

ကောင်းခြင်းလေးဖြာမင်္ဂလာ
တရားတော်

မာတိကာ

ကျေးဇူးရှင်မဟာစည်ဆရာတော်
လက်ဦးရှုသင့်သည့် အကြောင်းအခြင်းအရာ

ကောင်းခြင်းလေးဖြာ မင်္ဂလာတရားတော်

သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်း
နတ်သားတဦးက လျှောက်ထားတယ်
လောက ယဉ်ကျေးမှု
တရားဘက်က ကိုယ်ကျင့်သီလ
ကုသိုလ်ယာဉ်နဲ့မှ ရောက်တယ်
ဒုတိယမေးခွန်းနဲ့ အဖြေ
သဒ္ဓါလေးမျိုး
ဩကပ္ပနသဒ္ဓါက စ၊ ဟောရမယ်
အရဟံဂုဏ်တော်
လှိုချင်စရာတွေယင် လှိုချင်တယ်
မြတ်စွာဘုရားက ဒီလိုမဟုတ်ဘူး
ကြည်ညိုနှိုင်းတယ်
စိတ်ဆိုး ပြစ်မှားမှုလဲ ကင်းတယ်
ရန်သူကို ပယ်သတ်ပြီးပြီ
သူက ပန်တီးပေးနေတာ
အကန်တွေ
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ဘီးကြီး
မြတ်စွာဘုရားမှာ ပယ်ဖြတ်ပြီးပြီ
ဆိတ်ကွယ်ရာမရှိတဲ့ မြတ်စွာဘုရား
ပူဇော်အထူးကို ခံထိုက်တဲ့ မြတ်စွာဘုရား
မြတ်စွာဘုရားမှာ ဒီလိုဂုဏ်တွေနဲ့ ပြည့်စုံတယ်
တရားဂုဏ်တော်
သံဃာ့ဂုဏ်တော်
ကောင်းတဲ့အကျင့် ဘယ်မှာရှိသလဲ
သုပ္ပဋိပုဒ္ဓဂုဏ်နဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ သံဃာ
သူထက် အလွန်အကဲမရှိ
အဖိုးတန်ပစ္စည်းကို ကောက်ယူနိုင်တယ်
သီချင်းတွေ မဆိုသင့်ဘူး
အလိုတော်ကျ ဟောသင့်ပါတယ်
မှာတမ်း သုံးစွဲ
ကုန်စုံဆိုင်ကြီး
ကောင်းတာရယင် ကောင်းတာပဲ
မိတတွေက ပေးခဲ့တယ်
သူခိုး ဒုဗ္ဗိ မခိုး မယူနိုင်တာ
အဖိုးတန် ရတနာ
အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပညာ
ဘုရား ရည်ရွယ်ချက်

နောက်ဆက်တွဲ

အခြေခံတွေ ရှိသေးတယ်

ပရမတ္ထဆိုတာ ဖြစ်ဆဲမှ ရှိတာ
ကိုယ်တိုင်သိမှ ဝိပဿနာဉာဏ်
ဥဒယ နဲ့ ဝယ ဉာဏ်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

ကျေးဇူးရှင်မဟာစည်ဆရာတော်

မဂ်စစ် ဖိုလ်မှန် မြတ်နိဗ္ဗာန်ကို ဧကန် မြင်နိုင် သိနိုင် ရနိုင်ခြင်းအကြောင်း အကျင့်-ပဋိပဒါကို ပြဆိုရာ နည်းများစွာ တို့ဖြင့် နက်နဲဆန်းကြယ်လှသော ဘုရားရှင်၏ စကားတော်အစဉ် မဟာပထဝီ၊ သမုဒ္ဒရာရေပြင်ပမာ လွန်စွာကျယ်ဝန်းလှသော ပိဋကကျမ်းဂန်တို့၌ အဖွင့်အဋ္ဌကထာ ဋီကာ အရပ်ရပ်တို့နှင့်တကွ နှံ့စပ်စေ့ငု ကြည့်ရှုဖန်ဖန် ဝေဖန် ခွဲခြားနိုင်သည့် ထက်မြက် စူးရှသော ပရိယတ္တိဉာဏ်စွမ်းတော် ကြီးမားလှသော ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော် အရှင်မြတ်သည် မဂ်စစ်ဖိုလ်မှန် မြတ် နိဗ္ဗာန်ကို ဧကန် မြင်နိုင်သိနိုင် ရနိုင်ခြင်းအကြောင်း ဝိပဿနာပဋိပတ်လုပ်ငန်းကို ကိုယ်တော်တိုင် ကြိုးပမ်းအားထုတ်တော်မူ သည်ဖြစ်၍ ကိုယ်တော်တိုင် အမှန်အတိုင်း မြင်သိတော်မူသည်ဖြစ်၍ အသိဉာဏ်တော်ဖြင့် ပိဋကကျမ်းဂန်တို့၌ နီးနှောမွှေ နှောကော်တော်မူလျက် ပရိယတ်ပဋိပတ် ကျမ်းဂန်အရှိအဆို စကားအရပ်ရပ်နှင့် ဝိပဿနာအကျင့်မြတ်တရား၏ အမှားမဖက် အနှစ်သာရ လိုရင်းအချုပ်ကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ခြုံငုံသိတော်မူသည်နှင့်အညီ မဂ်စစ်ဖိုလ်မှန် အမြင်ဉာဏ်တို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို အမြန် မြင်လိုကြသော ရဟန်းရှင်လူ သန်းပေါင်းများစွာတို့အား သက်တော်နှင့် မျှလှနီးပါး ရှည်လျားစွာသော နှစ်အရေအတွက်တို့ ပတ်လုံး မဟာသတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာ အလုပ်ပေးတရားတော်ကို နည်းပေးညွှန်ကြား ဟောပြောတော်မူပါသည်။

ဝိပဿနာအလုပ်ခန့်မှား

ဆရာတော်အရှင်မြတ် ညွှန်ပြအပ်သော မဟာသတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာအလုပ်ကို ဉာဏ်အတွေ့ဖြင့် မြင်တွေ့ယုံကြည်ကြ သော ရဟန်းရှင်လူတို့၏ တရားရေးဆိုင်ရာ ကိုယ်ချင်းစာ စိတ်ထားကြောင့် မဂ်စစ် ဖိုလ်မှန်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မြင်နိုင်ရေးကိုသာ အဓိက ဦးတည်ကြလျက် ဖွင့်လှစ်ထားကြသော မဟာစည် သြဝါဒခံ မဟာသတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာ အလုပ်စခန်းတို့မှာလည်း ပြည်တွင်းပြည်ပ အရပ်ရပ်တို့၌ ရာပေါင်း များစွာ ရှိနေကြပါပြီ။

ဆရာတော်၏အလေ့ (အာခိဋ္ဌ)

မဟာစည် ဆရာတော် အရှင်မြတ်သည် ဒါနနှင့်ဆိုင်ရာ တရားတော်၊ သီလနှင့်ဆိုင်ရာ တရားတော်၊ ဘုရားပွဲ၊ ကျောင်းပွဲ၊ ရဟန်းခံရှင်ပြုပွဲ၊ အိမ်သစ်တက်မင်္ဂလာ၊ ကျောင်းအနုမောဒနာ စသည်နှင့်ဆိုင်ရာ တရားတော်များကို ကာယကံရှင် တို့၏ မူလဆန္ဒအားလျော်စွာ ဟောကြားတော်မူပါသော်လည်း ဝိပဿနာဆိုင်ရာ တရားတော်ကိုသာ ပဓာနထား တွန်းအားပေး ကာ ထည့်သွင်းပြီးဆုံးစေလျက် ဟောကြားတော်မူလေ့ရှိကြောင်းကို ကိုယ်တွေ့တရားပွဲများနှင့် ဆရာတော်၏ တရားစာအုပ် များအရ သိရပါသည်။

မေးစရာ

အဘယ့်ကြောင့် ဝိပဿနာဆိုင်ရာ တရားတော်ကို ပဓာနထား တွန်းအားပေးလျက် တရားပွဲတိုင်း တရားပွဲတိုင်း၌ ထည့်သွင်းထည့်သွင်း ဟောတော်မူပါလေသနည်း။ ဤအမေး၏အဖြေကို သုတနည်းသူတို့ သိသာနိုင်အောင် ဖော်ပြနေလျှင် ဤနေရာ ဤကဏ္ဍသည် ကျယ်ဝန်းနေမည်ဖြစ်သောကြောင့် အတိုချုပ် အဖြေကိုသာ ဖော်ပြပါတော့မည်။

ဝိပဿနာဉာဏ် အစစ်အမှန်ဖြစ်အောင် အားထုတ်မှ မဂ်စစ်ဖိုလ်မှန်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်စစ်စစ်ကို မြင်ရမည်။ ဝိပဿနာ နည်း လမ်းမှန်အားထုတ်ပါမှ ဝိပဿနာဉာဏ် အစစ်အမှန် ဖြစ်သည်။ ဝိပဿနာ နည်းမှန်လမ်းမှန်တရားကို နာယူမှတ်သားရမှ ဝိပဿနာ နည်းမှန်လမ်းမှန်ကို သိမည်။ ဝိပဿနာ နည်းမှန်လမ်းမှန်ကို စာတွေ့ကိုယ်တွေ့ အပြည့်အစုံ အားထုတ်တွေ့ရှိထား မှ ဝိပဿနာနည်းမှန်လမ်းမှန်တရားကို အပြစ်လွတ်အောင် ဟောပြောနိုင်သည်။ ထိုသို့ဖြစ်ရကား- ဝိပဿနာနည်းမှန်လမ်းမှန်ကို သိကြ၍ နည်းမှန်လမ်းမှန်အတိုင်း အားထုတ်လိုသော ကုသလစ္ဆန္ဒဖြစ်ကြပြီး နည်းမှန်လမ်းမှန်အတိုင်း အားထုတ်ကြလျက် မဂ် ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်အစစ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်စစ်စစ်ကို မြင်သိစေလိုတော်မူသော ဆန္ဒတော်ကြောင့် ဝိပဿနာ တရားတော်ကို ပဓာနထား တွန်းအားပေးလျက် တရားပွဲတိုင်း တရားပွဲတိုင်း၌ ထည့်သွင်း ထည့်သွင်း ဟောတော်မူသည်။

ကောင်းခြင်းလေးဖြာ မင်္ဂလာတရားတော်

ဤတရားတော်၏ မူရင်းမှာ ပထမသင်္ဂါယနာတင် အရှင်မြတ်တို့ စုစည်းထားချက်အရ သဂါထာဝဂ္ဂသံထုတ်ပါဠိတော် ဒေဝတာသံယုတ် ခြောက်ခုမြောက်။ ဇရာဝဂ် စစဦး ဇရာသုတ်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ အမေးတဂါထာ၊ အဖြေတဂါထာအားဖြင့် နှစ်ဂါထာမျှသာဖြစ်၍ စကားနည်းသည့်ပြင် တရားကိုယ်ထည်အားဖြင့်လည်း သီလ၊ သဒ္ဓါ၊ ပညာ၊ ပုည အားဖြင့် လေးမျိုးမျှသာ ဖြစ်၍ ကျဉ်းလှပါသည်။ အဖွင့်အဋ္ဌကထာမှာလည်း အဋ္ဌကထာ ဆရာတို့၏ ဖွင့်ပြနည်း ဓမ္မတာထုံးစံအရ ထိုထိုနေရာတို့၌ ဖွင့်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်၍ သိနိုင်လောက်ပြီဟု ယူဆကြကာ တို့ရုံသာသာမျှ ဖွင့်ပြထားသဖြင့် စကား နည်းလှပါသည်။

ရည်ရွယ်ချက်

ဘုရားရှင် ဟောထားခဲ့သော မူရင်းအကျဉ်းအကျယ်သုတ်တရားတော်တို့ကို အရာအားလျော်စွာ မူတည်ပြု၍ လောက ရေးဆိုင်ရာ၊ ဓမ္မရေးဆိုင်ရာ သိမှတ်ဖွယ်အသွယ်သွယ်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်လျက် ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ဟောပြောလေ့ရှိသော ဆရာတော် သည် ဖော်ပြခဲ့သော ကောင်းခြင်းလေးဖြာ မင်္ဂလာတရားတော်တို့တွင် လူတို့၏ ရတနာ အစစ်အမှန်ဖြစ်သော ပညာ မင်္ဂလာ တရားကို ပဓာနထားဦးစားပေး၍ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဟောလိုတော်မူရင်းဖြစ်သော်လည်း ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဟူသမျှတို့ အမှန်ကို တကယ်သိ၍ လိုက်နာ ကျင့်သုံးထိုက်သည် ဖြစ်သောကြောင့် သီလ၊ သဒ္ဓါ၊ ပုည မင်္ဂလာတရား သုံးပါးတို့ကိုလည်း အတုနှင့် အစစ်၊ အကျိုးများ၊ မများ၊ ဘုရားရှင်အလိုတော်ကျ၊ မကျအားဖြင့် လောကဘက် သာသနာဘက် နှစ်ဘက်လုံး မလွတ်အောင် အချိန်အနည်းငယ်အတွင်း ခပ်သွက်သွက် ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ပြတ်ပြတ်သားသား ဟောပြောထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ပဓာနထား ဦးစားပေး၍ ကျယ်ကျယ်ဝန်းဝန်း ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ဟောပြောမည် ကြံရွယ်ထားသော ပညာမင်္ဂလာ တရားကိုမူ ဓမ္မပဋိဂ္ဂဟက တရားနာယူသူတို့ကို ငဲ့ညှာ၍ ဆရာတော်သည်ပင် ဆရာတော်၏ သဘောဖြင့် သတ်မှတ်ထားသော ဟောပြော အချိန်နာရီလွန်လာပြီဖြစ်၍ ကြံရွယ်သလောက် ဟောတော်မမူပဲ တရားပွဲ သိမ်းထားသည်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။

ဩဇာဂုဏ်

သတ်မှတ်ထားသည့် အချိန်နှစ်နာရီထက် ပိုမိုမိုမို စိတ်အားထက်သန်စွာ ဟောပြောထားသော “ကောင်းခြင်းလေးဖြာ မင်္ဂလာတရားတော်”သည် မူရင်းတရားအကျဉ်းကို မြန်မာဝေါဟာရတို့ဖြင့် သိလွယ်မြင်လွယ်အောင် ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ ဥပမာ ဆောင်၍ အကျယ်ချဲ့ကာ (အချို့နေရာ၌ ဉာဏ်စပေါ်ရုံဖော်လျက်) ဟောပြောထားသည်ဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် မှန်သမျှ လွန်စွာ နည်းယူ မှတ်သားလိုက်နာကျင့်ထိုက်သော တရားတော် ဖြစ်ပါသည်။

အကျဉ်းစကားကို အဓိပ္ပာယ် မပျက်စေပဲ အကျယ်ချဲ့ထွင်ရေးသား ပြောကြားအပ်သော စာ၊ စကားတို့သည်လည်း ဩဇာဂုဏ်မြောက်သော စာ၊ စကားများပင် ဖြစ်သည်ဟု အလင်္ကာကျမ်းတို့၌ ဆိုထားပါသည်။

ကောက်နုတ်ချက်

ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော် အကျယ် ဝေဖန်ဟောပြောထားသည့် ကောင်းခြင်းလေးဖြာ-မင်္ဂလာတရားမှ ဗုဒ္ဓ ဘာသာဝင်အားလုံးတို့ အထူး သတိပြု မှတ်သား လိုက်နာထိုက်သော တရားအချို့ကို ထုတ်ပြပါမည်။

သီလ

ကိုယ်ကျင့်သီလဆိုတာ လောကဘက်က ကိုယ်ကျင့်သီလလဲ ရှိတယ်။ တရားဘက်က ကိုယ်ကျင့်သီလလဲ ရှိတယ်။ လောကဘက်က ကိုယ်ကျင့်သီလဆိုတာက လောကယဉ်ကျေးမှု အိုသည့်တိုင်အောင် ကောင်းတာပါပဲ။ ဒါပေမယ့်လို့ မြတ်စွာ ဘုရားက လောကယဉ်ကျေးမှုလောက်တော့ မရည်ရွယ်ပါဘူး။ အနည်းဆုံး သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်တို့၌ ပါဝင် လျက်ရှိသော အဓိသီလကိုသာ ရည်ရွယ်ပြီး ဟောတော်မူပါသည်။

သဒ္ဓါ

ဗမာလိုတော့ ယုံကြည်တာက ‘သဒ္ဓါ’ တရားပဲ။ ယုံကြည်တိုင်း သဒ္ဓါ တရား ခေါ်သလားဆိုတော့ ယုံကြည်တိုင်းလဲ သဒ္ဓါတရားမခေါ်ရဘူး။ ယုံကြည်သင့်တာ ယုံကြည်မှ သဒ္ဓါတရားခေါ်ရတယ်။ မယုံကြည်သင့်တာတွေ ယုံကြည်လို့ရှိရင် တော့ သဒ္ဓါတရားလို့ မခေါ်ရဘူး။ မိစ္ဆာအဓိမောက္ခ=မှားယွင်းသော ဆုံးဖြတ်မှုပဲ။ ဘုရားတု၊ တရားတု၊ သံဃာတုတွေ ယုံကြည်လို့ရှိရင်ဖြင့် ဘာမှအကျိုးမရဘူး။ အတုအပတွေ၊ မဟုတ်တာတွေ ယုံကြည်ယင် အကျိုးမရတဲ့အပြင် အပြစ်တွေလဲ ရောက်တတ်ပါတယ်။ ဘုရားစစ်၊ ဘုရားမှန်၊ တရားစစ်၊ တရားမှန်၊ သံဃာစစ်၊ သံဃာမှန်ကိုသာ ယုံကြည်မှ သဒ္ဓါတရားလို့ ခေါ်တယ်။ ဤသဒ္ဓါနှင့်ပတ်သက်လို့ သဒ္ဓါတရားလေးမျိုးကို ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဖော်ပြထားပါတယ်။ စာသားတွင် ရှုကြည့် ပြီး ဤ၌ ဘယ်သဒ္ဓါတရားကို ရည်ရွယ်ပြီး ဟောထားကြောင်း သိနိုင်ပါသည်။

ပုညမင်္ဂလာ

မိမိတို့ ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းလေးတွေ သူများခိုးယူသွားမှာ စိုးရိမ်တာပဲ။ မခိုးမယူနိုင်လျှင် နေရာကျတာပေါ့။ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ ကောင်းမှုတွေကတော့ ဘယ်လူဆိုးမှ မခိုးနိုင်ဘူး။ ဘယ်လူမှ မယူနိုင်ဘူး။

ပညာမင်္ဂလာ

လောကဘက်က ပညာလဲ ရတနာပါပဲ။ အဖိုးတန်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဒါပေမယ့် မြတ်စွာဘုရား သိစေလိုတဲ့ ပညာ ကတော့ တရားနဲ့စပ်တဲ့ပညာပါပဲ။ ဒီတရားနဲ့ စပ်တဲ့ပညာမှာလဲ ဤကျမ်းစာနောက်ပိုင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး ကိုယ်တော်တိုင် ဟောကြားထားပြီး ဖြစ်နေပါသဖြင့် အကျယ်ဝေဖန် ဖော်ပြစရာမလိုပဲ ရှိပါတော့သည်။

ဓမ္မဒေသနာ လေးမျိုး

မြတ်စွာဘုရား၏ ဓမ္မဒေသနာသည်-

- ၁။ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန ဓမ္မဒေသနာ=ပုဂ္ဂိုလ်လျှင် တည်ရာ အကြောင်းရှိသော ဓမ္မဒေသနာ (ဝါ) ပုဂ္ဂိုလ်ကို အကြောင်းခံ၍ ဟောပြောအပ်သော တရား။
- ၂။ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန ပုဂ္ဂလဒေသနာ = ပုဂ္ဂိုလ်လျှင် တည်ရာအကြောင်းရှိသော ပုဂ္ဂလဒေသနာ (ဝါ) ပုဂ္ဂိုလ်ကို အကြောင်းခံ၍ ဟောပြောအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်။
- ၃။ ဓမ္မာဓိဋ္ဌာန ဓမ္မဒေသနာ = တရားလျှင် တည်ရာ အကြောင်းရှိသော ဓမ္မဒေသနာ (ဝါ) တရားကို အကြောင်းခံ၍ ဟောပြောအပ်သော တရား။
- ၄။ ဓမ္မာဓိဋ္ဌာန ပုဂ္ဂလဒေသနာ = တရားလျှင် တည်ရာအကြောင်းရှိသော ပုဂ္ဂလဒေသနာ (ဝါ) တရားကို အကြောင်းခံ၍ ဟောပြောအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်။

ဤသို့ မြတ်စွာဘုရား၏ ဓမ္မဒေသနာသည် လေးမျိုးရှိ၏။ ယင်းလေးမျိုးတို့တွင် ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော် ဘုရားကြီး အကျယ်ချဲ့ထွင်ဟောပြောအပ်သော ဤကောင်းခြင်းလေးဖြာ မင်္ဂလာတရားတော်သည် ဓမ္မာဓိဋ္ဌာန ဓမ္မဒေသနာ ဖြစ် တော်မူပါသတည်း။ ။

အရှင်ဝိမလာဘိဝံသ
ပုခန်းကျောင်းတိုက်
ရွှေဘိုမြို့။
၁၀၊ ၁၀၊ ၈၀

လက်ဦးရှုသင့်သည့် အကြောင်းခြင်းရာ

မင်္ဂလာတရားတော်

ဗုဒ္ဓ မြတ်စွာသည် မထင်ရှားသော နတ်သား တဦး၏ တောင်းပန်လျှောက်ထားမှုကြောင့် သုံးဆယ့်ရှစ်ဖြာ မင်္ဂလာတရားတော်ကို သာဝတ္ထိပြည် အနာထပိဏ်သဋ္ဌေးကြီး ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းသော ဇေတဝန် ကျောင်းတော်၌ သီတင်း သုံးနေတော်မူစဉ် ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဟောတော်မူအပ်သော ထိုမင်္ဂလာတရားတော်များမှာ ပြုလုပ်သည့် ကောင်းမှုအမည်များကို ခွဲခြားညွှန်ပြတော်မူပြီးလျှင် သုံးဆယ့်ရှစ်ပါးအထိပင် ဟောကြားထားပေသည်။ ထို သုံးဆယ့်ရှစ်ဖြာ မင်္ဂလာတရားတော်ကို အနက်ဖော်ပြရာ၌ ရှေးဆရာမြတ်တို့က “မင်္ဂ ပါပံ လုနာတိ ဆိန္ဒတီ တိ မင်္ဂလံ” မကောင်းမှု အကုသိုလ်ကို ဖြတ်ပယ်တတ်လို့ မင်္ဂလာမည်ကြောင်းကို မိန့်ဆိုတော်မူခဲ့ကြသည်။

ကုသိုလ်ဟူသည် ဖြတ်ပယ်တတ်သော (ပဟာယက) တရားဖြစ်၍ အကုသိုလ်ဟူသည်မှာမူ ဖြတ်ပယ်အပ်သော (ပဟာတဗ္ဗ) တရားဖြစ်လေသည်။ အဆိုပါ ရှေးဆရာမြတ်တို့ ဝစနတ္ထအရ မကောင်းမှု အကုသိုလ်ကို ပယ်ဖြတ်တတ်လို့ မင်္ဂလာမည်လျှင် ထိုမင်္ဂလာသည် ကောင်းမှုကုသိုလ်ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားပေသည်။ ဟောတော်မူအပ်သော မင်္ဂလာတရား အတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးလျှင် မကောင်းမှု အကုသိုလ်တွေကို ဖြတ်နိုင်သည့် ကောင်းမှုကုသိုလ်တွေသာလျှင် ဖြစ်မည်ဟု ဆိုလိုပေ၏။

ကောင်းခြင်းလေးဖြာ

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောကြားထားသော ဤတရားတော်မှာ သုံးဆယ့်ရှစ်ဖြာ မင်္ဂလာတရားတော် မဟုတ်ပေ။ ကောင်းခြင်းလေးဖြာ မင်္ဂလာတရားတော်သာ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဟောကြား တော်မူသော မင်္ဂလာသုတ်တော်လာ သုံးဆယ့်ရှစ်ဖြာ မင်္ဂလာတရားတော်၌ တိုက်ရိုက်ဟောကြားတော်မူသော မင်္ဂလာတရား တော်မှတစ်ပါး ဒေဝတာသံယုတ် ပါဠိတော်လာ ဒေသနာတောင်ပုဒ် ဂါထာကို မူတည်ဟောကြားထားသော ကောင်းခြင်းလေးဖြာ မင်္ဂလာတရားတော် ဖြစ်ပေသည်။ ထိုဂါထာဆောင်ပုဒ်ကို ဆရာတော် ဘုရားကြီးက-

“အိုသည့်တိုင်အောင် ကောင်းတာ ဘယ်ဟာလဲ”
“အိုသည့်တိုင်အောင် ကောင်းတာ ကိုယ်ကျင့်သီလပဲ”

စသည်ဖြင့် နတ်သား၏အမေး၊ မြတ်စွာဘုရား၏အဖြေကို ဆောင်ပုဒ်အဖြစ်ဖြင့် ပို့ချ ဟောကြားထားပေသည်။ မူတည်ဟောကြားသော ဤ တရားတော်မှာ အိုသည့် တိုင်အောင် ကောင်းသောတရား၊ ခိုင်မြဲတည်တံ့လျှင် ကောင်းသော တရား၊ လူတို့၏ ရတနာတရား၊ ခိုးသူတို့ မခိုးမယူနိုင်သောတရား၊ ဤတရားလေးပါးကို ဟောကြားထားသည့်အတိုင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ထိုတရားလေးပါးကို အကျယ် ဝေဖန်ဟောကြားထားပေသည်။ ဆောင်ပုဒ်များကိုလည်း လေးပါးစလုံး ပြည့်စုံအောင် စီစဉ်ဟောကြားထားပေသည်။ တရားတော်ကို အမည်မှည့်ရာ၌လည်း ‘ကောင်းခြင်းလေးဖြာ မင်္ဂလာတရားတော်’ ဟူ၍ သညီနှင့်သညာ လိုက်လျောအောင် မှည့်ထား၏။

မင်္ဂလာတွင် အကျုံးဝင်သည်

ဆရာတော်ဘုရားကြီး စီစဉ် ရေးသား ပေးထားသော ဩကာသ ကန်တော့ခန်း၌ “ကောင်းမှုမင်္ဂလာ ဖြစ်ပါစေခြင်း အကျိုးငှာ”ဟု မိန့်ကြားထားသည့်အတိုင်း ကောင်းမှုနှင့် မင်္ဂလာမှာ အထူးအခြားမရှိ သဘာဝချင်း အတူတူပင် ဖြစ်လေသည်။ ဘုရားဟောဖော် မင်္ဂလာတရားတော်သည်လည်း ကောင်းမှုများကိုပင် တခမ်းတနား ဟောကြား ထားသည်။ ဘုရားဟောဖော် ဤဒေဝတာသံယုတ် ပါဠိတော်သည်လည်း ကောင်းမှုများကိုပင် တခမ်းတနား ဟောကြားထားပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဤ ‘ကောင်းခြင်းလေးဖြာ မင်္ဂလာတရားတော်’သည် သုံးဆယ့်ရှစ်ဖြာ မင်္ဂလာတရားတော်၌ အကျုံးဝင်သည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။

ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောကြားသော တရားတော်များကို နာကြားရသူတို့မှာ နာယူမှတ်သားလို့ အင်မတန်ကောင်းသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ဘုရားဟောပါဠိတော် တပုဒ်ပုဒ်ကို မူတည်သီတံ့ပြု၍ ဆောင်ပုဒ်နှင့်တကွ ဟောကြားတော်မူလေ့ရှိသောကြောင့် ဖြစ်လေသည်။ ဤနည်းသည် နာယူမှတ်သား ရသူတို့အတွက် ရှင်းရှင်းလင်းလင်း နာယူမှတ်သားနိုင်သည်။ ပါဠိတော်ပုဒ်ကို မူတည် သီတံ့ပြု၍ ဟောကြားထားသောကြောင့် လေးနက်ခိုင်ခံ့သည်။ ဤနည်းကို ဤ ‘ကောင်းခြင်းလေးဖြာ မင်္ဂလာ တရားတော်’မှာသာ ဟောကြားတော်မူသည်မဟုတ်။ တခမ်းတနား ဟောတိုင်းဟောတိုင်း တရားတော်တို့မှာ ဤနည်းအတိုင်းပင် ဟောကြား ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

နတ်ပြည်က မှာလိုက်သည့် မှာတမ်း

၁။ နတ်ပြည်ကနတ်တွေ ပျိုမျစ်နုနယ် ဆယ့်ခြောက်နှစ်အရွယ် အလွန်လှတယ်ဟု ဆိုကြသည်။ ဒီလိုပဲ အခါခပ်သိမ်း ပျိုမျစ်နုနယ် ဆယ့်ခြောက်နှစ်အရွယ် အလွန်လှလို့ချည်း နေကြသလော။

၂။ နတ်ပြည်ကနတ်တွေ စုတိမနေ သေခါနီးတွင် ဘယ်လိုဘယ်ပုံ ဖြစ်လာတတ်ကြသနည်း။

၃။ စုတိမနေ သေခါနီးနတ်တွေကို အခြား နတ်တွေက ဘယ်လို ဘယ်ပုံ အားပေးပြီး မှာကြား လိုက်ကြသနည်း။

သဒ္ဓါလေးမျိုးနှင့်စပ်ပြီး ဤ ‘ကောင်းခြင်းလေးဖြာ မင်္ဂလာတရားတော်’တွင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက အဆိုပါ မေးခွန်း၏အဖြေများကို ထည့်သွင်း ဟောကြားထားသည်။ ဤတရားတော်ကို ဖတ်ရှုကြည့်လျှင် ဤမေးခွန်းများ၏ အဖြေနှင့် အတူ အခြား နာယူမှတ်သားဖွယ်တွေကို တွေ့ကြရမည်သာ ဖြစ်ပေသည်။

အထူးချဲ့ နေရန်မလို

ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဟောတရားဆိုလျှင် အထူးချဲ့ထွင်ပြီး နိဒါန်းသွယ်နေရန်မလို။ နာယူမှတ်သားကြဘူးပြီးသား ဖြစ်သည်။ ယခင်က နာယူမှတ်သားဘူးပြီးသား တရားလိုပင် လေးနက်တည်ကြည် ခန့်ထည်မည်ကို သိနေကြလိမ့်မည် ဖြစ်သဖြင့် “နာချင်သည်က ဓမ္မကထိက ဟောမည့်တရား၊ တရားတောင်းသူက လေရည် နေရာတွင်” တရား နာချင်သူတို့က အောင့်အည်း သည်းခံနေရသကဲ့သို့ ဖြစ်နေမည်ကို စိုးရိမ်ရသည်။ ထို့ကြောင့် နိဒါန်းကို ရှည်လျား မနေလိုတော့ပဲ ဤမျှနှင့်ပင် အဆုံးသတ်လိုက်ရ ပါသတည်း။

ဝက်လက်-မစိုးရိမ်-ဦးတိဿ
၁၃၄၂-ခု၊ တော်သလင်းလဆန်း ၁၂-ရက်။

ကောင်းခြင်းလေးဖြာ မင်္ဂလာတရားတော်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

ဒီကနေ့ ဟောမည့် တရားကတော့ အဲဒီ ဆောင်ပုဒ် ပေးထားတဲ့အတိုင်း ‘ကောင်းခြင်းလေးဖြာ မင်္ဂလာတရားတော်’ ဆိုတာကို ဟောဖို့ပါပဲ။ အလှူအတန်း ဒါနတွေနဲ့ပတ်သက်ပြီးတော့ ကောင်းခြင်းလေးဖြာ မင်္ဂလာတရားတော်ဆိုတာ အင်မတန် ဆီလျော်ပါတယ်။ တိုတိုကလေးနဲ့ ထိထိရောက်ရောက်လဲ ရှိပါတယ်။ ပြီးတော့ ကောင်းခြင်းလေးဖြာ မင်္ဂလာတရားတော် ဆိုတာက ဝိပဿနာတရားတွေလဲ ဒီအထဲ အကုန်ပါနေတယ်။ အချိန်ရှိလို့ရှိရင်တော့ ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ အစဉ်အတိုင်းဖြစ်ပြီး တော့ အရိယမဂ်ဖိုလ်ရောက်ပုံ အလုံးစုံကို ဟောရမှာပဲ။ ဒါပေမယ့် ဒီကနေ့ည တညထဲနဲ့တော့ ဒီတရားကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံ သိပ် မဟောနိုင်ဘူး။ နှစ်ည သုံးညလောက်ဟောမှ တော်ရုံရှိမယ်။ ချုံးတန်တာ ချုံးပြီး ဟောရမှာပဲ။

သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်း

မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တော် အခါကာလက အခါတပါးမှာ သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်မှာ မြတ်စွာဘုရား သီတင်းသုံးတော်မူခိုက် ဖြစ်ပါတယ်။ သာဝတ္ထိပြည်ဆိုတာ (သာဝတ္ထိပြည်ဆိုတာ) သာဝတ္ထိမြို့ပါပဲ။ ရှေးတုန်းက မင်းနေပြည် တော်ဖြစ်လို့ ပြည်ဆိုတဲ့ နာမည်နဲ့ မြန်မာပြန်ဆိုထားကြတဲ့ မြို့ပါပဲ။ တိုင်းပြည်အနေကတော့ ကာသီတိုင်း၊ ကောသလတိုင်းပဲ။ ရှေးတုန်းက အိန္ဒိယထဲမှာ တိုင်းကြီးသောဌာသဆိုပြီး တိုင်းကြီးတဆယ့်ခြောက်တိုင်း ရှိပါတယ်။ အဲဒီအထဲက ကာသီတိုင်း၊ ကောသလတိုင်း နှစ်တိုင်းကို ပဿေဒဒီ ကောသလမင်းကြီး အုပ်ချုပ်ပြီး နေပါတယ်။ ယခုတော့ အဲဒီတိုင်းကြီး သောဌာသဟာ အကုန်လုံး အိန္ဒိယတနိုင်ငံထဲ ဖြစ်နေပါပြီ။ အိန္ဒိယရောက်ဘူးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဆိုယင်တော့ သာဝတ္ထိမြို့အကြောင်းနဲ့ မြတ်စွာ ဘုရား သီတင်းသုံးတော်မူတဲ့ ဇေတဝန်ကျောင်းတော် အကြောင်းကို သိကြပြီးသားဖြစ်မှာပါပဲ။ သာဝတ္ထိမြို့ဟာ ရှေးတုန်း ကတော့ အင်မတန် စည်ကားတဲ့ မြို့ကြီးပေါ့။ အင်မတန် အလေးအမြတ်ပြုစရာပဲ။

ဗုဒ္ဓသာသနာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ မြောက်မြားစွာ ရှိနေတယ်။ အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ မြောက်မြားစွာ ရှိနေတဲ့ မြို့ကြီးပဲ။ ဒါပေမယ့် ယခုနေအခါမှာတော့ လူနေအိမ်တောင် မရှိတော့ဘူး။ တောချုံပုတ်ကလေးတွေ ဖြစ်နေကုန်ပြီ။ ဇေတဝန်ကျောင်း တော်ကြီးဆိုတာလဲ ရှေးတုန်းကတော့ အင်မတန် ခမ်းခမ်းနားနား ကျောင်းတော်ကြီးပဲ။ ဒါပေမယ့်လို့ အခုတော့ ကျောင်းမြေ နေရာလောက်ပဲ ရှိတော့တယ်။ ရှေးက ကျောင်းတော်တွေလဲ မရှိတော့ဘူး။ အခုလောလောဆယ်မှာတော့ ဗမာပြည်က သွားနေ တဲ့ ဗမာဘုန်းကြီးကျောင်း၊ တရုတ်ပြည်က သွားနေတဲ့ တရုတ် ဘုန်းကြီးကျောင်း ဒီနှစ်ကျောင်းသာ ရှိတယ်။

နတ်သားတဦးက လျှောက်ထားတယ်

ရှေးတုန်းက မြတ်စွာဘုရားသီတင်းသုံးတော်မူတဲ့ ဂန္ဓကုဋ်တိုက်ဆိုတာလဲ သီးခြား ရှိပါတယ်။ အင်မတန် ခမ်းနားတဲ့ ကျောင်းပါပဲ။ အဲဒီကျောင်းမှာ မြတ်စွာဘုရား သီတင်းသုံးနေတော်မူစဉ်မှာ ညသန်းခေါင် အချိန်ကာလမှာ နတ်တွေက မြတ်စွာ ဘုရားထံလာပြီး ဖူးမြော်ကြတယ်။ မေးလျှောက်စရာရှိတာကို မေးလျှောက်ကြတယ်။ မြတ်စွာဘုရားတရားတော်ကို လာပြီး နာကြားကြတယ်။ နတ်တွေဟာ သန်းခေါင်ယံအချိန်မှာသာ မြတ်စွာ ဘုရားထံ ဆည်းကပ်လေ့ ရှိကြတယ်။ အဲဒီသန်းခေါင်ယံ အချိန်ဟာ နတ်တွေ ဆည်းကပ်တဲ့အချိန်ပေါ့။ ဒီအချိန်မှာ လူပရိသတ်၊ ရဟန်းပရိသတ်တွေ ရှင်းနေတယ်။

ဒီအချိန်မှာ နတ်သားတဦးက ကောင်းခြင်းလေးဖြာကို သိလိုတဲ့အတွက် မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ထား မေးမြန်းပါ တယ်။ ဒီတရားကို ကြားဘူး၊ နာဘူးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ များနေပါပြီ။ ဘုန်းကြီးတို့နဲ့နီးစပ်တဲ့ ယောဂီတွေကတော့ တော်တော် တောင် မှတ်မိနေကြမှာပါပဲ။ ခဏခဏပဲ ဘုန်းကြီးက ဟောနေရတာ။

အဲဒီ နတ်သားတဦးက မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ထားပါတယ်။ သူ လျှောက်ထားပုံ ဂါထာပုဒ်ကိုလဲ ရွတ်ဆိုပြရ အုံးမယ်။

ကိံသု ယာဝ ဇရာသာဓု၊ ကိံသု သာဓု ပတိဋ္ဌိတာ။
ကိံသု နရာနံ ရတနံ၊ ကိံသု စောရေဟိ ဣဟရံ။ ။
[သံ....ပါ.... (ပ) ဇရာဝဂ္ဂ-နာ-(၃၃) ဆဋ္ဌ]

ဘန္တေ၊ ဘုန်းတော်နေဝန်း ထွန်းလင်း တောက်ပတော်မူပေသော မြတ်စွာဘုရား။ ယာဝ ဇရာ သာဓု၊ အိုမင်းသည့်တိုင် အောင် ကောင်းသောအရာကား။ ကိံသု၊ အဘယ်ပါနည်း မြတ်စွာဘုရား။ ဒီမေးခွန်းက အမှတ် (၁) မေးခွန်းပဲ။ အိုသည့်တိုင် အောင် ထာဝရကောင်းတဲ့အရာက ဘယ်ဟာပါလဲ ဘုရား တဲ့။

ပတိဋ္ဌိတာ၊ ခိုင်မြဲ တည်တံ့သည်ရှိသော်။ သာဓု၊ ကောင်းသော အရာကား။ ကိံသု၊ အဘယ်ပါနည်း မြတ်စွာဘုရား။ ဒီမေးခွန်းက အမှတ် (၂) မေးခွန်း။ ခိုင်မြဲ တည်တံ့ယင် ကောင်းတာ ဘယ်ဟာပါလဲ တဲ့။

နရာနံ၊ လူတို့၏။ ရတနံ၊ အဖိုးတန် ရတနာကား။ ကိံသု၊ အဘယ်ပါနည်း မြတ်စွာဘုရား။ ဒီမေးခွန်းက အမှတ်(၃) မေးခွန်း။ လူ့လောကမှာ ရတနာဆိုတာ အမျိုးမျိုးရှိတယ်။ ဒါပေမယ့် မေးလိုတာက အမြတ်ဆုံး ဖြစ်တဲ့ အဖိုးအတန်ဆုံးဖြစ်တဲ့ ရတနာက ဘယ်ဟာပါလဲ တဲ့။

စောရေဟိ၊ သူခိုး၊ ဒါမြ၊ လူဆိုးတို့သည်။ ဣဟရံ၊ မခိုးမယူနိုင်သော ဥစ္စာကား။ ကိံသု၊ အဘယ်ပါနည်း မြတ်စွာ ဘုရား။ ဒီမေးခွန်းက အမှတ် (၄) မေးခွန်း။ သူခိုး၊ ဒါမြ၊ သူဆိုး လူဆိုးတို့ မခိုးယူနိုင်တဲ့ ဥစ္စာကား အဘယ်ဟာပါလဲ မြတ်စွာ ဘုရား တဲ့။

အဲဒီမေးခွန်း လေးချက်ကို မြတ်စွာဘုရားကလဲ ဂါထာ တပုဒ်ထဲနဲ့ ဖြေကြားလိုက်ပါတယ်။ ဖြေတော်မူပုံကတော့-

သီလံ ယာဝ ဇရာ သာဓု၊ သဒ္ဓါ သာဓု ပတိဋ္ဌိတာ။
ပညာ နရာနံ ရတနံ၊ ပုညံ စောရေဟိ ဣဟရံ။ ။
[သံ....ပါ.... (ပ) ဇရာဝဂ္ဂ-နာ-(၃၃) ဆဋ္ဌ]

ဒေဝပုတ္တ၊ သိလိုရေးနှင့် မေးမြန်း လျှောက်ထားလာတဲ့ အို-နတ်သား။ ယာဝဇရာ သာဓု၊ အိုမင်းသည့်တိုင်အောင် ကောင်းသောအရာကား။ သီလံ၊ ကိုယ်ကျင့်သီလ ပါပေတည်း။ ဒီအဖြေက (၁) နံပါတ် မေးခွန်းအဖြေ။ အိုမင်းသည့်တိုင် အောင် အစဉ်ထာဝရ ကောင်းတာက ကိုယ်ကျင့်သီလပဲ တဲ့။

ပတိဋ္ဌိတာ၊ ခိုင်မြဲတည်တံ့သည်ရှိသော်။ သာဓု၊ ကောင်းသော အရာကား။ သဒ္ဓါ၊ ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါတရားပေတည်း။ ဒီအဖြေက (၂) နံပါတ် မေးခွန်းအဖြေ။ ခိုင်မြဲ တည်တံ့ယင် ကောင်းတာကတော့ သဒ္ဓါတရားပဲ တဲ့။

နရာနံ၊ လူတို့၏။ ရတနံ၊ အဖိုးတန် ရတနာကား။ ပညာ၊ အသိအလိမ္မာ ပညာပါပေတည်း။ ဒီအဖြေက (၃) နံပါတ် မေးခွန်းအဖြေ။ အဖိုးအတန်ဆုံး ရတနာကတော့ အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာပါ တဲ့။

စောရေဟိ၊ ဒါမြ သူခိုး လူဆိုးတို့သည်။ ဣဟရံ၊ မခိုးမယူနိုင်သော ဥစ္စာကား။ ပုညံ၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပါပေတည်း။ ဒီအဖြေက (၄) နံပါတ် မေးခွန်း အဖြေ။ ဒါမြ သူခိုး လူဆိုးတို့ မခိုးမယူနိုင်တာက ကုသိုလ်ကောင်းမှုပါ တဲ့။

အဲဒါတွေကို ဘုန်းကြီးက တိုတိုနဲ့မှတ်ရအောင် ဆောင်ပုဒ်ကလေးတွေကို ဗမာလို စီထားတယ်။ လင်္ကာရယ်လို့တော့ မဟုတ်ပါဘူး။ မှတ်လိုလဲလွယ်၊ အဓိပ္ပာယ်လဲ ပေါ်လွင်ပါတယ်။ ပါဠိလိုဆိုတော့ ပါဠိမတတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက် ကျက်ဖို့ မလွယ်ဘူး။ ကျက်ပြီးတော့လဲ အနက်အဓိပ္ပာယ်ပေါ်ဖို့ မလွယ်ဘူးပေါ့။ ဗမာလိုဆိုတော့ သူက ရှင်းနေတာပါပဲ။ ကိုင်း အဲဒါ ဆိုရအောင်။

“အိုသည့်တိုင်အောင် ကောင်းတာ ဘယ်ဟာလဲ” (သုံးခေါက်ဆို)

လောကမှာတော့ ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်က ဝတ်စားဆင်ယင်တဲ့ အဆင်တန်ဆာတွေဟာ ကြီးသည့်တိုင်အောင် သုံးလို့ မဖြစ်ဘူး။ ကြီးသည့်တိုင်အောင် မဆိုထားနဲ့၊ ကလေးသူငယ်ဝတ်တဲ့ အဝတ်တန်ဆာတွေကို ပျိုပျိုရွယ်ရွယ် ပုဂ္ဂိုလ်တွေတောင်မှ ဝတ်ဆင်လို့ မဖြစ်ဘူး။ ပျိုပျိုရွယ်ရွယ်ဝတ်တဲ့ အဝတ်တန်ဆာတွေကိုလဲ အဘိုးကြီး အဘွားကြီးတွေ ဝတ်ဆင်လို့ နေရာမကျ ဘူး။ အဘိုးကြီး အဘွားကြီးတွေ ဝတ်ဆင်တဲ့ အဝတ်အဆင်တွေကိုလဲ ပျိုပျိုရွယ်ရွယ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဝတ်ဆင်လို့ နေရာမကျဘူး။

အဲဒီတော့ လောကမှာ ငယ်ငယ်ကစပြီး အိုမင်းသည့်တိုင်အောင် ကောင်းတဲ့အရာဆိုတာ မရှိသလောက်ပဲ ရှားပါးလိမ့်မယ်။ အဲဒါ အိုသည့်တိုင်အောင် ကောင်းတာကို မြတ်စွာဘုရားက-

“အိုသည့်တိုင် ကောင်းတာကတော့ ကိုယ်ကျင့်သီလပဲ” တဲ့

အဲဒါကို ဘုန်းကြီးက ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။

“အိုသည့်တိုင်အောင် ကောင်းတာက ကိုယ်ကျင့်သီလပဲ။ အဲဒါ (၁) နံပါတ် အမေးနဲ့အဖြေပါပဲ။ ကိုင်း လိုက်ဆိုရမယ်။

“အိုသည့်တိုင်အောင် ကောင်းတာက ကိုယ်ကျင့်သီလပဲ” (သုံးခေါက်ဆို)

လောကယဉ်ကျေးမှု

အိုသည့်တိုင်အောင် ကောင်းတာကတော့ ကိုယ်ကျင့်သီလပဲ။ ကိုယ်ကျင့်သီလဆိုတာ လောကဘက်က ကိုယ်ကျင့်သီလရှိတယ်။ တရားဘက်က ကိုယ်ကျင့်သီလလဲ ရှိတယ်။ လောကဘက်က ကိုယ်ကျင့်သီလဆိုတာက လောက ယဉ်ကျေးမှုပေါ့။ လူမျိုးတိုင်းလူမျိုးတိုင်း၊ အရပ်တိုင်းအရပ်တိုင်း၊ ဘာသာတိုင်းဘာသာတိုင်းမှာ သူ့လူမျိုးနဲ့သူ၊ သူ့အရပ်နဲ့သူ၊ သူ့ဘာသာနဲ့သူ ယဉ်ကျေးမှုဆိုတာရှိတယ်။ အဲဒီ ယဉ်ကျေးမှုတွေဟာ လိုက်နာကြရမယ့် ယဉ်ကျေးမှုတွေပါပဲ။ ဗမာပြည်ယဉ်ကျေးမှုဆို ယင် ရိုရိုသေသေပြောသင့်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပြောဖို့ စသည်ပေါ့။ ဒီလို ယဉ်ကျေးမှုကလေးတွေ ရှိပါတယ်။

ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ် ပုဂ္ဂိုလ်ကလေးတွေက ကြီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ဘကြီးတို့၊ ဦးရီးတို့၊ အရီးတို့၊ အဒေါ်တို့၊ အစ်မတို့ စသည် ဒီလိုပြောကြား ခေါ်ကြရတယ်။ မိမိကိုယ်ကိုတော့ ကျွန်တော်၊ ကျွန်မလို့ ဒီလိုပြောရတယ်။ ငါနဲ့ နင်နဲ့ ဒီလိုပြောရဘူး။ မပြောတတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ သူတို့ ပြောတတ်သလို ပြောကြတာပါပဲ။ ကလေးငယ်ကလေးကစပြီးတော့ လူကြီးမိဘတွေက အပြောအဆို၊ အနေအထိုင် အစစအရာရာ အဆင်ပြေအောင် သင်ပြပြီး ထားကြရတယ်။

အနောက်နိုင်ငံယဉ်ကျေးမှုတွေ၊ အရှေ့နိုင်ငံယဉ်ကျေးမှုတွေဆိုတာ ရှိတယ်။ ယဉ်ကျေးမှုချင်း မတူကြဘူး။ စားပုံ၊ သောက်ပုံမှ စပြီးကွဲနေတာပဲ။ အဲဒီတော့ အရှေ့နိုင်ငံကလူတွေ အနောက်နိုင်ငံသွားလို့ရှိယင် သူတို့ ယဉ်ကျေးမှုနဲ့ ညီညွတ်အောင်နေရတယ်။ ညီညွတ်အောင်မနေလို့ရှိယင် ဘာမှမပြောတောင် သူတို့က ပြုံးကြရယ်ကြလိမ့်မယ်။ အဲဒီလိုပြုံးကြ ရယ်ကြ ယင် နေရာမကျဘူး။ ကလေးငယ်ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ လူကြီးပဲဖြစ်ဖြစ် သူ့အရပ်၊ သူ့ဒေသနဲ့ သူ့ယဉ်ကျေးမှု ပြည့်စုံနေယင် ကောင်းတာပဲ။ ယဉ်ယဉ် ကျေးကျေး၊ သိမ်သိမ် မွေ့မွေ့နဲ့ ပြေပြေပြစ်ပြစ် ပြောတတ်၊ ဆိုတတ်၊ နေတတ်၊ ထိုင်တတ်လို့ရှိယင် ကလေးကိုလဲပဲ လူကြီးတွေကချစ်တယ်၊ ခင်တယ်။ ဘယ်သူ့သားကလေးက လိမ္မာတယ်၊ ဘယ်သူ့သမီးကလေးက လိမ္မာတယ် စသည်ဖြင့် ချီးမွမ်းလဲ ချီးမွမ်းကြတယ်။ အကူအညီပဲ ပေးကြတယ်။ တတ်နိုင်သမျှ စောင့်လဲ စောင့်ရှောက်ကြတယ်။ ကြီးလာလို့ အလုပ်အကိုင်တွေ လုပ်ကြတဲ့အခါ ပိုပြီး အရေးကြီးတာပေါ့။

ယဉ်ယဉ်ကျေးကျေး၊ သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့နဲ့ နူးနူးညံ့ညံ့ ပြောတတ်၊ ဆိုတတ်မယ်ဆိုယင် ဆက်ဆံရေးအတွက် အင်မတန် ကောင်းတယ်။ မိတ်ဆွေသင်္ဂဟတွေ ပေါ်တယ်။ ဈေးရောင်းရာတွင် အရောင်းအဝယ်သမားတွေမှာ သာပြီး အရေးကြီးတာပေါ့။ အရောင်းသမားတွေက ယဉ်ယဉ်ကျေးကျေးနဲ့ ချိုချိုသာသာပြောတယ်ဆိုယင် ဈေးဝယ်တဲ့ အဝယ်သမားတွေက သဘောကျတယ်။ အဲဒါ “အိုသည့်တိုင်အောင် ကောင်းတဲ့ ကိုယ်ကျင့်သီလ ယဉ်ကျေးမှု” တွေ ပါပဲ။

တရားဘက်က ကိုယ်ကျင့်သီလ

မြတ်စွာဘုရားကတော့ အဲဒီ လောကယဉ်ကျေးမှုလောက်ကို မရည်ရွယ်ပါဘူး။ တရားဘက်က ယဉ်ကျေးမှုနဲ့ တရားဘက်က ကိုယ်ကျင့်သီလအထိ ရည်ရွယ်ပါတယ်။ တရားဘက်က ကိုယ်ကျင့်သီလဆိုတာ ဘာလဲဆိုတော့ အခု ဗုဒ္ဓသာသနာဝင်တွေ အမြဲတမ်း ဆောက်တည်ကျင့်သုံးနေကြတဲ့ သရဏဂုံ သီလ တွေပါပဲ။ သရဏဂုံသုံးပါးနဲ့ အတူ ငါးပါးသီလတွေပါပဲ။ ဒါက လူတိုင်းလူတိုင်း ကျင့်သုံးရတဲ့ သီလဖြစ်ပါတယ်။ ဒီသရဏဂုံနဲ့ ငါးပါးသီလကိုလဲ ဘုရားရှိခိုးတိုင်း ဗုဒ္ဓသာသနာဝင်တွေ ဆောက်တည်ကျင့်သုံးနေကြတဲ့ ကိုယ်ကျင့်သီလတွေပါပဲ။

အလှူအတန်းတွေ ပေးလှူကြတဲ့အခါမှာလဲ ဒီလိုပဲ။ အခုလို တရားပွဲကျင်းပတဲ့အခါမှာလဲ ဒီလိုပဲ သရဏဂုံနဲ့ ငါးပါးသီလကို အရင် ခံယူဆောက်တည်ကြတာပဲ မဟုတ်လား။ ဒါဟာ ဗုဒ္ဓသာသနာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဆောက်တည် ကျင့်သုံးကြတဲ့

ကောင်းသော တရားဘက်က ကိုယ်ကျင့်သီလတွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ သရဏဂုံသုံးပါးနဲ့ ပြည့်စုံနေယင် အပါယ်လေးပါးသို့ မကျနိုင်ဘူး။

သေတယ်ဆိုတာ ကြီးတယ်၊ ငယ်တယ် မဟုတ်ဘူး။ အချို့ ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ် ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ အကြောင်းမညီညွတ် ယင် သေတာပဲ။ သရဏဂုံသုံးပါး ပြည့်ပြည့်စုံစုံနဲ့သေသွားယင် အပါယ်လေးပါးကို မကျမရောက်နိုင်ဘူး။ အင်မတန် အားကိုး စရာကောင်းတယ်။ လူကြီးတွေဆိုတာတော့ အထူးပြောဖို့ မလိုပါဘူး။ အပါယ်မကျမရောက်ဘူးဆိုတော့ ဘယ်ရောက်မလဲ။ လူ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝ၊ သုဂတိဘဝတွေမှာ ဖြစ်နိုင်တာပေါ့။ ငါးပါးသီလနဲ့ ပြည့်စုံနေယင် ဒါကတော့ အကောင်းဆုံးပေါ့။ ဒါကြောင့် သီလစင်ကြယ်ဖို့က အင်မတန် အရေးကြီးတာပဲ။

သဂ္ဂါရောဟဏ သောပါနံ၊ အညံ သီလသမံ ကုတော။
ဒွါရံ ဝါ ပန နိဗ္ဗာန၊ နဂရဿ ပဝေသနေ။ ။
[ဝိသုဒ္ဓိ-၄-၁၀]

သီလဂုဏ်ကို ဒီလို ချီးကျူးထားတယ်။

သီလသမံ၊ သီလနှင့်တူသော။ အညံ၊ သီလမှတစ်ပါးသော။ သဂ္ဂါရောဟဏသောပါနံ၊ နတ်ပြည်သို့တက်ကြောင်း စောင်းတန်း လှေကားမည်သည်။ ကုတော၊ အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း။

လောကမှာ အိမ်တွေ၊ ကျောင်းတွေရှိတယ်။ အထက်ထပ်ကို တက်ချင်ယင် လှေကားနဲ့ တက်ရတယ်။ လှေကားရှိမှ၊ မရှိယင် မတက်နိုင်ဘူး။ လှေကားကလဲပဲ အိမ် အကောင်းအညံ့လိုက်ပြီး အကောင်းလဲရှိ၊ အညံ့လဲရှိပေါ့လေ။ အဲ သူ့ လှေကား လိုက်တက်ကြရတယ်။ နတ်ပြည်တက်ချင်ယင် ဘယ်လှေကားနဲ့ တက်မလဲ။ လူ့ပြည်မှာရှိတဲ့ ဝါးလှေကား၊ အသား လှေကား၊ သံလှေကားတွေနဲ့ တက်လို့ မရဘူး။

အခုနေအခါမှာတော့ အာကာသယာဉ် (ဂြိုဟ်တု)တွေ ရှိနေတယ်။ အဲဒီယာဉ်တွေနဲ့ တက်သွားယင် ရောက်ချင်ရောက် မယ်။ ဒါပေမယ့် ဟိုကျတော့ ကိုယ်က နတ်မဟုတ်လို့ နတ်နဲ့တူတာ မဟုတ်ဘူး။ ဒီတော့ လူ့မျက်စိနဲ့ နတ်ကိုကြည့်လို့ မြင်မှာ မဟုတ်ဘူး။ နတ်ကို တွေ့မှာလဲ မဟုတ်ဘူး။ လူဟာ လူ့အတိုင်းနေမှာပဲ။ နတ်ပြည်ရောက်ပကောလို့ လူဟာနတ်ဖြစ်သွားမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဟိုကျလို့ရှိယင် လူ့ပြည်က ရာသီဥတုနဲ့ နတ်ပြည်က ရာသီဥတု တူချင်မှတူမှာ။ ဒီတော့ ကျန်းမာရေးအတွက် လဲ တူမှာမဟုတ်ဘူး။ သုဒဿနစကြာမင်းကြီးတို့၊ နေမိမင်းကြီးတို့ နတ်ပြည်ရောက်သွားလို့ ဘာမှ မဖြစ်ခဲ့ဘူး။ အသက်ရှည် တယ်ဆိုတာက သူတို့မှာ ဘုန်းရှင် ကံရှင်တွေမို့ပဲ။ တို့လူတွေက သူတို့လို ဘုန်းကံကြီးမားကြတာမဟုတ်ဘူး။ ဒီတော့ သူတို့ ကိုတုပြီး သူတို့လို နေမှာပဲလို့ ထင်လို့လဲ မဖြစ်ဘူး။

ဟိုအပေါ် ရောက်တဲ့အခါ လူ့ပြည်လို အသက်ရှူစရာ လေမရှိဘူးဆို မဟုတ်ဘူး။ လူ့ပြည်က လေကို တသက်လုံး လုံလောက်အောင် ယူသွားရမယ်ဆိုယင် အင်မတန် ဝန်လေးမှာပဲ။ ဒီလောက်သာ မကသေးပဲ သူတို့နဲ့အသုံးအဆောင်တွေကလဲ တူမှာမဟုတ်ဘူး။ ပြီးတော့လဲ ဒီအာကာသယာဉ်တွေနဲ့ နတ်ပြည်ကို ရောက်မယ်လို့လဲ မပြောနိုင်ပါဘူး။

ကုသိုလ်ယာဉ်နဲ့မှ ရောက်တယ်

ရောက်ချင်ယင် သေချာပေါက် ရောက်နိုင်တဲ့ ယာဉ်တွေ ရှိပါတယ်။ အဲဒီယာဉ်ကတော့ ကောင်းမှုကုသိုလ် ယာဉ်တွေ ပါပဲ။ ဘယ်လိုကောင်းမှုကုသိုလ် ယာဉ်တွေလဲဆိုယင် ဒါန ကောင်းမှုကုသိုလ်ယာဉ်တွေ၊ သီလ ကောင်းမှုကုသိုလ်ယာဉ်တွေ၊ ဘာဝနာကောင်းမှုကုသိုလ် ယာဉ်တွေပေါ့။ အဲဒီယာဉ်တွေနဲ့သာ နတ်ပြည်ကိုတက်ယင် အသေအချာ ရောက်နိုင်ပါတယ်။ ဒီပြင် ကောင်းမှုကုသိုလ်တွေနဲ့လဲ ရောက်နိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သီလကောင်းမှုကုသိုလ်နဲ့က ပိုပြီးသေချာတယ်။

သီလစောင်းတန်းဟာ နတ်ပြည်တက်ဖို့ စောင်းတန်းထဲမှာ အကောင်းဆုံးပဲ။ ဘယ်စောင်းတန်းနဲ့မှ မတူဘူး တဲ့။ 'သောပါက'ဆိုတဲ့ ပါဠိကို ဗမာလို 'စောင်းတန်း'လို့ ပြန်ဆိုကြတယ်။ အခုစောင်းတန်းတွေဟာ နှစ်မျိုးရှိတယ်။ မြေပြင်မှာ လှေကားထစ်မပါပဲ ဆောက်လုပ်ထားတဲ့စောင်းတန်း။ ပြီးတော့ ဘုရားပေါ်တို့၊ ကျောင်းပေါ်တို့၊ တောင်ပေါ်တို့ တက်ဖို့ ဆောက်လုပ်ထားတဲ့စောင်းတန်း။ ဒီလိုနှစ်မျိုးရှိတယ်။ ဘုရားပေါ်တက်ဖို့ စသည်မှာ ဆောက်လုပ်ထားတဲ့ စောင်းတန်းမှာ တက်ဖို့လှေကားပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ တက်ဖို့လှေကားနဲ့ ဆောက်လုပ်ထားတဲ့ စောင်းတန်းနဲ့ ဥပမာပြုထားတဲ့ သီလစောင်း တန်းလို့ ဆိုရမှာပဲ။

အပါယ်လေးပါး ကျရောက်ရတယ်ဆိုတာ သီလပျက်လို့ ကျရောက်ရတာ။ သီလမပျက်ယင် မကျရောက်နိုင်ဘူး။ မရှိနဲ့အုံးတော့ သီလစင်ကြယ်ပြီး သီလကုသိုလ်ရှိနေယင် နတ်ပြည်ရောက်ဖို့ သေချာပါတယ်။ ဒါကြောင့်-

“နတ်ပြည်ရောက်ဖို့ စောင်းတန်း လှေကားထဲမှာ သီလ
စောင်းတန်းဟာ ဘယ်စောင်းတန်းနဲ့မှ မတူပဲ
အကောင်းဆုံး စောင်းတန်းပဲ....တဲ့”

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှာ ဒီလိုချီးကျူးထားပါတယ်။ ဒါကြောင့် နတ်ပြည် တက်ရောက်ချင်ယင် သီလစောင်းတန်းနဲ့ တက်ရောက် ကြရမယ်။ လောကလူတွေက ကြာလေကောင်းလေ၊ ဟောင်းလေသစ်လေ ဆိုတဲ့ စကားကို ပြောကြတယ် မဟုတ်လား။ ဒီစကား ဟာ သီလကို ရည်ပြောတယ်ဆိုယင် ပိုပြီးမှန်မှာပဲ။ ဒီပြင် အသုံးအဆောင် အဝတ်အစားစသည်တို့ဟာ ဟောင်းသွားယင် မသစ်တော့ပါဘူး။ အတော်အတန် ကြာယင်လဲ အသစ်လောက် မကောင်းနိုင်ပါဘူး။ ဆွေးမြေ့ ပျက်စီးသွားတာပါပဲ။

သီလကတော့ လူတို့သုံးဆောင်တဲ့ အရာဝတ္ထုတွေလိုမဟုတ်ဘူး။ ကြာလို့လဲ ဟောင်းမသွားပါဘူး။ ဆွေးမြေ့လဲမသွား ဘူး။ သီလဟာ ကြာလေကောင်းလေ၊ ဟောင်းလေသစ်လေပဲ။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက “အိုသည့် တိုင်အောင် ကောင်းတာ ဘာပါလဲ” ဆိုတဲ့ နတ်သားရဲ့ အမေးကို “အိုသည့်တိုင်အောင် ကောင်းတာ ကိုယ်ကျင့်သီလပဲလို့ ဖြေကြားတော်မူပါတယ်။

သီလကိုအမှီပြုပြီး နတ်ပြည်ရောက်ကြတဲ့ ဝတ္ထုသာမကတွေ ရှိပါတယ်။ အခါတိုင်းဟောတဲ့အခါမှာ အဲဒီဝတ္ထုသာမက တွေကို ထည့်ဟောတာပါပဲ။ ဒီနေ့တော့ အဲဒါတွေ ထည့်ဟောလို့ မဖြစ်ဘူး။ ဟောရမှာတွေက အများကြီးရှိသေးတယ်။ ကိုင်း နတ်သားအမေးနဲ့ မြတ်စွာဘုရားအဖြေကို ဆိုပြီးတော့ ရှေ့တပုဒ် ဆက်ကြရအောင်။

“အိုသည့်တိုင်အောင် ကောင်းတာ ဘယ်ဟာလဲ”
“အိုသည့်တိုင်အောင် ကောင်းတာ ကိုယ်ကျင့်သီလပဲ”

အဲဒါ နတ်သားအမေးနဲ့ မြတ်စွာဘုရားအဖြေပါပဲ။

အဲဒီ သီလဆိုတာ လူမှာ လူ့ သီလရှိရတယ်။ အခု အလှူနဲ့ပတ်သက်ပြီး ရှင်သာမဏေပြုကြ၊ ရဟန်းပြုကြတယ်။ ရှင်သာမဏေမှာ ရှင်သာမဏေသီလ၊ ရဟန်းမှာ ရဟန်းသီလကို နေနိုင်သမျှ ရက်ကလေးအတွင်း စင်စင်ကြယ်ကြယ်ဖြစ်အောင် စောင့်ထိန်းနေယင် ကောင်းတယ်။ သီလကို စောင့်ထိန်းပြီးတော့ ထားယင် ပြန်လည်ဆင်ခြင်စဉ်းစားတိုင်း စဉ်းစားတိုင်း အင်မတန် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်တတ်ပါတယ်။ ကိုင်း ဒီလောက်ဆိုယင် တော်ပါပြီ။ ဒုတိယ မေးခွန်းနဲ့အဖြေက ရှိသေးတယ်။

ဒုတိယမေးခွန်းနဲ့ အဖြေ

ဘန္တေ၊ ဘုန်းတော်နေဝန်း ထွန်းလင်း တောက်ပတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား။ ပတိဋ္ဌိတာ၊ ခိုင်မြဲတည်တံ့သည်ရှိသော်။ သာဓု၊ ကောင်းသော အရာကား။ ကိံသု၊ အဘယ်ပါနည်း မြတ်စွာဘုရား။

“ခိုင်မြဲ တည်တံ့လျှင် ကောင်းတာ ဘယ်ဟာပါလဲ”လို့ ဘုန်းကြီးက ဘာသာပြန်ထားတယ်။

ဒေဝပုတ္တ၊ သိလိုရေးနဲ့ မေးမြန်း လျှောက်ထားသော အို နတ်သား။ ပတိဋ္ဌိတာ၊ တည်တံ့ ခိုင်မြဲသည်ရှိသော်။ သာဓု၊ ကောင်းသော အရာကား။ သဒ္ဓါ၊ ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါတရားပေတည်း။

“ခိုင်မြဲတည်တံ့လို့ ရှိယင်ကောင်းတာဟာ သဒ္ဓါတရားပဲ”လို့ ဘုန်းကြီးက ဘာသာပြန်ထားတယ်။ အဲဒါလေးကို ရှေးဦးစွာ ဆိုလိုက်ကြအုံးစို့။

“ခိုင်မြဲတည်တံ့လျှင် ကောင်းတာ ဘယ်ဟာလဲ”
“ခိုင်မြဲတည်တံ့လျှင် ကောင်းတာ သဒ္ဓါတရားပဲ” (သုံးခေါက်ဆို)

သဒ္ဓါတရား ဆိုတာ ယုံကြည်မှု တဲ့။ ဗမာလို ပြန်တော့ ဒီလိုပြန်တယ်။ ယုံကြည်တိုင်း သဒ္ဓါတရားလားဆိုတော့ ယုံကြည်တိုင်း သဒ္ဓါတရားချည်းတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ သဒ္ဓါတရားလို့ချည်း မခေါ်ရပါဘူး။ ယုံကြည်သင့်တာကို ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါတရားခေါ်ရတယ်။ မယုံကြည်သင့်တာတွေကို ယုံကြည်လို့ရှိယင် သဒ္ဓါတရားလို့ မခေါ်ရဘူး။ မိစ္ဆာအဓိမောက္ခ-(မှား

ယွင်းသော ဆုံးဖြတ်မှု)လို့ ခေါ်တယ်။ လောကမှာ မကောင်းတဲ့ ပစ္စည်းတခုကို ကောင်းတယ်လို့ ယုံကြည်ပြီး လက်ခံထားလို့ရှိ ယင် အကျိုးမရှိဘူး။ အကျိုးမဲ့ ဖြစ်တယ်။ ဥပမာအားဖြင့် ရွှေတုတွေ ဆိုတာရှိတယ်။ အဲဒီ ရွှေတုတွေကို ရွှေစစ်လို့ ယုံကြည်ပြီး နှစ်သက်မက်မောနေမယ်။ ရောင်းတဲ့လူကလဲ ရွှေအစစ်မဟုတ်တော့ ဈေးလျှော့ရောင်းမှာပဲ။ အချောင်ကြိုက်တဲ့လူက ဈေးသက် သာတယ်ဆိုပြီး ဝယ်တတ်တယ်။ ရောင်းတဲ့လူက တထောင်တန်ယင် ငါးရာလောက်နဲ့ ရောင်းမှာပဲ။ အတုကိုအစစ်လို့ ယုံကြည်ပြီး ဈေးပေါပေါနဲ့ ဝယ်တယ်။ ဝယ်ပြီးသုံးတဲ့အခါ အစစ်လိုမကောင်းပဲအကျိုးမဲ့ အသုံးမကျ အလကားဖြစ်သွားရော။ လောကမှာ အလွယ်တကူ အချောင်ကြီးပွားချင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဆိုတာ ရှိတယ်။ အဲဒီလူတွေက နည်းမှန်လမ်းမှန်ကို အားမကိုး ဘူး။ သူတို့က ဘာမှကြောင့်ကြမစိုက်ရပဲ အလွယ်တကူ ကြီးပွားချင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေပဲ။ အသုံးမကျလို့ ပြန်ရောင်းချင်တော့ ရွှေတန်ဖိုးရပါအုံးမလား။ (မရပါဘုရား) မရဘူး။ သူ့ပစ္စည်းက ကြေးဖြစ်ယင် ကြေးတန်ဖိုးရမှာပဲ။ ခဲဖြစ်ယင် ခဲတန်ဖိုးရမှာပဲ။

အဲဒီလို မယုံကြည်သင့်တဲ့ ဘုရားတု၊ တရားတု၊ သံဃာတုတွေကို ယုံကြည်လို့ရှိယင် ဘာမှ အကျိုးရမှာ မဟုတ်ဘူး။ အစစ်မဟုတ်တဲ့ အတုအပတွေကို ယုံကြည်လို့ရှိယင် အကျိုးမရတဲ့ပြင် အပြစ်တောင် ရောက်တတ်သေးတယ်။ ဘုရားစစ် ဘုရားမှန်ကို ယုံကြည်မှ၊ တရားစစ် တရားမှန်ကို ယုံကြည်မှ၊ သံဃာစစ် သံဃာမှန်ကို ယုံကြည်မှ သဒ္ဓါတရားလို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒါမှလဲ အကျိုးရှိတယ်။ ရွှေစစ်ကို ရွှေစစ်လို့ ယုံကြည်လက်ခံယင် တန်ဖိုးရှိရှိ အကျိုးရှိသလိုပေါ့။

ဘုရားစစ် ဘုရားမှန်၊ တရားစစ် တရားမှန်၊ သံဃာစစ် သံဃာမှန်တွေကို ယုံကြည်မှ၊ ဒီလို ယုံကြည်ပြီးနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် မှ တကယ့်ကုသိုလ်စစ်တွေ တိုးပွားတာ၊ အဖိုးတန်တဲ့ ကုသိုလ်တွေ ဖြစ်တာ၊ မျက်မှောက်မှာလဲပဲ ဘေး အန္တရာယ်ကင်းခြင်း၊ အနာကင်းခြင်း၊ ချမ်းသာခြင်းစတဲ့ ကောင်းကျိုး ချမ်းသာတွေ ပေးတတ်ပါတယ်။ ထက်သန်ယင် ထက်သန်သလောက် အကျိုး ပေးလဲ သန်တာပဲ။

နောင်သံသရာ ဘဝတွေမှာလဲ မိမိတို့လိုအပ်တဲ့ လူချမ်းသာတွေ၊ နတ်ချမ်းသာတွေ အတိုင်းမသိ အကျိုးပေးသွားနိုင် တယ်။ အဲဒါကြောင့် ယုံကြည်သင့်တဲ့ ဘုရားစစ်၊ တရားစစ်၊ သံဃာစစ်တွေကို ယုံကြည်လို့ရှိယင်ဖြင့် အဲဒါ သဒ္ဓါတရားစစ် ဖြစ်တယ်။ အဲဒီသဒ္ဓါတရားစစ်ကို အမှီပြုပြီးတော့မှ ကုသိုလ်စစ်တွေပွားတယ်။ စစ်မှန်တဲ့ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာကိုလဲ ယုံကြည်မှ သဒ္ဓါတရားစစ်၊ စစ်မှန်တဲ့ ကံ၊ ကံ၏အကျိုးကို ယုံကြည်မှ သဒ္ဓါတရားစစ် ဖြစ်တယ်။ ကံ၊ ကံ၏ အကျိုးဆိုတာလဲ ယုံကြည်ထိုက်တဲ့တရားပဲ။ ဒါကလဲ အမှန်အတိုင်း အစစ်အမှန်ကို ယုံကြည်တာပဲ။ ကံဆိုတာက အမှုပဲ။ ကံ၏ အကျိုးဆိုတာ က အမှု၏အကျိုးပဲ။ ကောင်းတဲ့အမှုတွေကိုပြုယင် ကောင်းတဲ့အကျိုးတွေကို ရတယ်။ မကောင်းတဲ့အမှုတွေကိုပြုယင် မကောင်း တဲ့ အကျိုးတွေကို ရတယ်။

လမ်းမှာ အချင်းချင်းတွေ့ကြတဲ့အခါ တဦးက ပြီးပြီးကလေး နှုတ်ဆက်လိုက်လို့ရှိယင် တဦးကလဲ ပြန်ပြီး ပြီးပြီး ကလေးပဲ နှုတ်ဆက်တယ်။ အဲဒါ ကောင်းတဲ့အမှုပြုလို့ ကောင်းတဲ့အကျိုးတွေရတာပဲ။ မကောင်းတဲ့စကားပြောပြီး မျက်စောင်း ထိုး နှုတ်ဆက်ယင် တဦးကလဲ မကောင်းတဲ့စကား ပြန်ပြောပြီး မျက်စောင်းထိုး နှုတ်ဆက်မယ်။ အဲဒါ မကောင်းမှုပြုလို့ မကောင်းကျိုးတွေ ရတာပဲ။

အဲဒါလိုပဲ မျက်မှောက်မှာရော၊ သံသရာမှာရော ကောင်းကျိုး ပေးနိုင်တဲ့ ကုသိုလ်ကံ၊ မကောင်းကျိုး ပေးနိုင်တဲ့ အကုသိုလ်ကံတွေ ဆိုတာရှိတယ်။ အဲဒီအတိုင်း ကံ၊ ကံ၏အကျိုးတွေကို ယုံကြည်တာဟာလဲ သဒ္ဓါတရားစစ်တွေပဲ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီ သဒ္ဓါတရားဟာ မခိုင်မြဲလျှင်တောင် ကောင်းလှပါပြီ။ အဲဒီ သဒ္ဓါတရားရှိယင် ကုသိုလ်တွေ ပွားပြီး အကျိုးများလှပါပြီ။

သဒ္ဓါလေးမျိုး

သဒ္ဓါတရားကလဲ အဆင့်အားဖြင့် လေးဆင့် ရှိတယ်။ ဘယ်လိုအဆင့်လဲ ဆိုယင်-

- ၁။ ပသန္နသဒ္ဓါ၊
- ၂။ ဩကပ္ပနသဒ္ဓါ၊
- ၃။ အာဂမသဒ္ဓါ၊
- ၄။ အဓိဂမသဒ္ဓါ တဲ့။

၁။ ‘ပသန္နသဒ္ဓါ’ဆိုတာက ကြည်ညိုဖွယ်ရာတွေကို မြင်ရ၊ ကြားရလို့ရှိယင် ဂုဏ်ကျေးဇူးတွေ ဘာတွေ မဆင်ခြင်ပဲနဲ့ ယုံကြည်တာ ကြည်ညိုတာမျိုးပဲ။ အဲဒါ ပသန္နသဒ္ဓါ။ သိပ် မခိုင်မြဲဘူး တဲ့။

၂။ အဲ သူ့ထက် ခိုင်မြဲတာကတော့ ယုံကြည်သင့်၊ ကြည်ညိုသင့်တဲ့ ဂုဏ်တွေကို အာရုံပြုပြီးတော့မှ ယုံကြည်တာ ကြည်ညိုတာက ‘ဩကပ္ပနသဒ္ဓါ’ တဲ့။ သူက နည်းနည်း ခိုင်မြဲလာတယ်။

၃။ ‘အာဂမသဒ္ဓါ’ဆိုတာကတော့ ဘုရားအလောင်းတော်များဟာ ဗျာဒိတ်ရပြီးတဲ့အခါကစပြီးတော့ မပျက်စီးနိုင်တဲ့ သဒ္ဓါပါပဲ။ ဘာမပျက်စီးတုန်းဆိုလျှင် ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုလျှင် ကောင်းကျိုးရတယ်၊ ပါရမီ ဖြည့်ကျင့်လို့ရှိလျှင် ဘုရားဖြစ် တယ်ဆိုတဲ့ ယုံကြည်မှုတွေပဲ။ အဲဒီလို ယုံကြည်မှုတွေ မပျက်စီးဘူး။ ဒီလိုယုံကြည်မှုတွေ ပျက်စီးတယ်ဆိုလျှင် ဘယ်မှာ ဘုရား ဖြစ်တော့မှာလဲ၊ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ဒီ ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါခိုင်မြဲမှသာ ဘုရားဖြစ်နိုင်တယ်။ အဲဒါဟာ ဘုရားအလောင်းတော်များမှာ မပျက်မစီး ခိုင်မြဲနေတဲ့ အာဂမသဒ္ဓါ တဲ့။

၄။ ‘အဓိဂမသဒ္ဓါ’ ဆိုတာကတော့ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သဒ္ဓါတရား တဲ့။ အောက်ထစ်ဆုံး သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ် သို့ ရောက်သွားပြီဆိုလျှင် အဲဒီသဒ္ဓါတရားဟာ အဓိဂမသဒ္ဓါ။ ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ မပျက်မစီးနိုင်တဲ့ သဒ္ဓါ တဲ့။

အခု ဒီမေးခွန်းမှာ မြတ်စွာဘုရား ဖြေကြားတော်မူတဲ့ သဒ္ဓါက အဲဒီ နောက်ဆုံးပြောခဲ့တဲ့ အဓိဂမသဒ္ဓါကို ရည်ရွယ်ပြီး ဖြေကြားတော်မူပါတယ်။ အောက်ထစ်ဆုံး သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်သို့ ရောက်သွားတဲ့ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တောင် ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာကို ယုံကြည်တဲ့ ယုံကြည်မှုဟာ ဘယ်လို ဖျက်ဆီးလို့မှ မပျက်စီးတော့ဘူး။ အင်မတန်ခိုင်မြဲသွားတော့တယ်။ အဲဒါ အဆင့်ဆင့်ဖြစ်တဲ့ သဒ္ဓါလေးမျိုးပါပဲ။

ဩကပ္ပနသဒ္ဓါက ၁, ဟောရမယ်

မခိုင်မြဲဘူး ဆိုသော်လည်း မရှိတာနဲ့ စာလိုရှိလျှင် အောက်ထစ်ဆုံး ဩကပ္ပနသဒ္ဓါ တရားကလေး ရှိလျှင် တော်လှပါပြီ။ အဲဒီသဒ္ဓါတရားက စပြီးဟောရမယ်။ ဘုရားစစ်၊ ဘုရားမှန်ဆိုတာ ဘယ်လိုဟာလဲ၊ တရားစစ် တရားမှန်ဆိုတာ ဘယ်လိုဟာ လဲ၊ သံဃာစစ် သံဃာမှန်ဆိုတာ ဘယ်လိုဟာလဲ။ အဲဒါကို စစ်ကြည့်ရမယ်။

ဘုရားစစ် ဘုရားမှန်ဆိုတာ အရဟံ အစရှိတဲ့ ဂုဏ်တော်ကိုးပါးနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ အဲဒီ ဂုဏ်တော်ကိုးပါးနဲ့ စိစစ်ပြီး ကြည့်ရတယ်။ ရွှေစစ်ရွှေမှန် ဟုတ်-မဟုတ် စိစစ်ကြည့်ရသလိုပေါ့။ ရွှေစစ် ရွှေမှန် ဟုတ်-မဟုတ်ကို မှတ်တင်ကြည့်ရတယ်။ မှတ်ကျောက်တင်ပြီး စိစစ်ကြည့်ရတယ်။ မှတ်တင်ကြည့်လို့ မှတ်ကျောက်ပေါ်ရောက်ပြီဆိုလျှင် ရွှေစစ်လား ရွှေတုလားဆိုတာ သေသေချာချာ သိရတယ်။ ဒီလိုပါပဲ။ ဘုရားစစ် ဘုရားမှန် ဟုတ်-မဟုတ်ကို သိချင်လို့ရှိလျှင်လဲ ဂုဏ်တော်ကိုးပါးဆိုတဲ့ မှတ် ကျောက်ပေါ် တင်ကြည့်ရမယ်။ ဂုဏ်တော်ကိုးပါးနဲ့ ပြည့်စုံလျှင် ဘုရားစစ်ပဲ။

တရားစစ် တရားမှန်ဆိုတာလဲ ဂုဏ်တော် ခြောက်ပါးနဲ့ ပြည့်စုံတယ်။ အဲဒီဂုဏ်တော်ခြောက်ပါးနဲ့ မှတ်ကျောက်တင် ကြည့်ရတယ်။ သံဃာစစ် သံဃာမှန်ဆိုတာလဲ သံဃာဂုဏ်တော်ကိုးပါးနဲ့ ပြည့်စုံရတယ်။ အဲဒီ သံဃာဂုဏ်တော် ကိုးပါးနဲ့ မှတ်ကျောက်တင်ကြည့်ရတယ်။ အဲဒီဂုဏ်တော်တွေကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံဟောဖို့ ကောင်းပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ဒီမှာ ဟောနေလို့ မပြီးဘူး။ လေးငါးခြောက်ရက် ဟောနေလို့လဲ ပြီးမှာမဟုတ်ဘူး။ ဂုဏ်တော်တွေက အရှည်ကြီးဟာပဲ။ ဒါကြောင့် ဒီနေရာမှာ မြည်းစမ်းရုံ သဘောလောက်ပဲ နည်းနည်းပါးပါး ဟောရမယ်။

အရဟံဂုဏ်တော်

ဂုဏ်တော် ကိုးပါးထဲက ‘အရဟံ’ဆိုတဲ့ ဂုဏ်တော်ပုဒ်ကို အဋ္ဌကထာဆရာက “အာရကာ”လို့ တမျိုး ဖွင့်ပြထားတယ်။ ဒီမှာ အဋ္ဌကထာဆရာကအနက် (၅) နက် ဖွင့်ပြထားတဲ့ အထဲက ‘အာရကာ’ ဆိုတဲ့ အနက်တမျိုး ပါဝင်ပါတယ်။ “အာရကာ- ဝေးပြီ”တဲ့။ ဒီလိုဗမာပြန်လို့ရတယ်။ ဘယ်မှဝေးတာတုန်းဆိုလျှင် ကိလေသာအညစ်အကြေးတွေမှ ဝေးတယ် တဲ့။ ကိလေသာအညစ်အကြေးတို့မှ ဝေးတယ်ဆိုတာ ကိလေသာအညစ်အကြေးတွေ စင်ကြယ်တာကို ဆိုတာပါပဲ။ အညစ်အကြေး တွေ ဆိုတာကတော့ ဘာတွေတုန်း။ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ အစရှိတဲ့ဟာတွေပေါ့။ ဒါတွေကိုတော့ သိနေကြမှာပါပဲ။ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ အစရှိသော ကိလေသာ အညစ်အကြေးတို့မှ ကင်းဝေး စင်ကြယ်တော်မူပေသော မြတ်စွာဘုရားတဲ့။ ဘုရားကို အာရုံပြုလျှင် အဲဒါလိုက်ဆိုရမယ်။

“လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ အစရှိသော ကိလေသာ အညစ်အကြေးတို့မှ ကင်းဝေးစင်ကြယ်တော်မူပေသော မြတ်စွာဘုရား” (သုံးခေါက်ဆို)

ဘုရားစစ် ဘုရားမှန်ဆိုလို့ရှိလျှင် လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟအစရှိတဲ့ ကိလေသာအညစ်အကြေးတို့မှ ကင်းဝေးစင် ကြယ်ရမယ် တဲ့။ လောကလူတွေဟာ ရုပ်အညစ်အကြေးလောက်သာ စင်ကြယ်အောင် လုပ်တတ်ကြတယ်။ စိတ်အညစ် အကြေးကိုတော့ စင်ကြယ်အောင်လုပ်ဖို့ရာ စိတ်မဝင်စားကြဘူး။ ရုပ်အညစ်အကြေးတွေကိုတော့ စင်ကြယ်အောင် လုပ်တတ် ကြတယ်။ ချွေးတွေ၊ ချေးတွေ စင်ကြယ်အောင် ဆပ်ပြာနဲ့ဘာနဲ့ ပွတ်တိုက်ပြီးတော့ ဆေးကြောသုတ်သင်။ ဒီလိုလုပ်ကြတယ်။

စိတ်အညစ်အကြေးကျတော့ စင်ကြယ်အောင် လုပ်ရမယ်ဆိုတာ မသိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကများတယ်။ ဗုဒ္ဓသာသနာ့ ပြင်ဘက်မှာ ထွက်ကြည့်ယင် အဲဒီ စိတ်အညစ်အကြေးကို သိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မရှိဘူးလို့ ဆိုရမှာပဲ။ စိတ်အညစ်အကြေး စင်ကြယ် အောင် ကျင့်တဲ့နည်းကို သူတို့ ဟောလဲမဟောဘူး။ သူတို့က ဘုရားသခင် ဖန်ဆင်းထားလို့ ဘုရားသခင်ကို ရိုသေနေယင် ပြီးတာပဲလို့ အဲဒီလိုယုံကြည်ပြီးတော့ နေကြတယ်။ ကိလေသာ စင်ကြယ်အောင် လုပ်ရမယ်၊ အကုသိုလ်တွေ ရှောင်ကြဉ်ရမယ် ဆိုတာတွေ မရှိကြဘူး။ အရေးကြီးတာက စိတ်အညစ်အကြေး စင်ကြယ်ဖို့ရာက အရေးကြီးပါတယ်။

ရုပ် အညစ်အကြေးတွေ စင်ကြယ်ရုံနဲ့တော့ သံသရာတလျှောက်လုံး သန့်ရှင်းပြီး ကောင်းစားမသွားနိုင်ပါဘူး။ ယခု ဘဝလောက်ပဲ ကောင်းစားမယ်ဆို ကောင်းစား နိုင်ပါလိမ့်မယ်။ ယခုဘဝတောင်မှ ပျိုပျိုရွယ်ရွယ်လောက်ပါပဲ။ အိုမင်းလာတဲ့ အခါကျတော့ ရုပ်ကို စင်ကြယ်အောင် လုပ်ပေးပေးမယ့်လို့ ဟန်မကျတော့ဘူး။ အဘိုးကြီးတွေ၊ အဘွားကြီးတွေ ဘယ်လို စင်ကြယ်အောင် လုပ်ပေးပေး အရင်ကလို မတင့်တယ်တော့ဘူး။ နေရာမကျတော့ဘူး။ သူ့အချိန်အရွယ်နဲ့သူသာ တင့်တယ်တာ ကလား။

စိတ်အညစ်အကြေး စင်ကြယ်အောင် အားထုတ်တာကတော့ အင်မတန် အကျိုးများပါတယ်။ အခု ဘုန်းကြီးတို့ဟော နေတာ စိတ်အညစ်အကြေး စင်ကြယ်အောင် အားထုတ်ဖို့ရာတွေပါပဲ။ မြတ်စွာဘုရားမှာ စိတ်အညစ်အကြေးတွေ စင်ကြယ် အောင် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတရားကို အားထုတ်လို့၊ ပွားများလို့ စိတ်အညစ်အကြေးတွေ စင်ကြယ်တာပဲ။ အရဟတ္တမဂ်၊ အရဟတ္တဖိုလ် ရောက်သွားပြီဆိုယင် ကိလေသာ အညစ်အကြေးတွေ အကုန်လုံး စင်ကြယ်သွားတယ်။ အဲဒီ အရဟတ္တမဂ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်တော်မူပြီးမှ ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူခဲ့တာ။ အဲဒီကစပြီး မြတ်စွာဘုရားမှာ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟစတဲ့ ကိလေသာ အညစ်အကြေးတွေ အကုန်လုံးစင်ကြယ်တော် မူသွားခဲ့တယ်။

လိုချင်စရာတွေ့ယင် လိုချင်တယ်

လောက လူတွေမှာတော့ လိုချင်စရာတွေ့လိုရှိယင် လိုချင်တယ်။ နှစ်သက်စရာနဲ့တွေ့ယင် နှစ်သက်တယ်။ ချစ်စရာ နဲ့တွေ့ယင် ချစ်တယ်။ ခင်စရာနဲ့တွေ့ယင် ခင်တယ်။ အဲဒါ လောကလူတွေမှာ ဒီလိုပါပဲ။ လိုချင်စရာ၊ နှစ်သက်စရာ၊ ချစ်စရာ၊ ခင်စရာတွေ့နဲ့တွေ့ယင် စိတ်ကိုတားထားလို့မရဘူး။ လိုချင်တဲ့လောဘတွေကို မလိုချင်အောင် တားထားလို့မရဘူး။ လိုချင် တယ်၊ နှစ်သက်တယ်၊ ခင်မင်တယ်၊ စိတ်ကူးတွေထဲမှာ စိတ်ကူးချင်တိုင်း စိတ်ကူးနေတာ ဘေးက ပုဂ္ဂိုလ်တွေ မသိလို့သာပဲ။ စိတ်က မတော်တာတွေကိုပဲ စိတ်ကူးနေတာ၊ တောရောက်တောင်ရောက်နဲ့ပဲ။ မျောက်ထက်တောင် လျှပ်ပေါ် လော်လီသေး တယ်။

လူကတော့ ထိုင်နေတာပဲ၊ စိတ်က မထိုင်ဘူး။ လူကတော့ သွားနေတာပဲ၊ စိတ်ကမသွားဘူး။ လူကတော့ ရပ်နေတာ ပဲ၊ စိတ်က မရပ်ဘူး။ လူကတော့ အိပ်နေတာပဲ၊ စိတ်က မအိပ်ဘူး။ စိတ်နဲ့ လူနဲ့ တခြားစီပဲ။ ဒါကြောင့် လောကလူတွေက “စိတ်ကတခြား၊ လူကတခြား၊ စိတ်သွားတိုင်း ကိုယ်မပါဘူး”လို့ ပြောပြောနေကြတာပဲ။ ဒီလိုပဲ လူတွေက စိတ်ကတခြား၊ လူကတခြား ခွဲခြားပြီး ပြောလေ့ရှိကြတယ်။ ကိုယ်ကို လူလို့ ထားပြောပြီး စိတ်နဲ့ တခြားစီပြောကြတယ်။ စိတ်ကို လူတွေက မထိန်းနိုင်ကြဘူး။

မြတ်စွာဘုရားက ဒီလိုမဟုတ်ဘူး

မြတ်စွာဘုရားကတော့ လူတကာလို မဟုတ်ဘူး။ စိတ်ကို နိုင်နင်းတော် မူတယ်။ စိတ်ကို နိုင်နင်းပြီးသားဖြစ်နေတဲ့ မြတ်စွာဘုရားမှာ လိုချင်စရာတွေ့ပေမယ့်လဲ မလိုချင်ဘူး။ နှစ်သက်စရာတွေ တွေ့ပေမယ့်လဲ တခြားလူတွေလို မနှစ်သက်ဘူး။ လိုချင်နှစ်သက် သာယာမှုလောဘတွေ ကင်းဝေးစင်ကြယ်နေပါတယ်။ အဲဒါလောက်နဲ့ပဲ ကြည်ညိုစရာကောင်းလှပါပြီ။ သည့် ပြင် ကြည်ညိုစရာဂုဏ်တော်တွေဆိုတာလဲ အများကြီးရှိသေးတယ်။ ဒီတော့ ဒီလိုဂုဏ်တွေနဲ့ ပြည့်စုံမှသာ ဘုရားစစ် ဘုရားမှန် ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။

ကြည်ညိုနှိုင်းတမ်း

မြတ်စွာဘုရားမှာ လိုချင်နှစ်သက်မှု လောဘ ကင်းတယ် ဆိုတာက ဟန်ဆောင် ပန်ဆောင် ကင်းတာ မဟုတ်ပါဘူး။ လိုချင်နှစ်သက်မှုဆိုတဲ့လောဘ လုံးဝတကယ်ကင်းနေတာပဲ။ ဒါကြောင့် တကယ်ဆိုယင် အင်မတန်ကြည်ညိုဖွယ် ဂုဏ်နဲ့ပြည့်စုံနေတာဖြစ်လို့ ဂုဏ်တော်ကို ဆင်ခြင်မိသူတိုင်း သိသူတိုင်း ကြည်ညိုနိုင်ပါတယ်။

တရားအားထုတ်တဲ့ ယောဂီများမှာ မြတ်စွာ ဘုရား ဂုဏ်တော်ကို သိတန်တလောက် သိနိုင်ကြပါတယ်။ ဘယ်လို သိနိုင်သလဲဆိုယင် တရားအားထုတ်တဲ့ ယောဂီတွေမှာ လောဘစတဲ့ ကိလေသာတွေကို ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း ရှုမှတ်ပစ်နေကြရ တယ်။ ဒီတော့ ဒီကိလေသာတွေရဲ့ အပြစ်တွေကို တွေ့တွေ့နေရတယ်။ ဒီလို အပြစ်တွေ မြတ်စွာဘုရားမှာ ကင်းဝေးစင်ကြယ် တာဟာ ကြည်ညိုစရာ ကောင်းပါတယ် လို့ ဒီလို ဆင်ခြင် သိရှိပြီး ကြည်ညိုနိုင်ပါတယ်။

စိတ်ဆိုး ပြစ်မှားမှလဲ ကင်းတမ်း

လိုချင် နှစ်သက်မှု ကိလေသာလောက်သာ ကင်းဝေး စင်ကြယ်တော်မူရုံ မဟုတ်သေးဘူး။ စိတ်ဆိုးစရာ၊ မုန်းစရာတွေ နဲ့ တွေ့ယင်လဲ စိတ်ဆိုးခြင်း၊ မုန်းခြင်းဆိုတဲ့ ပြစ်မှားမှုဒေါသလဲမဖြစ်ပဲ ကင်းဝေးစင်ကြယ်တော် မူပါသေးတယ်။ အဲဒီလို စိတ် ဆိုးစရာ၊ မုန်းစရာတွေနဲ့ တွေ့ရပေမယ့် စိတ်ဆိုးတဲ့၊ မုန်းတဲ့ ကိလေသာ အညစ်အကြေးတွေမှလဲ ကင်းဝေး စင်ကြယ်တော်မူတဲ့ မြတ်စွာဘုရား လို့ ဆင်ခြင်ပြီးလဲ အင်မတန် ကြည်ညိုစရာ ကောင်းတာပဲ။

လောကမှာ ဗုဒ္ဓသာသနာ့အပြင် အခြားဘာသာတွေလဲ ရှိကြတယ်။ အဲဒီဘာသာတွေမှာလဲ သူ့ဘာသာနဲ့ သူ့ဘုရား တွေရှိတာပဲ။ သူတို့ဘုရားတွေကို စစ်ဆေးကြည့်ယင် သူတို့ဘုရားတွေမှာ လောဘနဲ့မကင်းတဲ့ အရိပ်နိမိတ်တွေ ပေါ်နေတယ်။ ဘယ်လို အရိပ်နိမိတ်တွေလဲဆိုယင် သူတို့ဘုရားက သူတို့ကို ရိုသေမှုကြိုက်တယ်။ သူတို့ကို ကိုးကွယ်ရမယ်၊ ရိုသေရမယ်။ မကိုးကွယ် မရိုသေလို့ရှိယင် ထာဝရငရဲထဲပစ်ချမယ်.....တဲ့။ သူ့ကို ကိုးကွယ်တာ၊ ရိုသေတာ၊ ပူဇော်တာကို သူက ကြိုက်တယ်။ ဒါဟာ လောဘ မကင်းလို့ပေါ့။

အစစ်အမှန်ဖြစ်တဲ့ မြတ်စွာဘုရားဆိုတာ ဒီလို လောဘ မရှိသင့်ဘူး။ သူ့ဘာသာသူ မကိုးကွယ်လိုလို့ မကိုးကွယ်၊ မပူဇော်ပဲ အပြစ်မရှိ အသာနေတဲ့လူကို အပါယ်ငရဲ ချပစ်မယ်ဆိုတာ နည်းလမ်းမကျဘူး၊ မတရားဘူးပေါ့။ သဘာဝလဲမကျ ပါဘူး။ ပြီးတော့ အပါယ်ငရဲ ပစ်ချမယ်ဆိုတာလဲ သူ့ကိုမကိုးကွယ်၊ မပူဇော်တဲ့လူအပေါ် စိတ်ဆိုးတယ်၊ ဒေါသဖြစ်တယ် ဆိုတာ ထင်ရှား မနေဘူးလား။ ဒီလို ဒေါသမျိုးလဲ ဘုရားမှာ မရှိသင့်ဘူး။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားမှာတော့ ဒီလို ကိုးကွယ်မှုနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဒီလိုမဟုတ်ပါဘူး။ ကြည်ညိုထိုက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို ကြည်ညို ရတယ်၊ ရိုသေရတယ်၊ ပူဇော်ရတယ်။ ကိုးကွယ်ပူဇော်ယင် ကုသိုလ်ဖြစ်တယ်။ ငါ့ကို ပူဇော်ရမယ်လို့ ဒီလိုမဟုတ်ပါဘူး။ ငါ့ကို ကိုးကွယ်ရမယ်လို့ ဒီလိုမဟုတ်ပါဘူး။ ကောင်းတဲ့အမှုအရာ၊ ကောင်းတဲ့အလုပ်ဖြစ်လို့ ဒီလို ကိုးကွယ်၊ ပူဇော်ပသမှုပြုယင် ကုသိုလ်ဖြစ်တယ်လို့ သဘာဝဓမ္မတာအတိုင်း ညွှန်ကြားဟောပြတာသာ ဖြစ်တယ်။ မြတ်စွာဘုရားမှာ လိုချင်တဲ့လောဘ၊ စိတ် ဆိုးတဲ့ ဒေါသကိလေသာတွေ ကင်းဝေးစင်ကြယ်နေပါတယ်။ ဒါကြောင့် လောဘဖြစ်ဖွယ် အာရုံနဲ့တွေ့လဲ လောဘ မဖြစ်ပါ ဘူး။ ဒေါသဖြစ်ဖွယ်အာရုံနဲ့တွေ့လဲ ဒေါသမဖြစ်ပါဘူး။ အင်မတန် စင်ကြယ်တော်မူပါတယ်။

သူ့ကို မကိုးကွယ်တာနဲ့ ဒဏ်ခတ်ပစ်မယ်၊ လေမုန်တိုင်းတိုက်ပစ်မယ် ဆိုတာဟာ၊ အပါယ်ငရဲ ချပစ်မယ် ဆိုတာဟာ နည်းလမ်းမကျပါဘူး။ သူတို့ ကျမ်းစာတွေထဲမှာ သူ့ကို မရိုသေလုပ်ယင် ဘုရားသခင် စိတ်ဆိုးတော်မူတယ်ဆိုပြီး လူတွေ ဘေးဒဏ်သင့်အောင် လေမုန်တိုင်း တိုက်တော်မူတယ်.....စသည်ဖြင့် ဒီလို ဖော်ပြပါရှိနေပါတယ်။ ဗုဒ္ဓသာသနာ ဘုရားဟော ကျမ်းဂန်တွေထဲမှာတော့ မြတ်စွာဘုရားမှာ လောဘ၊ ဒေါသဖြစ်တဲ့ အရိပ်နိမိတ်ဆိုတာ တနေရာတွင်မှ မပါပါဘူး။ ဒါကြောင့်-

အရဟံ၊ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ အစရှိသော
ကိလေသာ အညစ်အကြေးတို့မှ ကင်းဝေး စင်ကြယ်
တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား.....တဲ့။

အရဟံဂုဏ်တော်ပုဒ်နဲ့ ဒီလို ချီးကျူးထားတာ ဖြစ်တယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀ကျော်၊ အခုဆိုယင်တော့ ၂၅၀၀ နဲ့ ၂၄နှစ်ပဲ ရှိသေးတယ်။ လပြည့်ကျော်သွားယင် ၂၄-နှစ်ပေါ့လေ။ အဲဒီ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း ၂၅၂၄-လောက်က လောကမှာ ဘုရားတွေ ထင်ရှားပွင့်ပြီး ဟောကြားသွားတော်မူကြတဲ့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားဟာ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ အစရှိတဲ့ ကိလေသာ အညစ်အကြေးတို့မှ ကင်းဝေးစင်ကြယ်တော်မူတယ်လို့ ဒီလိုအာရုံပြုရမယ်။ အာရုံပြုပြီး ကြည်ညိုရမယ်။ ဒီမှာ ဒီလောက်ဆို ယင် တော်သေးပြီ။ ချဲ့ပြောစရာတွေ ရှိနေသေးတယ်။

ရန်သူကို ပယ်သတ်ပြီးပြီ

နောက်တခုက ‘အရဟံ’ ပုဒ်ကို ‘အရ’နဲ့ ‘ဟံ’ ကို ခွဲထားတယ်။ ‘အရ’ ဆိုတာ ‘အရိ’ က ဖြစ်လာတာ။ ‘ဟံ’ ဆိုတာက ‘ဟတ’ တဲ့။ အရိ၊ ရန်သူကို။ ဟတ၊ ပယ်သတ်ပြီးပြီ.....တဲ့။ ရန်သူကို ပယ်သတ်တော်မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရား လို့ဆိုပါတယ်။

‘အရိ’ က ‘အရ’ ဖြစ်ပြီး ‘ဟတ’ က ‘ဟံ’ ဖြစ်တယ်။ ပေါင်းလိုက်တော့ ‘အရဟံ’ ဖြစ်လာတယ်။ ရန်သူတွေကို ပယ်သတ်တယ်ဆိုယင် ဘယ်ရန်သူတွေကို ပယ်သတ်သလဲ။ ကိလေသာ ရန်သူတွေကို ပယ်သတ်တော်မူပါတယ်။ ကိလေသာတွေက ရန်သူတွေပဲ။ ကိုယ်တွင်းရန်သူလို့ ခေါ်တယ်။ အပြင်က ကိုယ်အကျိုးမဲ့ကို ပြုတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကိုတော့ အပြင်ရန်သူလို့ ခေါ်တယ်ပေါ့။ ရန်သူဆိုတာ အမျိုးမျိုးပဲ။ လူပုဂ္ဂိုလ်လဲရှိ၊ တိရစ္ဆာန်လဲရှိ၊ နတ်ဆိုးနတ်ဝါးတွေလဲရှိ။ ဒီလိုအပြင်က ရန်သူတွေဆိုတာလဲ အများကြီးပဲ ရှိပါတယ်။ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟစတဲ့ ကိလေသာတွေကတော့ ကိုယ်တွင်းသန္တာန်မှာ ဖြစ်တဲ့ ကိုယ်တွင်းရန်သူတွေ.....တဲ့။ ဒီကိလေသာတွေက အကုသိုလ်တရားတွေဖြစ်နေလို့ ဒီအကုသိုလ်တရားတွေ ညွှန်ကြားတဲ့ အတိုင်း မတော်တာတွေ လုပ်မိယင် မျက်မှောက်မှာလဲ မကောင်းကျိုးတွေရတယ်။ နောင်သံသရာဘဝမှာလဲ အပါယ်လေးပါး ကျပြီး ဒုက္ခ ရောက်တတ်တယ်။ လူ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝရောက်လို့ ရှိယင်လဲ အသက်တိုခြင်း၊ အနာများခြင်း စတဲ့ မကောင်းကျိုးတွေရတယ်။ ဆင်းရဲတယ်။ လောကမှာ ဆင်းရဲတယ်ဆိုတာ ဒီအကုသိုလ်တွေက အကျိုးပေးနေတာပဲ။ အဲဒီ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ အကုသိုလ်တွေရှိနေသမျှ ကာလပတ်လုံး ဘဝအသစ်တွေဖြစ်ဖြစ်ပြီးတော့ အဖန်ဖန် အိုရတယ်၊ နာရတယ်၊ သေရတယ်။ အိုမင်းတဲ့အရွယ် ရောက်နေသူတွေကတော့ ဒီအပြစ်တွေကို မြင်တယ်။ သေလုနီးရောက်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဒီအပြစ်တွေကို မြင်တယ်။ ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ် ပျိုနေသေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ ဒီ အို၊ နာ၊ သေပြစ်တွေကို မမြင်သေးပဲ ဖြစ်နေတတ်ကြတယ်။

သူက ဖန်တီးပေးနေတာ

အိုရ၊ နာရ၊ သေရတယ်ဆိုတာ ဒီ ရုပ်၊ နာမ်တွေရှိနေကြလို့ပဲ။ ဒီဆင်းရဲတွေ ဘယ်ကလာသလဲဆိုယင် ဒီ ကိလေသာတွေကလာတာ။ ဒီကိလေသာတွေကနေပြီး ဘဝတိုင်း ဘဝတိုင်း အိုဖို့ရာ၊ နာဖို့ရာ၊ သေဖို့ရာတွေကို ဖန်တီးပေးနေတာ။ စိမ့်ခန့်ခွဲ ပေးနေတာပါပဲ။ ဒါကြောင့် ကိလေသာတွေဟာ အတွင်းရန်သူတွေလို့ ဆိုရတယ်။ အဲဒီ အတွင်းရန်သူတွေကို မြတ်စွာဘုရားက ပယ်သတ်ပြီးပြီ။ ပယ်သတ်ပြီးလို့ မြတ်စွာဘုရားဟာ ဆင်းရဲခပ်သိမ်းငြိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို ဝင်စံတော်မူသွားပြီ။ ဒီဂုဏ်တွေကို အာရုံပြုရမယ်။

“အရဟံ၊ ကိလေသာရန်သူတွေကို ပယ်သတ်တော်မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရား” (သုံးခေါက်ဆို)

ဒါ ဒီလောက်ဆိုယင် တော်လောက်ပါပြီ။

အကန့်တွေ

နောက်တခုကလဲ အရဟံပဲ။ ဒီအရဟံ-က အရနဲ့ ဟတ ကနေပြီး ဆက်စပ်ပြီးဖြစ်လာတယ်။ အရ-ဒေါက်အကန့်တွေ။ ရှေးတုန်းက အကန့်ဆိုပြီး သုံးပါတယ်။ အခုတော့ ဘုန်းကြီးတို့က “ဒေါက်” ဆိုတာကို ထင်ပေါ်အောင်လို့ အကန့်ရှေ့က ထပ်ထည့်ထားလိုက်တယ်။ ‘ဒေါက်အကန့်’ဆိုတာ ရထားဘီးတွေ၊ လှည်းဘီးတွေ၊ စက်ဘီးတွေမှာပါတယ်။ စက်ဘီးမှာတော့ စပုတ်တံလို့ ခေါ်တယ်။ စပုတ်တံဆိုတာ ဒေါက်အကန့်ကလေးတွေပါပဲ။ အတွင်းဝင်ရိုးထိုးတဲ့နေရာက အဝိုင်းကလေးကို ပဒေါင်းလို့ ခေါ်တယ်။ ဒါလဲ ရှေးတုန်းက ခေါ်တဲ့ အခေါ်ပါပဲ။ အပြင်က အဝိုင်းခွေကြီးကိုတော့ အကွပ်တဲ့။ တကူလို့လဲ ခေါ်ကြသေးတယ်။ အတွင်းက ပဒေါင်းဆိုတဲ့ အဝိုင်းကလေးနဲ့ အပြင်က အကွပ်ဆိုတဲ့ အဝိုင်းကြီးကို ဆက်စပ်ပေးတာကတော့ ဒေါက်တိုင်ကလေးတွေ။ အဲဒါ ဒေါက်အကန့်တွေပါပဲ။ ပဒေါင်းရယ်၊ ဒေါက်အကန့်ရယ်၊ အကွပ်ရယ်၊ အဲဒါကိုပဲ ဘိန်း (ဘီး) လို့ ခေါ်တယ်။ လယ်(လည်)တယ် ဆိုတာလဲပဲ ဘီးကြီးက လည်နေတာပဲ။ ဒေါက်တိုင်အကန့်ကလေးတွေသာ ကျိုးပျက်နေလို့ ဆိုယင် ဘီးဟာ အသုံးမကျတော့ဘူး။ အသုံးမချနိုင်တော့ဘူး။

အိန္ဒိယက မြင်းရထားဘီးတွေ ဘာတွေ ဗမာပြည်မရောက်သေးခင် ဗမာပြည်မှာ ရှေးတုန်းက သစ်သား လှည်းဘီးကြီးတွေကိုသုံးကြတယ်။ အဲဒီဘီးကြီးတွေက သစ်သားအဝိုင်းကြီးပဲ။ တသားထဲအဝိုင်းကြီးဆိုတော့ အလယ်က ဒေါက်အကန့်တွေ မပါဘူး။ ခေတ်ပေါ်ဒေါက်အကန့်တွေကို ရှေးက စာတတ်ပေတတ် ဆရာတော်ကြီးတွေက မမြင်ဘူးတော့ ခက်နေတာပေါ့။ ဒေါက်အကန့်တွေ ဆိုတာကို လှည်းဘီးမှာ ရှာမတွေ့တော့ဘူး။ ဒါနဲ့ ဒီအဓိပ္ပာယ်ကို မရှင်းနိုင်ပဲ ဖြစ်နေခဲ့ကြရတယ်။ နောက်

ဟိုနိုင်ငံ ဒီနိုင်ငံက ဒေါက်အကန့်တွေနဲ့ ရထားဘီးတွေ ဗမာပြည်ကို ရောက်လာကြတယ်။ ဒီတော့မှ စာပေမှာပါတဲ့ ဒေါက် အကန့်ဆိုတာတွေကို သဘောကျပြီး အဓိပ္ပာယ်ရှင်းသွားကြတယ်။ အဲဒီဒေါက်အကန့်ကလေးတွေကို ချိုးပစ်လိုက်မယ်ဆိုယင် အဲဒီဘီးဟာ အသုံး မကျတော့ဘူး။ ပဒေါင်းနဲ့ အကွပ်ဝိုင်းကြီး တခြားစီ ပြုတ်ထွက်သွားမှာကိုး။ ဒီတော့ အသုံးချလို့ ဘယ်မှာ ရတော့မလဲ။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ဘီးကြီး

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဆိုတာမှာလဲ အကြောင်း အကျိုးတွေဟာ စက်ဘီးကြီးလည်သလို လည်ပတ်နေတယ်။ အဝိဇ္ဇာကစပြီး ဧရာ၊ မရဏအထိ လည်နေတယ်။ ပိဋကတ်တတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာတော့ နားလည်နေကြပါတယ်။ ပိဋကတ် မတတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် တွေမှာတော့ လွယ်လှမယ်မဟုတ်ဘူး။ ခက်နေမှာပဲ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဆိုတာ-

အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ၊
ဝိညာဏပစ္စယာနာမရူပံ၊ နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနံ၊
သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿော၊ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ၊
ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ၊ တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ၊
ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ၊ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ၊
ဇာတိပစ္စယာ ဧရာ မရဏ သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ
ဒေါမနသု ပါယာသာ သမ္ဘဝန္တိ၊ ဧဝ မေတဿ
ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။။

လို့ ဒီလိုဟောကြားထားပါတယ်။

အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရဆိုတဲ့ ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံတွေ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီသင်္ခါရကြောင့် ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဏ်ကစပြီး တဘဝလုံး ဝိညာဏ်တွေ ဖြစ်သွားတယ်။ အဲဒါ အကြောင်း၊ အကျိုးတွေဆက်ပြီး ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ဘီးကြီးလည်ပုံပါပဲ။

လောကလူတွေ အများအပြား ယုံကြည်နေကြတာတော့ ဒီဘဝက ဟိုဘဝကို အကောင်လိုက် အကောင်လိုက် ပြောင်းပြောင်းသွားတယ်လို့ အောက်မေ့နေကြတယ်။ ဒီလို မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါတွေက ရုပ်၊ နာမ်အစဉ်တွေပဲ။ ဒီဘဝက အဝိဇ္ဇာ အစရှိတဲ့ ကိလေသာတွေ အကြောင်းပြုပြီးတော့ ကုသိုလ်ကံတွေ၊ အကုသိုလ်ကံတွေဖြစ်၊ ကုသိုလ်ကံရှိတဲ့ လူတွေက သေခါနီး ကာလမှာ ကုသိုလ်ကံနဲ့စပ်တဲ့ နိမိတ်တွေ ထင်ပြီး ကုသိုလ်ကျိုးတွေပေး၊ လူ့ဘဝ နတ်ဘဝမှာ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်ဖြစ်၊ ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဏ်ကနေပြီး နာမ် ရုပ်တွေဖြစ်၊ နာမ်ရုပ်ဖြစ်ပြီးလို့ရှိယင် အာယတန (၆) ပါး၊ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်တွေ ဖြစ်။ အာယတန (၆) ပါးဖြစ်တော့ ဖဿ (၆) ပါးတဲ့။ မြင်တွေ့တာ၊ ကြားတွေ့တာစတဲ့ ဒါတွေ ဖြစ်တော့တာပါပဲ။ မြင်တဲ့ အာရုံ၊ ကြားတဲ့အာရုံ စသည်နဲ့ တွေ့သွားပြီဆိုယင် အဲဒီအာရုံတွေကို နှစ်သက်တဲ့၊ သာယာတဲ့၊ အဲဒီအာရုံတွေကို ခံစားတဲ့ ဝေဒနာတွေဖြစ်၊ ကောင်းဆိုတဲ့ အာရုံအလိုက် ကောင်းကောင်း ခံစားတာက သုခဝေဒနာ၊ မကောင်းတဲ့ အာရုံအလိုက် မကောင်းတာ ခံစားတာက ဒုက္ခဝေဒနာတွေ ဖြစ်တယ်။ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာသုံးပါးထဲက ကောင်းတဲ့ဝေဒနာ အကြောင်းပြုပြီး တပ်မက်သာယာတဲ့ တဏှာဖြစ်တယ်။ ကောင်းကောင်းကလေး ခံစားရယင် သဘောကျတယ်။ ကောင်းကောင်းမြင်ရ ကောင်းကောင်း ကြားရယင် နှစ်သက်သာယာတဲ့ တဏှာဖြစ်တယ်။ တဏှာကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ စွဲလမ်းတဲ့ ဥပါဒါနံ ဖြစ်လာတယ်။ စွဲလမ်းလို့ မိမိအလိုရှိတဲ့အတိုင်း ပြည့်စုံအောင် ပြုလုပ်အားထုတ်တော့ ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံတွေ ဖြစ်တယ်။ အဲဒါ ကမ္မဘဝခေါ် တယ်။ အဲဒီ ကမ္မဘဝကြောင့် သေပြီးတဲ့အခါကျတော့ ဇာတိ=ဘဝအသစ် ပြန်ဖြစ်တယ်။ ဇာတိဖြစ်ခြင်း၊ ဘဝအသစ်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အိုရတဲ့ ဧရာဖြစ်တယ်။ သေရတဲ့မရဏ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီတိုင်အောင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ဟာ ဘဝတိုင်း ဘဝတိုင်း ဒီလို လည်နေတာပဲ။ အရဟတ္တမဂ်၊ အရဟတ္တဖိုလ် မရောက်မချင်း ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ကြီးဟာ လည်နေတာပဲ။

မြတ်စွာဘုရားမှာ ပယ်ဖြတ်ပြီးပြီ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အလယ်ပိုင်း ဆယ်ခုက ဒေါက်အကန့်တွေနဲ့ တူတယ်။ အဝိဇ္ဇာက ပဒေါင်းနဲ့ တူတယ်။ ဇရာ၊ မရဏက ဘေးက အကွပ်အပိုင်းနဲ့တူတယ်။ အဝိဇ္ဇာနဲ့ ဇရာ၊ မရဏအကြား သင်္ခါရကနေပြီး ဇာတိအထိ ဒေါက်အကန့် ဆယ်ခုကို မြတ်စွာဘုရားက အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်သန်လျက်ဖြင့် ပယ်ဖျက်ပြီးပါပြီတဲ့။ ဒီတော့ အရင်က ဘဝတိုင်းဘဝတိုင်း မရပ်မတည် လည်ပတ်နေခဲ့တဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ရဟတ်ကြီးဟာ မလည်ပတ်နိုင်တော့ပဲ မြတ်စွာဘုရားမှာ အပြီးတိုင်ရပ်တန့်သွားပါတယ်။ ဒီပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ရဟတ်ကြီး ရပ်တန့်သွားခြင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရားမှာ ဆင်းရဲခပ်သိမ်းချုပ်ငြိမ်းရာဖြစ်တဲ့ ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံ ကြွသွားတော်မူပါတယ်။ အဲဒါကိုပဲ-

“အရဟံ၊ သံသရာစက်၏ ဒေါက် အကန့်တို့ကို ဖြိုဖျက်တော်မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရား”လို့ အဋ္ဌကထာက ဆိုပါတယ်။ ကဲ-ဆိုရမယ်။

“အရဟံ- သံသရာစက် ဒေါက်အကန့်တို့ကို ဖြိုဖျက် တော်မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရား” (သုံးခေါက်)

ဆိတ်ကွယ်ရာမရှိတဲ့ မြတ်စွာဘုရား

နောက်တခုက အ-နဲ့ ရဟံ-ကို နှစ်ခုခွဲတယ်။ ရဟံ-ဆိုတာက ဆိတ်ကွယ်ရာ၊ အ-က မရှိဘူး....တဲ့။ ဆိတ်ကွယ်ရာ အရပ်ရယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားမှာ မရှိဘူးပေါ့။ မြတ်စွာဘုရားစိတ်တော်က အမြဲတမ်း စင်ကြယ်နေတာဖြစ်တော့ သူများ မမြင်တဲ့ ဆိတ်ကွယ်ရာမှာ ပုန်းကွယ်ပြီး တိတ်တိတ်ပုန်းမကောင်းမှုပြုဖို့ စိတ်ရိုတော်မမူဘူး အမြဲတမ်း စင်ကြယ်နေတယ်။ ဒါကြောင့် အရဟံ=အခါခပ်သိမ်း စိတ်နှလုံးတော်သန့်ရှင်း၍ ဆိတ်ကွယ်ရာကင်းတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား....တဲ့။ ဆိတ်ကွယ်ရာမရှိတာ နဲ့ ဆိတ်ကွယ်ရာကင်းတာ အတူတူပါပဲ။ အဲဒါလဲပဲ သိပ်ပြီး ကြည့်ညှိစရာကောင်းတယ်။ စိတ်နှလုံးတော် သန့်ရှင်းစင်ကြယ် နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတော့ ဆိတ်ကွယ်ရာမရှိဘူး။ မျက်မှောက် မျက်ကွယ်မရှိဘူး။ မထူးဘူး။ မျက်မှောက်မှာလဲ ဒီလိုစင်ကြယ်နေ တာပဲ။ မျက်ကွယ်မှာလဲ ဒီလို စင်ကြယ်နေတာပဲ။ အဲဒါ အင်မတန် ကြည့်ညှိစရာ ကောင်းပါတယ်။ ကဲ-ဆိုရမယ်။

“အရဟံ=အခါခပ်သိမ်း စိတ်နှလုံးတော် သန့်ရှင်း၍ ဆိတ်ကွယ်ရာ ကင်းတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား” (ဆို သုံးခေါက်)

ပူဇော်အထူးကိုခံထိုက်တဲ့ မြတ်စွာဘုရား

နောက်တပုဒ်က အရဟံ-ပဲ။ အခွဲ မရှိဘူး။ ဒါက အရဟံဆိုတဲ့ အရင်းအမြစ်ဓာတ်ကနေပြီး ဖြစ်လာတာ။ ဒီ ‘အရဟံ’ က ‘ထိုက်တန်တယ်’ဆိုတဲ့ အနက်ရှိတယ်။ ဘာတွေထိုက်တန်သလဲဆိုယင် ပူဇော်အထူးကို ခံထိုက်တယ်....တဲ့။ ပူဇော်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က ပူဇော်ထိုက်တယ်။ မြတ်စွာဘုရားက အပူဇော် ခံထိုက်တယ်။ ပူဇော်တယ်ဆိုတာ ဘာကိုအလိုရှိလို့ ပူဇော်ကြတာလဲ ဆိုယင် ချမ်းသာချင်လို့ ပူဇော်ကြတာ။ လောကမှာ ဘာသာတိုင်း ဘာသာတိုင်း ဘာသာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ပူဇော်ကြတာရှိ တယ်။ ဒါဟာ ချမ်းသာကို လိုချင်ကြလို့ပဲ။ ပျော်လို့ လုပ်နေကြတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီလို ချမ်းသာကို လိုချင်ကြလို့ ပူဇော်တဲ့ အခါ မိမိတို့အလိုရှိတဲ့ ချမ်းသာကို လိုချင်ကြတဲ့အတိုင်း ရယင်ကောင်းတယ်။ ဒီလိုဆိုယင် ပူဇော်ထိုက်တယ်။ မိမိတို့ လိုချင် တဲ့အတိုင်း ချမ်းသာရယင် မပူဇော်ထိုက်ဘူး။

လောကမှာ ရာထူးဌာနန္တရကြီးတဲ့ အထက်တန်းကျတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရှိတယ်။ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေကို ချဉ်းကပ်ပြီး အခွင့် အရေးတွေ ဘာတွေရအောင် ကြိုးစား ကြတယ်။ ပေးတန်ပေး၊ ကျွေးတန်ကျွေးပေါ့။ အဲဒီလို လုပ်လို့ မိမိတို့အလိုရှိတဲ့အတိုင်း အခွင့်အရေးတွေ ရတယ်ဆိုယင် အဲဒါ ပေးရကျိုး၊ ကျွေးရကျိုးနပ်တယ်။ မိမိတို့ အလိုရှိတဲ့အတိုင်း ဘာမှဆောင်ရွက်မပေးနိုင် ဘူး ဆိုယင်တော့ အဲဒါက နေရာမကျဘူး။

နောက်တခုက မိတ်ဆွေသင်္ဂဟ အပေါင်းအသင်းတွေ ဆိုတာ ရှိတယ်။ မိတ်ဆွေသင်္ဂဟ အပေါင်းအသင်းရှိတယ်ဆို တာ ကိုယ့်မှာ အရေးရှိတဲ့အခါလဲ သူက ကူညီ၊ သူ့မှာ အရေးရှိတဲ့အခါမှာလဲ ကိုယ်က ကူညီရတယ်ပေါ့။ ဒီမိတ်ဆွေကိုတော့ အကူအညီလိုတဲ့အခါ ကိုယ်ကကူညီတယ်။ ကိုယ့်မှာ ကူညီဖို့အရေးကျတော့ ဒီမိတ်ဆွေထံက ဘာမှ အကူအညီမရဘူးဆိုယင် အဲဒီမိတ်ဆွေကို မပေါင်းသင်းထိုက်ဘူး။ စောစောကတည်းက မပေါင်းသင်းထိုက်တဲ့ မိတ်ဆွေပဲ။ မျှော်လင့်သလို ကိုယ့်အရေး ကူညီတဲ့ မိတ်ဆွေ၊ ဒါမှမဟုတ် မျှော်သည်ထက်ပိုပြီး ကူညီဆောင်ရွက်ပေးတဲ့မိတ်ဆွေဆိုယင် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်၊ အဲဒီမိတ်ဆွေက တော့ ပေါင်းသင်းထိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ပေါင်းသင်းထိုက်တဲ့ မိတ်ဆွေပဲ။

အဲဒီလိုပဲ။ ပူဇော်ထိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ပူဇော်မှ အကျိုးရှိတယ်။ မပူဇော်ထိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ပူဇော်ယင် ဘာမှ အကျိုးမရှိဘူး။ ရှေးတုန်းကဆိုယင် နေကိုပူဇော်တာတွေ၊ လကိုပူဇော်တာတွေ၊ ကြယ်တို့၊ နက္ခတ်တာရာတို့ကို ပူဇော်တာတွေ၊ သစ်ပင်၊ တော၊ တောင်တွေကို ပူဇော်တာတွေ၊ မြစ်တွေ၊ အင်း၊ အိုင်၊ ချောင်း မြောင်းကို ပူဇော်တာတွေ ရှိကြတယ်။ စုံလို့ပါပဲ။ အဲဒါ ရှေးတုန်းက ပူဇော်ကိုးကွယ်ကြတာပါပဲ။

အခုလဲ တချို့တလေ ဒီလို ပူဇော် ကိုးကွယ်နေကြတာတွေ ရှိတယ်။ ကောင်းကင်ဘုံက ဘုရားကို ကိုးကွယ်တယ်။ ဗြဟ္မာကြီးကို ကိုးကွယ်တယ်-စတဲ့ ဒီလို ကိုးကွယ်တာတွေလဲရှိတယ်။ သီလစတဲ့ဂုဏ်တွေနဲ့ မပြည့်စုံတဲ့အရာတွေကို ကိုးကွယ် ပူဇော်လို့ ဘာမှအကျိုးမရှိဘူး။ သီလစသည် ပြည့်စုံတဲ့ဂုဏ်၊ အဲဒီလို ဂုဏ်စသည်နှင့် ပြည့်စုံတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ကြည်ညိုကိုးကွယ် ပူဇော်မှ အကျိုးရှိတာ။

မြတ်စွာဘုရားမှာ ဒီလိုဂုဏ်တွေနဲ့ ပြည့်စုံတယ်

မြတ်စွာဘုရားမှာတော့ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ ဂုဏ်တွေဆိုတာ ဘာမှ လိုတယ်မရှိဘူး အကုန်လုံး ပြည့်စုံနေတယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားကို ပူဇော်လို့ရှိယင် မိမိတို့ အလိုရှိအပ်တဲ့ လူ့ချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာတွေကို အလိုရှိသလို ရနိုင် တယ်။ နောက်ဆုံး ဒုက္ခခပ်သိမ်းငြိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာအထိ ကောင်းကျိုးချမ်းသာတွေကို ဧကန်ရနိုင်တယ်။ အဲဒီလို ရနိုင်တဲ့ အတွက် မြတ်စွာဘုရားဟာ ချမ်းသာချင်ကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ချမ်းသာအောင်လို့ ပူဇော်တာတွေကို ခံထိုက်ပါတယ်.....တဲ့။ ကိုင်းဆိုရမယ်။

“အရဟံ၊ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါ အပေါင်းတို့၏ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ပေသော မြတ်စွာဘုရား” (သုံးခေါက်ဆို)

မြတ်စွာဘုရား ဂုဏ်တော်ကိုးပါးထဲက အရဟံဆိုတဲ့ ဂုဏ်တော် တပုဒ်ပြီးသွားပါပြီ။ နောက် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ဂုဏ်တော် ပုဒ်၊ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နဂုဏ်တော်ပုဒ် စသည် ဒါတွေလဲသိဖို့ လိုတာပေါ့လေ။ ဒါတွေကိုတော့ အခု မဟောနိုင်ဘူး။ ဒါတွေကို အခု ဟောနေယင် တော်တော်နဲ့ပြီးမှာ မဟုတ်ဘူး။ တရားဂုဏ်တော်ကို ဆက်ပြောရမယ်။

တရားဂုဏ်တော်

တရားဂုဏ်တော်ထဲက အစဆုံးဖြစ်တဲ့ ‘သွာက္ခာတ’ ဂုဏ်တော်ကိုစပြောရမယ်။ ‘သွာက္ခာတော-ကောင်းစွာ ဟောတော် မူအပ်တဲ့တရား’တဲ့။ ကောင်းစွာ ဟောအပ်တယ်ဆိုတာ ဘယ်လို ဟောတာတုန်း။ ကိုယ်တော်တိုင် သိပြီးတော့မှ သိပြီးတဲ့ တရားအမှန်တွေကို ဟောတာ။ အဲဒါလို ဟောတာဟာ ကောင်းစွာဟောတာပဲ။ ကောင်းစွာဟောအပ်တဲ့ တရားတွေက ဘာလဲ ဆိုယင် သီလအကျင့်ကို ကောင်းစွာကျင့်ရမယ်။ သမာဓိအကျင့်ကို ကျင့်ရမယ်။ ပညာအကျင့်ကို ကျင့်ရမယ်။ ဒါတွေကိုကျင့် လို့ အကျိုးတွေရတယ်ဆိုတာ ကိုယ်တိုင်ကျင့်ပြီးသိပြီးမှ ဟောထားတာဖြစ်လို့ အမှန်တရားတွေချည်းပဲ။ အဲဒီ အမှန်တရားတွေ ကို ဟောကြားထားတဲ့ တရား.....တဲ့။ ဒါကြောင့်-

“သွာက္ခာတော-ကောင်းစွာ ဟောထားတာပဲ” တဲ့။

လောကမှာ ဘာသာရေးတရားတွေ ဆိုတာရှိတယ်။ အဲဒီလောက ဘာသာရေး တရားတွေဟာ ကိုယ်တိုင် တွေ့သိပြီး ဟောတာမဟုတ်ဘူး။ တွေးတော ကြံစည်ပြီးတော့ ပထမပုဂ္ဂိုလ်တွေက တီထွင် ထားခဲ့တာ။ အဲဒါတွေကို နောက်ပုဂ္ဂိုလ်တွေက မျက်စိစုံမှိတ်ပြီး ယုံကြည်နေကြတာဖြစ်တယ်။ အဲဒါတွေဟာ ‘သွာက္ခာတ’ မဟုတ်ဘူး။ ကောင်းစွာ ဟောတယ်လို့ မဆိုနိုင်ဘူး။ မြတ်စွာဘုရားကတော့ ဒီလို တွေးတောကြံစည်ပြီး မှန်းဆဟောထားတာ မဟုတ်ဘူး။ ကိုယ်တိုင်တွေ့သိပြီးမှ တွေ့သိတဲ့ အတိုင်း အမှန်တွေကို ဟောထားတာဖြစ်လို့ သွာက္ခာတော=ကောင်းစွာ ဟောထားတဲ့ တရားပဲ။

ပြီးတော့ ‘သန္နိဋ္ဌိက’ တဲ့။ အဲဒီမှာ သံ-က ကိုယ်တိုင်၊ ဒိဋ္ဌက=မြင်ခြင်း၊ ဣက=က ထိုက်သည်။ သန္နိဋ္ဌိက=ကိုယ်တိုင် မြင်ခြင်းကို ထိုက်သည်။ ကိုယ်တိုင်မြင်ထိုက်တဲ့တရား၊ ကိုယ်တိုင်မြင်နိုင်တဲ့ တရား.....တဲ့။ မြတ်စွာဘုရားတရားတော်က သူတပါးကို အားကိုးပြီး ယုံရတဲ့တရားမဟုတ်ဘူး။ ကိုယ်တိုင်တွေ့အောင်၊ မြင်အောင်ကျင့်ယင် ကိုယ်တိုင်တွေ့နိုင်၊ မြင်နိုင်တဲ့ တရား.....တဲ့။

လောကမှာ ဘာသာရေးတရားတွေ အများကြီးရှိတယ်။ အဲဒီ ဘာသာရေးတရားတွေဟာ ကိုယ်တိုင် တွေ့နိုင်သလား၊ သိနိုင်သလားဆိုယင် မတွေ့နိုင်၊ မသိနိုင်ဘူး။ ဘုရားသိတယ်၊ ဘုရားသိတယ်ဆိုပြီး ဘုရားအပေါ် ပုံချ ထားတော့တာပဲ။ သူ့ဥစ္စာ ဒီလိုဆိုယင် ဘယ်နေရာကျတော့မှာလဲ။ မြတ်စွာဘုရားတရားတော်ကတော့ ကိုယ်တိုင်ကျင့်ယင် ကိုယ်တိုင် တွေ့နိုင်။

ကိုယ်တိုင်မြင်နိုင်တဲ့တရား။ ဘာတွေဟောထားလို့ ဘာတွေမြင်နိုင်သလဲဆိုယင် မြတ်စွာဘုရားက ရုပ်-နာမ် နှစ်ပါးမျှသာရှိ တယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါမရှိဘူး။ ဒီလို ဟောထားတယ်။ ဟောထားတဲ့အတိုင်း ဝိပဿနာတရားကို ပွားများ ကျင့်ကြံအားထုတ်လို့ သမာဓိဉာဏ် ရင့်သန်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ရုပ်-နာမ် နှစ်ပါးကို ဒါကရုပ်ပဲ၊ ဒါကနာမ်ပဲဆိုတာ ပိုင်းခြားသိတဲ့ နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒ ဉာဏ် ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒါ ရုပ်-နာမ်ကို ကိုယ်တိုင် တွေ့တာ၊ မြင်တာပဲ။ ဒီလို တကယ်ရှိနေတဲ့ ရုပ်-နာမ် နှစ်ပါးကို တွေ့ မြင်ရပြီဆိုယင် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ တကယ်မရှိဘူးဆိုတာ ကိုယ်တိုင်တွေ့မြင်သွားတော့တာပဲ။ ပြီးတော့ အကြောင်း၊ အကျိုးသာ ရှိတယ်လို့ ဟောတော်မူတဲ့အတိုင်း အကြောင်းနဲ့အကျိုး ဆက်သွယ်ပြီး ဖြစ်နေတာပဲ ဆိုတာကိုလဲ ရှုမှတ်နေသူက ကိုယ်တိုင် တွေ့မြင်နေတာပဲ။ ပြီးတော့ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ တရားတွေလို့ မြတ်စွာဘုရားက ဟောတယ်။ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း လိုက်ပြီး ရှုမှတ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ဖြစ်ပြီးပျောက်၊ ဖြစ်ပြီးပျောက်ဆိုတာ ကိုယ်တိုင်သိနေတာပဲ။ အဲဒါတွေလဲ ကိုယ်တိုင် တွေ့မြင်နေ ရတယ်။ အနိစ္စ=မမြဲမှု၊ ဒုက္ခ=ဆင်းရဲမှု၊ အနတ္တ=အတ္တကောင်မဟုတ်မှု။ အဲဒါတွေလဲ ကိုယ်တိုင် သိနေတာပဲ။ ပြီးတော့ အစဉ်မပြတ် ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ သင်္ခါရ-ရုပ်-နာမ်တွေ ငြိမ်းအေးမှု-နိဗ္ဗာန်ရှိတယ်ဆိုတာ မြတ်စွာဘုရား ဟောထားတယ်။ အဲဒါလဲ ကိုယ်တိုင် တွေ့တာပဲ။ ရုပ်-နာမ် သင်္ခါရငြိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကိုတွေ့ယင် အောက်ထစ်ဆုံး သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာနဲ့ သီလဗ္ဗတပရာ မာသတွေ ကင်းသွားတယ်။ အပါယ်လေးပါး ကျကြောင်းဖြစ်တဲ့ မကောင်းမှု အကုသိုလ်တွေကို မပြုတော့ဘူး။ အပါယ်ကျ လောက်အောင် ကြမ်းတမ်းတဲ့ မကောင်းမှု အကုသိုလ် လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ အကြမ်းစားတွေ ကင်းသွားပြီ။ အဲဒါတွေ မဖြစ်တော့ဘူး။ အဲဒါ မြတ်စွာဘုရားဟောတဲ့တရား၊ ကိုယ်တိုင်တွေ့ရတဲ့ သန္နိဋ္ဌိကတရားပဲ။ အင်မတန် အားကိုးလောက်ပါ တယ်။ ဒါတွေ တကယ်အားထုတ်ယင် တကယ်တွေ့တာပဲ။ ဒါလဲ နည်းမှန်အုံးမှ။ ဟောပြောပြသတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက နည်းမှန် ကို ပြောဟောပြသမှ ကိုယ်တိုင်တွေ့နိုင်တာ။ နည်းမမှန်ယင်တော့လဲ ကိုယ်တိုင်မတွေ့ပါဘူး။ မျက်စိမှိတ်ပြီး ယုံရတာနဲ့ ခပ်တူ တူပါပဲ။ ဒါဟာ အင်မတန် အရေးကြီးပါတယ်။ ဒီပုဒ်ကလေး ဆိုရမယ်။

“သန္နိဋ္ဌိကော=ကျင့်ကြံ အားထုတ်က မုချကိုယ်တိုင် တွေ့မြင်နိုင်သော တရားတော်မြတ် ပါတကား” (သုံးခေါက်ဆို)

အဲဒါမြတ်စွာဘုရား ဟောကြားထားတဲ့ သန္နိဋ္ဌိကတရားကို ဘုန်းကြီးတို့က ဟောနေတာ၊ ကိုယ်တိုင်တွေ့နိုင်တဲ့ တရား တွေကို ဟောနေတာပဲ။ ဒါကြောင့် ဟောတဲ့အတိုင်းသာ အားထုတ်တဲ့သူတွေကို ဘုန်းကြီးတို့က တာဝန်ခံပါတယ်။ ဘုန်းကြီး တို့ ညွှန်ကြားတဲ့အတိုင်းသာ ကောင်းကောင်းမွန်မွန် တရားတော်ကို ရိုရိုသေသေ ပြည့်ပြည့်စုံစုံအားထုတ်ယင် ကိုယ်တိုင် တွေ့နိုင်ပါတယ်။ ကိုယ်တွေ့မဟုတ်ပဲ ဘုန်းကြီးတို့ ပြောတာလောက် စာပေတွေမှာ တွေ့တာလောက်နဲ့ ယုံမနေနဲ့။ ကိုယ်တိုင် အားထုတ်ပြီး ကိုယ်တိုင်တွေ့မြင်ယင် တရားတော်ကို မယုံပဲနေမှာ မဟုတ်တော့ပါဘူး။

ကိုယ်တိုင်သိတာမှ သာမညမဟုတ်ဘူး၊ လက်နဲ့ကိုင်ပြသလို သေသေချာချာသိတာလို့ ဘုန်းကြီးတို့က ဒီလို ဟောပါ တယ်။ ဟောတဲ့အတိုင်းလဲ အားထုတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ တွေ့ပါတယ်။ တယ်ပြီးနေရာကျတာပဲ။ ဘုရားတရားတော်ဟာ အင်မ တန် နေရာကျပါတယ်။ တရားဂုဏ်တော်တွေတော့ ကျန်ပါသေးတယ်။ အကာလိကဂုဏ်၊ ဧဟိပဿိကဂုဏ် စသည် ကျန်ပါ သေးတယ်။ ဒါပေမယ့် အချိန်က မရှိဘူး။ သံဃာ့ဂုဏ်တော် ဟောဖို့က ရှိသေးတယ်။

သံဃာ့ဂုဏ်တော်

သံဃာတော်ရဲ့ ဂုဏ်တော်က ကိုးပါးရှိတယ်။ အဲဒါဟောရမယ်။

“ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ သာဝက သံဃော၊ တပည့်သားအပေါင်းဖြစ်ပေသော သံဃာတော်သည်။ သုပ္ပဋိပ္ပန္နော၊ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ ကင်းကြောင်း ကောင်းမွန်စွာ ကျင့်ကြံတော် မူပါပေ၏”

မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား သံဃာတော်တွေဟာ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ ကင်းကြောင်း ကောင်းမွန်စွာ ကျင့်ကြံ တော် မူတတ်ကြပါပေတယ်....တဲ့။ ဘာသာတိုင်းဘာသာတိုင်း ကိုယ့်ဘာသာတရား အကျင့်ကိုသာကောင်းတယ်။ ကောင်းတဲ့ အကျင့်ပဲလို့ ဒီလိုယုံကြည်နေကြတာချည်းပါပဲ။ ဒါကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာတရားက သံဃာတွေကောင်းတဲ့အကျင့် ကျင့်တယ်ဆို တာ ဘာထူးသေးလဲ မေးစရာရှိပါတယ်။ အဲဒါကို ဘုန်းကြီးတို့က ရှင်းလင်းပြောပြစရာ ရှိပါတယ်။ ကောင်းတဲ့အကျင့်ဆိုတာ မကောင်းတာ ပျောက်အောင် ကျင့်တဲ့အကျင့်ပဲ။ မကောင်းတာ ပျောက်အောင် ကျင့်ယင် ဒီအကျင့်က အကျင့်ကောင်းဆိုတာ ထင်ရှားပါတယ်။ ဥပမာ အနာရောဂါ ဖြစ်နေသူမှာ အနာရောဂါပျောက်အောင် ဆေးကုတဲ့ဥစ္စာဟာ ကောင်းတဲ့အလုပ်ပဲ။ ဘာမှ ငြင်းစရာမရှိဘူး။ ဘေးရန်အန္တရာယ်တွေက ရောက်နေတယ်။ အဲဒါတွေ ပျောက်ကင်းအောင် လုပ်တယ်ဆိုတာ ကောင်းတဲ့ အလုပ်ပေါ့။

အဲ-မကောင်းတာက အနာရောဂါကို မပျောက်စေတဲ့ အလုပ်၊ အနာရောဂါ တိုးပွားအောင်လုပ်တဲ့ အလုပ်ပဲ။ အဲဒီလို ဟာက မကောင်းဘူး။ သတ္တဝါတွေမှာ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟစတဲ့ အနာရောဂါဆိုးတွေ ရှိတယ်။ အဲဒါတွေကို ပျောက်ကင်း

အောင်မလုပ်ပဲ၊ မကုစားပဲ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ ကိလေသာ အနာရောဂါတွေ တိုးပွားအောင် လုပ်နေတဲ့အလုပ်ဆိုယင် ဘယ်ကောင်းမလဲ။ ကောင်းတဲ့အလုပ် မဟုတ်နိုင်ဘူး။

လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ ကိလေသာတွေကို ပျောက်ကင်းအောင် မပြုမလုပ်ပဲ တိုးပွားအောင် ပြုလုပ်နေမယ်၊ ကျင့်နေ မယ်ဆိုယင် အဲဒီ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ ကိလေသာတွေကြောင့် အပါယ်လေးပါးထဲ ကျနိုင်တယ်။ လူ့ဘဝရောက်ယင် တောင်မှ အသက်တိုမယ်၊ အနာများမယ်။ အဲဒီလို မကောင်းကျိုးတွေ ပေးလာမယ်။ သံသရာဘဝထဲမှာ ဖြစ်ပြီး အိုရ၊ နာရ၊ သေရမယ်။ အဲဒီလို ဆင်းရဲဒုက္ခတွေနဲ့ တွေ့ပြီးတော့ နေကြရမယ်။ သေသေချာချာ စဉ်းစားကြည့်ယင် အင်မတန် ကြောက်စရာ ကောင်းတာပဲ။ မစဉ်းစားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဆိုယင်တော့ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟစတဲ့ သတ္တိတွေ ကောင်းနေလို့ ကြောက်မှာ မဟုတ်ဘူး။ အဲဒါ မကောင်းတဲ့အကျင့်ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ မကောင်းကျိုးတွေပဲ။ ဒါကြောင့် လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ ကိလေသာ တွေကင်းငြိမ်းကြောင်း အကျင့် ဟုတ်-မဟုတ် စိစစ်ပြီး ကြည့်ရမယ်။ လောဘစတဲ့ ကိလေသာ ကင်းငြိမ်းကြောင်း မဟုတ်ယင် ဒီအကျင့်ဟာ မကောင်းဘူး။ ကိလေသာ ကင်းငြိမ်းကြောင်းဖြစ်တဲ့ အကျင့်ဆိုယင် ကောင်းတယ်။

ကောင်းတဲ့အကျင့် ဘယ်မှာရှိသလဲ

ကောင်းတဲ့အကျင့်ကိုကျင့်ဖို့ ဘယ်မှာရှိသလဲဆိုယင် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်မှာသာ ရှိပါတယ်။ ဒီပြင် ဘာသာရေး၊ သာသနာရေးတွေမှာ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတွေ ကင်းအောင် ကျင့်ရမယ်ဆိုတဲ့ ပညတ်ချက်လဲ မရှိဘူး။ အဟောအပြောတွေ လဲ မရှိဘူး။ ဒီလိုအကျင့်တွေ ကျင့်နေတာလဲ မရှိဘူး။ ဟိန္ဒူဘာသာမှာ နည်းနည်းပါးပါး ရှိပါတယ်။ အပြည့်အစုံမရှိဘူး။ ဗုဒ္ဓ တရားတော်မှာ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတွေ တကယ်ကင်းငြိမ်းသွားသည်အထိ ကျင့်တဲ့အကျင့်တွေ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ရှိပါတယ်။ ကျင့်လဲကျင့်နေကြပါတယ်။ ကျင့်တဲ့အတိုင်း လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတွေ ကင်းငြိမ်းသွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ ရှိပါတယ်။

အဲဒီအကျင့်က ဘာအကျင့်တွေတုန်းဆိုယင် သီလအကျင့်၊ သမာဓိအကျင့်၊ ပညာအကျင့်၊ ဒီသုံးပါးပါပဲ။ သီလ လောက် ကျင့်နေယင်တောင် မတော်တဲ့အလုပ်တွေကို မလုပ်တော့ဘူး။ မတော်တဲ့ စကားတွေကိုလဲ မပြောတော့ဘူး။ အဲဒီ သီလအကျင့်ကို မကျင့်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က သူတပါးအသက်ကို သတ်ချင်လဲသတ်လိုက်တာပဲ၊ ညှဉ်းဆဲချင်လဲ ညှဉ်းဆဲလိုက်တာပဲ၊ ခိုးချင်လဲ ခိုးလိုက်တာပဲ။ အဲဒီလို မတော်တဲ့အလုပ်တွေကို လုပ်ချင်လုပ်၊ မတော်တဲ့စကားတွေကို ပြောချင်ပြော၊ ဒီလို ဖောက် ဖောက်ပြန်ပြန် နေချင်သလို နေကြတာပဲ။

သီလကို ရိုရိုသေသေ ကျင့်သုံးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့ အဲဒီလို မကောင်းမှုတွေကို မပြုလုပ်တော့ဘူး။ မကောင်းမှုတွေ ပြုလုပ်စရာတွေ နေယင်တောင် မပြုမလုပ်တော့ဘူး။ ကျင့်သုံးထားတဲ့ သီလကိုဆင်ခြင်ပြီး သီလမပျက်အောင် မကောင်းမှုကို ရှောင်ကြဉ်တယ်။ အနစ်နာခံစရာရှိယင် ကိုယ်က အနစ်နာခံတယ်။ ဒီတော့ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ အကြမ်းစားတွေ မဖြစ် တော့ဘူး။ ကင်းနေတာပဲ။ အပါယ်လေးပါး ကျနိုင်တဲ့ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတွေ၊ ဒုစရိုက်မှုမျိုးတွေ ကင်းငြိမ်းခေါင်းပါး နေပြီ...တဲ့။

နောက် ဒီထက်တိုးတက်ပြီးတော့ သမာဓိအကျင့်ကို ကျင့်လို့ရှိယင်ဖြင့် စိတ်တွေတည်ငြိမ်သွားတယ်။ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ စိတ်ကူးကြံစည်မှုတွေတောင် မဖြစ်တော့ဘူး။ ဘာမှ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်မှုမရှိတဲ့ ပကတိ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ မှာဆိုယင် စိတ်ကိုထိန်းသိမ်းမှုမရှိလို့ စိတ်တွေ သွားချင်တိုင်းသွား၊ ဖြစ်ချင်တိုင်း ဖြစ်နေတာပဲ။ စိတ်ကို ထိန်းသိမ်းစောင့် ရှောက်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ ဒီလိုမဟုတ်ဘူး။ ထိန်းသိမ်းလို့ သမာဓိရှိနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ စိတ်တွေ တခြားကို ထွက်မသွားဘူး။ ဒါတောင် အားထုတ်ခါစ သမာဓိ မရင့်သန်သေးခင်ဆိုယင် စိတ်က တခြားကို ထွက်ထွက် သွားသေးတာပဲ။ တော်တော်ကြာ လို့ သမာဓိအားကောင်းလာပြီဆိုတော့ စိတ်တွေမထွက်တော့ဘူး။ ရှုမှတ်ရာအာရုံပေါ်မှာ တည်ငြိမ်နေတယ်။ သမထအလုပ်ဆို ယင် တခုတည်းသော အာရုံပေါ်မှာသာ တည်နေတယ်။ ဝိပဿနာအလုပ်ဆိုယင် ရှုမှတ်နေကျ အာရုံပေါ်မှာသာ တည်နေ တယ်။

ဝိပဿနာ ရှုမှတ်ရာမှာဆိုယင် ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်စရာ အာရုံတွေပေါ်မှာသာ ကပ်ကနဲ၊ ကပ်ကနဲကျကျ သွားတယ်။ အဲဒီလိုဆိုတော့ ဝိပဿနာ သမာဓိဖြစ်လာပြီ။ အဲဒီလို သမာဓိဖြစ်လာပြီဆိုယင် လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ ဆိုင်ရာ စိတ်ကူးတောင် မဖြစ်တော့ဘူး။ အဲဒီတော့ ပရိယုဋ္ဌာန ကိလေသာဆိုတာတွေ ငြိမ်းသွားတယ်။ ဒီထက် တိုးတက်ပြီး ဝိပဿနာ ရှုမှတ်နေယင် မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း ခြောက်ခွါရက ပေါ်လာတဲ့ ရုပ်-နာမ်တွေကို ဒါ ရုပ်ပဲ၊ နာမ်ပဲဆိုတာ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သိသိသွားတယ်။ အဲဒီလို သိမှုကို နောက်မှ ပြောရမယ်။

သုပ္ပဋိပ္ပန္နဂုဏ်နဲ့ ပြည့်စုံတဲ့သံဃာ

အနိစ္စပဲ၊ ဒုက္ခပဲ၊ အနတ္တပဲလို့ ကိုယ်တိုင် သိလာတဲ့အခါ မြဲတဲ့ အနေ၊ ချမ်းသာတဲ့အနေ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါအနေနဲ့ စွဲလမ်းပြီးဖြစ်မယ့် ကိလေသာတွေ ဖြစ်ခွင့်မရတော့ဘူး။ အနုသယကိလေသာ ငြိမ်းသွားတယ်။ အာရုံပေါ်မှာ ကိန်းတဲ့ကိလေသာ မျိုးမဖြစ်တော့ဘူး။ အဲဒါကို “အာရမ္မဏာနုသယကိလေသာ ငြိမ်းတယ်”လို့ ခေါ်တယ်။ နောက်ဆုံး အရိယာမဂ် ရောက်သွားတဲ့ အခါကျတော့ ကိလေသာတွေကို သမုတ္တေဒပဟာန်ဖြင့် ပယ်သွားတယ်။ အဲဒါ သန္တာနာနုသယ ကိလေသာတွေ ငြိမ်းသွားတာပဲ။ အဲဒီလို ကိလေသာတွေ ကင်းငြိမ်းအောင်ကျင့်တာဟာ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်မှာသာရှိတာပဲ။ အဲဒီအကျင့်တွေကို မြတ်စွာဘုရားရဲ့ တပည့်သာဝက သံဃာတော်အပေါင်းက ကျင့်ကြတယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရား တပည့် သံဃာတော်တွေကို-

“သုပ္ပဋိပ္ပန္နော=လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟကင်းကြောင်း အကျင့်ကောင်းကို ကောင်းစွာ ကျင့်တတ်ပါပေတယ်”လို့ ပြဆိုထားပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တော်က အရှင်ကောဏ္ဍည၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာ စတဲ့ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ ဒီသံဃာတော် တွေထဲမှာပါတယ်။ အနာဂါမ်တွေ၊ သကဒါဂါမ်တွေ၊ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ ပါတယ်။ သောတာပန်စတဲ့ အရိယာ အဖြစ် ရောက်အောင် ကျင့်ကြံနေတဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲပါတယ်။ အခြေခံသမာဓိဖြစ်အောင် အားထုတ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲပါတယ်။ သီလကို ရိုရိုသေသေစောင့်ရှောက် အားထုတ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲပါတယ်။ အဲဒီပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တွေကိုတော့ ကလျာဏပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်တွေလို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒါတွေဟာ သုပ္ပဋိပ္ပန္နဂုဏ်နဲ့ပြည့်စုံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊ သံဃာတော်တွေပဲ။ အဲဒီလိုဖြစ်ဖို့အရေးကြီး တယ်။ သံဃာတော်တွေနဲ့ ဒကာ ဒကာမတွေဆိုတာ အမြဲတမ်း ဆက်ဆံနေကြတာပဲ။ သံဃာတော်ကို ကိုးကွယ်တယ်၊ ပူဇော် တယ်ဆိုယင် သံဃာဂုဏ်ကိုကြည်ညိုပြီး ကိုးကွယ်ပူဇော်မှ ကောင်းတာ။ အဲဒီလိုမဟုတ်ပဲ “ရင်းနှီးပြီး မိတ်ဆွေဖြစ်လို့၊ သူက ကိုယ့်ကိစ္စတွေ ဆောင်ရွက်ပေးဘူးလို့၊ အခုလောလောဆယ် မန်းမှုတ်ပေးဘူးလို့၊ ဘာတွေညာတွေ လုပ်ပေးဘူးလို့ ဒီလိုဟာ တွေကြောင့် ကိုးကွယ်ပူဇော်တယ်” ဆိုယင် နေရာမကျဘူး။ အဲဒါတွေက လူ့လောက မိတ်ဆွေအချင်းချင်း ဆက်ဆံတာမျိုးပဲ။ ဘုရားအလိုတော်ကျ မဟုတ်ဘူး။ ဘုရား အလိုတော်ကျအောင် ကိုးကွယ် ပူဇော်တတ်ဖို့ လိုပါတယ်။ ကိုင်း-ဆိုကြရမယ်။

“သုပ္ပဋိပ္ပန္နော=လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟကင်းကြောင်း အကျင့်ကောင်းကို ကောင်းမွန်စွာ ကျင့်ကြံတတ်သော သံဃာတော်မြတ်ပါပေ တကား” (သုံးခေါက်ဆို)

သ္မထက်အလွန်အကဲမရှိ

ရှင်ပြုမင်္ဂလာ၊ ဥပသမ္ပဒမင်္ဂလာ အကြောင်းပြုပြီးတော့ လူဒါန်းကြရာမှာ သံဃာတော်ကို လူဒါန်းတယ်ဆိုတာလဲ ပါရ မှာပဲ။ သံဃာတွေကို လူဒါန်းတဲ့အခါမှာ သုပ္ပဋိပ္ပန္နဂုဏ်နဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ သံဃာတွေရော၊ ယခုရှိနေကြတဲ့ သံဃာတွေရော လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟကင်းကြောင်း သီလအကျင့်ကောင်းကို ရိုရိုသေသေ ကျင့်နေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊ သမာဓိ၊ ပညာဖြစ်ကြောင်း အကျင့်ကောင်းကို ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်နေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊ ကျင့်ပြီးသားဖြစ်တဲ့ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တွေရော အကုန်လုံး ပဲ။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ တပည့်သား သံဃာတွေချည်းပဲ။ အဲဒီသံဃာတွေ အကုန်လုံးကိုရည်ရွယ်ပြီး လူဒါန်းရတယ်။ လူဒါန်းတာ ကတော့ မျက်မှောက်မှာ ရှိနေကြတဲ့ သံဃာတွေထဲမှာ လူဒါန်းရတာပဲ။ ဒါပေမယ့် လူဒါန်းတာကတော့ အားလုံး သံဃာတွေ အား လူဒါန်းတာ မည်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီလိုသံဃာတွေကို ရည်ရွယ်ပြီးလူတဲ့ အလူဟာ အကျိုးကြီးတယ်။ “သံဃေဒိန္နံ မဟပုလံ=သံဃေ၊ သံဃာတော်အား။ ဒိန္နံ၊ ပေးလှူသည်ရှိသော်။ မဟပုလံ၊ ကြီးမြတ်သော အကျိုးရှိပါတယ်”တဲ့။ ဒီထက် အကျိုးကြီးတာ မရှိဘူး။

အနတ္တရံ ပုညဓေတ္တံ လောကဿ = လောကဿ၊ လူအပေါင်း၏။ အနတ္တရံ၊ အလွန်အကဲ မရှိ အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော။ ပုညဓေတ္တံ၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုစိုက်ပျိုးရာ လယ်ယာမြေကောင်း ကြီးပါပေတည်း” တဲ့။

စိုက်ပျိုးတဲ့အခါ မြေဩဇာ ကောင်းတဲ့ လယ်မြေဟာ အရေးကြီးတယ်။ မြေဩဇာ ကောင်းတဲ့ လယ်မြေပေါ်မှာ စိုက်ပျိုးမှုလိုတဲ့ အသီးအနှံကောင်းကောင်းရတယ်။ အဲဒါလိုပဲ သံဃာတော်တွေဆိုတာ “အနတ္တရံ ပုညဓေတ္တံ= သူထက်အလွန် အကဲမရှိ အမြတ်ဆုံးဖြစ်တဲ့ ကောင်းမှု စိုက်ပျိုးရာ လယ်မြေ အကောင်းဆုံးပဲ တဲ့။ သံဃာဂုဏ်ထဲမှာ ဒီလိုဖော်ပြထားတယ်။ အဲဒီ ဖော်ပြထားတဲ့ သံဃာတော်တွေကို အာရုံပြုပြီးတော့ ရှင်ပြု မင်္ဂလာ၊ ဥပသမ္ပဒ မင်္ဂလာ ဆောင်ရွက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို လူဒါန်းကြရမှာပဲ။ အဲဒါအာရုံပြုဖို့ရာ ဘုန်းကြီးက ညွှန်ကြားပါတယ်။ အဲဒါ အမွန်အမြတ် ကုသိုလ်တွေ ဖြစ်ဖို့ရာပါပဲ။ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ ရတနာသုံးပါးဂုဏ်တွေ ဒီလောက် နာကြားရယင် တော်လောက်ပါပြီ။ ရိပ်စားမိလောက်ပါပြီ။ အဲဒီဂုဏ်တွေ

သိတန်သမျှသိပြီး ကြည်ညိုလိုရှိယင် ဩကပ္ပနသဒ္ဓါ....တဲ့။ သက်ဝင်ယုံကြည်တဲ့သဒ္ဓါ....တဲ့။ အဲဒီသဒ္ဓါဖြစ်ယင်ကို နေရာကျ လှပါပြီ။

အဖိုးတန်ပစ္စည်းကို ကောက်ယူနိုင်တယ်

သဒ္ဓါတရားဟာ လက်နဲ့ တူတယ်။ ဒီနေရာမှာ ‘ဟတ္ထ’ရယ် ‘ဝိတ္ထ’ရယ်၊ ‘ဗီဇ’ရယ် သုံးမျိုးတောင် ပြထားပါတယ်။ ဘုန်းကြီးကတော့ ဒီနေရာမှာ တမျိုးပဲ ဟောရမယ်။ သဒ္ဓါတရားဟာ ဟတ္ထ=လက်နဲ့တူတယ်....တဲ့။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ လက်မသန် စွမ်းဘူး။ လက်မရှိဘူးဆိုယင် အဖိုးတန်ပစ္စည်းကို တွေ့နေပေမယ့် ကောက်မယူနိုင်ဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲ လက်မရှိလို့။ လက်မ သန်စွမ်းလို့ပဲ။ လက်ကောင်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်၊ လက်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်၊ လက်သန်စွမ်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ လမ်းမှာ တွေ့တဲ့ အဖိုးတန် ပစ္စည်းတွေကို အလွယ်တကူ ကောက်ယူနိုင်တယ်။ အဲဒါ လက်ကောင်းလို့တဲ့။ အဲဒီလိုပေါ့။ သဒ္ဓါတရားမရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုယင် ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာနဲ့တွေ့လို့ ကုသိုလ်ဖြစ်ရမယ့် အချိန်တွေမှာတောင် ကုသိုလ်မဖြစ်ဘူး။ ကုသိုလ်မဖြစ်ရုံသာမဟုတ်ဘူး၊ အကုသိုလ်တောင် ဖြစ်တတ်သေးတယ်။ သဒ္ဓါတရားရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာတွေနဲ့တွေ့ယင် ကုသိုလ် ဖြစ်ကြတယ်။ ရိုသေတဲ့ကုသိုလ်၊ ကြည်ညိုတဲ့ ကုသိုလ်၊ အနည်းဆုံး အဲဒီကုသိုလ်လောက်တော့ဖြစ်တယ်။ အခွင့်အားလျော်စွာ လှူသင့်ယင်လှူမယ်။ ဒီလို ဒါန စတဲ့ ကုသိုလ်တွေလဲ ဖြစ်နိုင်တယ်။ အဲဒီလို အဖိုးတန်ကုသိုလ်တွေ အလွယ်တကူ ရနိုင်တယ်။ တရားတော်ဆိုယင်လဲ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားထားတဲ့ တရားအစစ်တွေကို အခုလိုနာကြားပြီး ကုသိုလ်တွေ ဖြစ်ရတယ်။ အဲဒါကိုလဲ ဘုန်းကြီးက နည်းနည်းတော့ သတိပေးချင်တယ်။

သီချင်းတွေမဆိုသင့်ဘူး

တရားဟောတယ်ဆိုတာလဲ ဘုရားအလိုတော်ကျတည်တည်တဲ့တဲ့၊ ကျကျနနဟောမှ ကောင်းပါတယ်။ ဒီလို မဟုတ်ပဲ နားထောင်ကောင်းအောင်ဆိုပြီး ဟောတာကတော့ နေရာမကျဘူး။ ဘယ်သူ ဘယ်ဝါကိုမျှ ရည်ရွယ်ပြီးပြောတာတော့ မဟုတ် ပါဘူး။ ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်အနေနဲ့သာ ပြောတာပါ။ နားထောင် ကောင်းအောင်ဆိုပြီး သီချင်းတွေ ဘာတွေဆို၊ အဲဒီလောက်သာ မက သေးဘူး။ လွမ်းခန်းတွေကို မလွမ်းလွမ်းအောင် သယ်ပြီးဟော၊ ငိုခန်းကို မငို၊ ငိုရအောင် ဖွဲ့နွဲ့ပြီးဟော၊ ဒီလို ဟောတာတွေ ဟာ မြတ်စွာဘုရားအလိုတော်ကျ မဟုတ်ပါဘူး။ အဲဒီလို တရားကိုနာကြားရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ကုသိုလ်မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ အပြင်းပြေသက်သက် ဟောသူက ဟော၊ နာသူကနာကြသလို ဖြစ်နေမှာပဲ။ လေးနက်တဲ့တရားတော်ဟာ ပေါ့ပျက်ပျက် ဖြစ် သွားတတ်ပါတယ်။

အလိုတော်ကျဟောသင့်ပါတယ်

ဒါနကထာ၊ သီလကထာ၊ သဂ္ဂကထာ၊ မဂ္ဂကထာ၊ ကာမာနံ အာဒိနဝကထာ ဆိုတဲ့ ဒီလိုဟောသင့်တဲ့ တရားတွေ ရှိပါတယ်။ အဲဒီလို တရားတွေကိုဟောလို့ အဲဒီလိုတရားတွေကို နာရတယ်ဆိုယင် ကုသိုလ်ဖြစ်တာပဲ။ သဒ္ဓါတရားရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် တွေဟာ အဲဒီလို တရားတွေကိုနာပြီး ကုသိုလ်တွေ ပွားကြတယ်။ အဲဒါဟာ လက်ရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် လမ်းမှာတွေ့တဲ့ အဖိုးတန် ပစ္စည်းကို ကောက်ယူရရှိသလိုပါပဲ။ ဒါကြောင့် သဒ္ဓါတရား ပွားလောက်တဲ့ တရားတော်ကို မြတ်စွာဘုရား အလိုတော်ကျ တည်တည်တဲ့တဲ့ ဟောသင့်တယ်ဆိုတာ သတိပေးလိုတာပါပဲ။

ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ ရတနာ သုံးပါး ဂုဏ်တွေကို သိတန်သလောက်သိပြီး ကြည်ညို ယုံကြည်တဲ့ ဩကပ္ပနသဒ္ဓါ လောက် ဖြစ်ယင်တောင် အဖိုးတန်လှပြီ။ ခိုင်မြဲတဲ့သဒ္ဓါဆိုယင်တော့ ပိုကောင်းတာပေါ့။ ဒါပေမယ့် ဒီမှာမေးတာက “ခိုင်မြဲ တည်တံ့လျှင် ကောင်းတာဘယ်ဟာလဲ”လို့ မေးတော့ “ခိုင်မြဲတည်တံ့လျှင် ကောင်းတာ သဒ္ဓါတရားပဲ”လို့ ဖြေကြားထားတယ်။ ကိုင်း-အဲဒါ လိုက်ဆိုကြရမယ်။

“ခိုင်မြဲတည်တံ့လျှင် ကောင်းတာ ဘယ်ဟာလဲ။
ခိုင်မြဲတည်တံ့လျှင် ကောင်းတာ သဒ္ဓါတရားပဲ” (သုံးခေါက်ဆို)

မှာတမ်းသုံးခု

အဲဒါနဲ့စပ်ပြီးတော့ နတ်ပြည်ကမှာလိုက်တဲ့ မှာတမ်းသုံးခု ရှိသေးတယ်။ အဲဒီသုံးခုမှာ နတ်တို့စုတေခါနီး ခုနစ်ရက် ကျတော့ ပုဗ္ဗနိမိတ် တွေတယ်။ ပုဗ္ဗနိမိတ်ဆိုတာ သေတော့မယ်ဆိုတဲ့ နိမိတ်ထင်လာ ပြလာတာပေါ့လေ။ အဲဒါက (၁) မာလာ မိလာယန္တိ=ပန်ဆင်ထားတဲ့ပန်းတွေ ညှိုးနွမ်းသွားတယ်။ နတ်များ ဘယ်တော့မှ ပန်းညှိုးတယ်မရှိဘူး။ သေခါနီး ခုနစ်ရက် လောက်ကျယ် ပန်ဆင်ထားတဲ့ပန်းတွေ ညှိုးလာတယ်။ (၂) ဝတ္ထာနိကိလိသာန္တိ=ဝတ်ဆင်ထားတဲ့ အဝတ်တွေလဲ ညစ်နွမ်း သွားတယ်တဲ့။ နတ်ဆိုတာ သူတို့ ဝတ်ဆင်ထားတဲ့အဝတ်လဲ ညစ်နွမ်းတယ်လို့ မရှိဘူး။ လူ့ပြည်က လူတွေ ဝတ်ဆင်တဲ့ အဝတ်တွေကတော့ ခဏခဏညစ်နွမ်းလို့ လျှော်ရ၊ ဖွပ်ရတယ်။ နောက် ဟောင်းနွမ်းသွားလို့ရှိရင် သုံးလို့တောင် မရတော့ ဘူး။ နတ်တွေဝတ်ဆင်ထားတဲ့ အဝတ်တွေက အဲဒီလိုညစ်နွမ်းခြင်းမရှိဘူး။ ဒါပေမယ့်လို့ သေခါနီး ခုနစ်ရက်လောက်ကျတော့ အဲဒီဝတ်ထားတဲ့ အဝတ်တွေလဲညစ်နွမ်းကုန်တာပဲ...တဲ့။ (၃) ကစ္ဆေဟိသေဒါမုစ္ဆန္တိ=သေခါနီးကျတော့ နတ်တွေမှာ ချိုင်းကြား က ချွေးတွေထွက်လာတယ်။ ဒီလိုအခါမဟုတ်ယင် နတ်ဆိုတာမှာ ဘယ်တော့မှ ချွေးမထွက်ဘူး။ ဒါပေမယ့် သေခါနီးကျတော့ ချွေးတွေ သုတ်မနိုင်အောင် ထွက်လာသတဲ့။ (၄) ကာယေဒုဗ္ဗဝဏ္ဏိယံ ဩက္ကမတိ=သေခါနီး ခုနစ်ရက်လောက်ကျတော့ နတ် တွေဟာ ပျိုရကအိုလာတယ်။ ဒီအတိုင်းဆိုယင် နတ်ပြည်မှာဖြစ်တဲ့ အချိန်ကစပြီး သေခါနီး ခုနစ်ရက် မရောက်သေးခင်ကဆို ယင် အိုတယ်လို့ မရှိဘူး။ ပျိုပျို ရွယ်ရွယ် ကလေးတွေချည်းပဲ။ နတ်အဘိုးအို၊ အမယ်အိုဆိုတာ နတ်ပြည်မှာ မရှိဘူး။ ဒီလိုဆို သိပ်နေရာကျတယ်ပေါ့။ ဒါပေမယ့် သေခါနီး ခုနစ်ရက်လောက်ကျတော့ နတ်ရုပ်တွေလဲ အိုလာတယ်။ အဘိုးအို၊ အမယ်အို တွေဖြစ်လာတယ်။ (၅) သကေဒေဝေ ဒေဝါသနေ နာဘိရမတိ=သေခါနီးကျယင် နတ်တွေဟာ နတ်ပြည်မှာ ပျင်းရိငြီးငွေ့လာ တယ်။ (ဣတိဝုတ်ပါဠိ-၂၄၇) ဒီအတိုင်းဆိုလို့ရှိရင် နတ်များဟာ နတ်ပြည်ကို ရောက်ကတည်းက ဘယ်တော့မှ ပျင်းတယ်လို့ မရှိဘူး။ အမြဲပျော်နေကြတာပဲ။ လူ့ပြည်မှာတော့ အဆင်မပြေယင် ပျင်းတယ်။ ပွဲကောင်းကောင်းကို ကြည့်နေတဲ့လူတွေက တော့ ပျင်းကြမယ် မဟုတ်ပါဘူး။ ပျော်နေကြမှာပါပဲ။ နတ်တွေကတော့ နတ်ပြည်မှာ ပျင်းတယ်လို့ မရှိကြဘူး။ ဒါပေမယ့် သေခါနီး (စုတေခါနီး) ခုနစ်ရက်လောက်ကျတော့ နတ်ပြည်မှာ မပျော်ဘူး။ ဘယ်နေရာသွားလို့မှ မပျော်ဘူး။ ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲတွေ သွားလို့လဲ မပျော်ဘူး။ နတ်ဥယျာဉ်တွေ၊ နတ်ကပွဲတွေသွားလဲ မပျော်ဘူး။ အဲဒီလို ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒါ ပုဗ္ဗနိမိတ် ငါးပါးပဲ။

အဲဒီပုဗ္ဗနိမိတ်ငါးပါး ဖြစ်လာပြီဆိုယင် ဒီနိမိတ်ဟာ ခုနစ်ရက်အတွင်း စုတိတော့မယ်၊ သေတော့မယ်ပေါ့။ ဒီလို သေ တော့မယ်ဆိုတာသိတဲ့အခါ ဒီနတ်ဟာ စိတ်ဓာတ်ကျနေမှာပဲ။ လူတွေမှာ ရောဂါအကြီးအကျယ်ဖြစ်လာတဲ့အခါ သေတော့မှာပဲ ဆိုပြီး စိတ်ဓာတ်တွေ ကျသွားသလို ရှိမှာပေါ့။ ကင်ဆာလို အကုရခက်တဲ့ ရောဂါတွေ ဖြစ်လာယင် သေရတော့မယ်လို့ အောက်မေ့ပြီး စိတ်ဓာတ်တွေ ကျလာ တတ်ကြတယ်။ သေရတော့မှာလို့သိယင် နတ်တွေလဲ ဒီလိုရှိမှာပဲ။

သေရမှာကြောင့် ဒီလိုစိတ်ဓာတ်ကျနေတဲ့နတ်ကို နတ်မိတ်တွေများက လာပြီးတော့ အားပေးကြတယ်။ အားပေးပုံက “တိဟိ ဝါစာဟိ အနုမောဒန္တိ-တိဟိဝါစာဟိ၊ သုံးခွန်းသော စကားတို့ဖြင့်။ အနုမောဒန္တိ၊ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ စကားအားပေးတဲ့ စကား ပြောကြားကြပါတယ်”တဲ့။ ဘယ်လို အားပေး ပြောကြသလဲဆိုယင်-

ဣတောဘော သုဂတိံ ဂစ္ဆ၊ သုဂတိံ ဂန္ဓာ သုလဒ္ဓ
လာဘံလာဘ၊ သုလဒ္ဓ လာဘံ လဘိတွာ သုပုတိဋ္ဌိတော
ဘဝါဟိ။ [ဣတိဝုတ်ပါဠိ-၂၄၇]

၁။ ဘော၊ အို-အချင်းနတ်သား၊ နတ်သမီး။ ဣတော၊ ဤနတ်ပြည်မှ စုတေသွားသည်ရှိ
သော်။ သုဂတိံ၊ သုဂတိဘဝသို့-ကောင်းရာဘဝသို့။ ဂန္ဓာ၊ ရောက်ပါစေသတည်း။
ရောက်ပါလိမ့်မယ်။

ဘာမှကြောက်စရာ စိုးရိမ်စရာ မရှိပါဘူး။ နတ်ပြည်က စုတေသွားယင် ကောင်းရာ ရောက်မှာပါပဲ။ ကောင်းရာ ရောက်ပါစေ။ ဒါက အားပေးတဲ့ စကားတစ်ခွန်း။

၂။ သုဂတိံ၊ သုဂတိဘဝသို့=ကောင်းရာဘဝသို့။ ဂန္ဓာ၊ ရောက်ပြီး၍။ သုလဒ္ဓလာဘံ၊
ကောင်းသော ရခြင်းကို။ လာဘ-လာဘဟိ၊ ရပါစေသတည်း။ ရပါလိမ့်မယ်။

ကောင်းမြတ်ရာဘဝကို ရောက်ပြီးတော့ ကောင်းတဲ့ရခြင်းတွေ ရမှာပါ။ စိုးရိမ်စရာမရှိပါဘူး။ ကြောက်စရာမရှိပါဘူး။ ဒီလိုလဲ အားပေးကြသတဲ့။

၃။ သုလဒ္ဓလာဘံ၊ ကောင်းသော ရခြင်းကို။ လဘိတွာ၊ ကောင်းစွာရပြီး၍။ သုပုတိဋ္ဌိ
တော၊ ကောင်းစွာ တည်တံ့သည်။ ဘဝါဟိ၊ ဖြစ်ပါစေ။

ကောင်းကောင်းရခြင်း ရပြီးတော့ ကောင်းကောင်းခိုင်မြဲအောင် အားထုတ်၊ ဒီတော့ ကောင်းကောင်း ခိုင်မြဲလာမှာပါ.... တဲ့။ “ဝမ်းသာစရာပါပဲ။ စိတ်ဓာတ်ကျဆင်းစရာ မဟုတ်ပါဘူး။ အားငယ်စရာ၊ ဝမ်းနည်းစရာ မဟုတ်ပါဘူး”လို့ အားပေးကြ တယ်။ အဲဒါကို ဘုန်းကြီးက ဆောင်ပုဒ်ကလေး စီထားတယ်။

ဟောဒီမှာ နတ်ပြည်က မှာတမ်းသုံးခု

- ၁။ သုဂတိသို့ ရောက်ပါစေ။
- ၂။ ကောင်းသောရခြင်း ရပါစေ။
- ၃။ ကောင်းကောင်း ခိုင်မြဲ တည်တံ့ပါစေ။

ဒါ နတ်ပြည်က မှာလိုက်တဲ့ မှာတမ်းသုံးခု ပါပဲ။ အခုလူတွေ နတ်ပြည်က လာကြတာတွေ ချည်းပဲ။ နတ်ပြည်ကို မရောက်ဖူးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မရှိဘူး။ နတ်ပြည်က စုတေပြီး အခုဘဝကို တိုက်ရိုက်ရောက်လာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်လဲ ရှိမှာပဲ။ မမှတ်မိလို့သာ မသိတာ။ တဘဝ၊ နှစ်ဘဝ စသည်ခြားပြီးမှ ရောက်လာတာလဲ ရှိမှာပဲ။ ဘဝများစွာခြားပြီးမှ ရောက်လာတာလဲ ရှိမှာပဲ။ ဒီ စကားသုံးခွန်းကို နတ်ပြည်ကမှာလိုက်တာ မေ့နေကြလို့သာပဲ။ အခု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားလို့သာ ဘုန်းကြီးတို့ သိကြရ တာ။ ကိုင်း.....ဒါလေးတွေ ဆိုရမယ်။

- သုဂတိသို့ရောက်ပါစေ။
- ကောင်းသောရခြင်း ရပါစေ။
- ကောင်းကောင်း ခိုင်မြဲ တည်တံ့ပါစေ။

နတ်ပြည်ကမှာတမ်းသုံးခု။ ဗမာလိုလွယ်ပါတယ်။ အဓိပ္ပာယ်လဲ ပေါက်ပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ မေးဖို့ရှိတယ်။ လူ့ပြည် က သေလို့ရှိယင် သုဂတိရောက်တယ်ဆိုတာ နတ်ပြည်ရောက်တယ်လို့ မှတ်သားကြရတယ်။ နတ်ပြည်ကသေလို့ သုဂတိ ရောက်တော့ ဘယ်ရောက်တာတုန်းလို့ ဒီလိုမေးဖို့ ရှိနေတယ်။ အဲဒါကို ရဟန်းတပါးက မြတ်စွာဘုရားကို လျှောက်ထားပါ တယ်။ နတ်ပြည်ကသေလို့ သုဂတိရောက်တယ်ဆိုတာ ဘယ်ရောက်တာပါလဲဘုရား.....စသည်ဖြင့် သုံးချက်လုံးပဲ မေးမြန်းထား ပါတယ်။ အဲဒါကို မြတ်စွာဘုရားက ဖြေကြားတော်မူပါတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုယင်-

“မနုဿတ္တံ ခေါ ဘိက္ခု ဒေဝါနံ သုဂတိဂမနသင်္ခါတံ”

ဘိက္ခု၊ ရဟန်း-တဲ့။ မေးတဲ့ရဟန်းကို ခေါ်ပြီးတော့ ဖြေကြားတော်မူပါတယ်။ ဒီပြင် ရဟန်းတွေလဲ အများကြီး ရှိပါ တယ်။ ဒါပေမယ့် မေးတဲ့ရဟန်းကို ဒီမှာ ခေါ်တော်မူပါတယ်။ ဘိက္ခု၊ မေးမြန်းသောရဟန်း။ မနုဿတ္တံ၊ လူ့အဖြစ် လူ့ဘဝ ကို။ ဒေဝါနံ၊ နတ်တို့၏။ ဝါ၊ နတ်တို့က။ သုဂတိဂမနသင်္ခါတံ၊ သုဂတိသို့ရောက်တယ်....ဟု ခေါ်ဆိုကြ၏.....တဲ့။

လူ့ဘဝရောက်ပြီး လူဖြစ်တာကို နတ်တွေအမြင်နဲ့သုဂတိသို့ ရောက်တာပဲ။ ကောင်းသောဂတိပဲလို့ မြင်ကြတယ်။ ဘာဖြစ်လို့ ကောင်းသော ဂတိတုန်းဆိုယင် လူ့ပြည်မှာ ကုသိုလ်၊ ကောင်းမှုတွေ ပြုလုပ်နိုင်တယ်။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေပြုပြီး နတ်ပြည်ဖြစ်တဲ့အခါ တန်ခိုးကြီးတဲ့ နတ်တွေ ဖြစ်နိုင်တယ်။ နတ်ပြည်မှာ ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုစရာ အချိန်မရှိဘူး။ နေရာလဲ မရှိဘူး။ သံဃာတွေပင့်ပြီး ဆွမ်းကျွေးချင်ပေမယ့်လို့လဲ သူတို့ဆီမှာ သံဃာမရှိဘူး။ အခုလိုရှင်ပြုချင်ပါတယ်။ ရဟန်းခံချင်ပါ တယ်ဆိုယင်လဲ ဘယ်ဖြစ်လိမ့်မှာတုန်း။ သူတို့ဆီမှာ ကုသိုလ် အသစ် အသစ်ပြုချင်ပါတယ်ဆိုလို့ ဘာမှ ပြုစရာ မရှိဘူး။ နတ် ပြည်မှာ ကျွေးချင်မွေးချင်လို့လဲ မဖြစ်ဘူး။ အရင်ကပြုခဲ့တဲ့ ကုသိုလ်အဟောင်းတွေက အကျိုးပေးနေတာ။ ဒီလိုကုသိုလ်ပြုစရာ တွေက မရှိသလောက်ဖြစ်နေတယ်။ အဲ....တရားဟော၊ တရားနာ ကုသိုလ်ကလေးလောက်တော့ ရှိပါတယ်။ လူ့ပြည်မှာတော့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေ အမျိုးမျိုး ပြုနိုင်တယ်။

ကုန်စုံဆိုင်ကြီး

လူ့ပြည်လဲရောက်လာမယ်။ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်နဲ့လဲ တွေ့မယ်ဆိုယင် လိုချင်တဲ့ကုသိုလ်တွေ ရနိုင်တဲ့ ကုန်စုံဆိုင်ကြီး.....တဲ့။ မိလိန္ဒပဉ္စာပါဠိတော်က လူ့ပြည်ကို ဒီလို ကုန်စုံဆိုင်ကြီးနဲ့နှိုင်းခိုင်း ဟောကြားထားတယ်။ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်မှာ ဘာကုသိုလ်မဆို ရနိုင်တယ်။ ဒီသာသနာတော်မှာ ကုသိုလ် အမျိုးမျိုးပြုပြီးတော့ လောကချမ်းသာတွေ အကုန်လုံး ရနိုင်တယ်။ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာအထိ ရနိုင်တယ်။ အဲဒါတွေ အကုန်လုံးဟောထားတာပဲ။ အဲဒါကြောင့် လူ့ပြည်ရောက် တယ်ဆိုယင် နတ်တွေအတွက် ကောင်းတာပဲ။ ကောင်းတဲ့ ဂတိပဲ။

ကောင်းတာရယင် ကောင်းတာပဲ

လူ့ပြည်မှာ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းတွေရှိတယ်။ လယ်ယာ ကိုင်းကျွန်းလုပ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ လယ်ယာ ကိုင်းကျွန်း ရှိတယ်။ အဲဒီ လယ်ယာကိုင်းကျွန်းကရလာတဲ့ သီးနှံတွေကို စား, ဝတ်နေရေးအတွက် အသုံးပြုရတယ်။ လယ်ယာကိုင်းကျွန်းကလေး ကောင်းလေလေ အလေးအမြတ်ပြုရလေပဲ။ ဒီပြင် အလုပ်အကိုင်တွေလဲ ဒီလိုပဲ။ လခစားလုပ်တဲ့သူကလဲ လခစားအလုပ်၊စက်ရုံ လုပ်တဲ့လူကလဲ စက်ရုံအလုပ်၊ ရုံးအလုပ် လုပ်တဲ့လူကလဲ ရုံးအလုပ်၊ ဘာအလုပ်ဖြစ်ဖြစ် သူ့အလုပ်ကလေးနဲ့သူ ကြီးပွားရာ ဌာနကလေးတွေပဲ။ စား, ဝတ်, နေရေးအတွက် ပြေလည်နေကြတာပဲ။ ကိုယ်တိုင်လုပ်ကိုင်ပြီးရတဲ့ ဒီပစ္စည်း ဥစ္စာတွေဟာ အင်မတန်ကောင်းတယ်။ အင်မတန် အဖိုးတန်တယ်။ ပြုချင်တဲ့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကိုလဲ ဒီ စင်ကြယ်တဲ့ ပစ္စည်း ကလေးတွေနဲ့ ထိုက်သင့်တဲ့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေကို ပြုနိုင်တယ်။ လူ့ပြည်က ဒီလို ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေကိုပြုလို့ နတ်ပြည်ကို ရောက်ကြရ တာ။ နတ်စည်းစိမ်၊ နတ်ချမ်းသာတွေကို ခံစားရတာ။ ဒါကြောင့် လူ့ပြည်ဟာ ကောင်းတဲ့ သုဂတိ တဲ့။ သုဂတိရောက်ပါ စေလို့ဆိုတာ တည့်တည့်ပြောလို့ရှိယင် လူ့ပြည်ရောက်ပါစေလို့ ဆိုတာပါပဲ။

အခု တရားနာပရိသတ်တွေကို နတ်ပြည်ကမှာလိုက်တဲ့ မှာတမ်းသုံးခုတဲ့။ သုဂတိသို့ရောက်ပါစေလို့ မှာလိုက်တဲ့ အတိုင်းရောက်နေကြပြီ။ ဝမ်းသာစရာကောင်းတယ်။ အဲ...နောက်တခုက “ကောင်းသောရခြင်းရပါစေ”တဲ့။ ‘ကောင်းသောရခြင်း’ ဆိုတာ လောက၌ အဖိုးတန်တဲ့ပစ္စည်းကိုရယင် ဒါဟာ ကောင်းသောရခြင်းပါပဲ။ မိတ်ဆွေကောင်းရယင်လဲ ကောင်းသောရ ခြင်း၊ အိမ်ထောင်ဘက်တွေ ကောင်းတာရယင်လဲ ကောင်းသောရခြင်း၊ နေရာထိုင်ခင်း၊ အဝတ်အထည်စသည်ရယင်လဲ ကောင်း သောရခြင်းပဲ။ ဘယ်ဟာမဆို ကောင်းတာရယင် ကောင်းသောရခြင်းချည်းပေါ့။ ဒီအထဲ အကောင်းဆုံးဖြစ်တဲ့ ဗုဒ္ဓသာသနာ တော်မှာ ယုံကြည်တဲ့ သဒ္ဓါတရားကို ရတာဟာ အကောင်းဆုံးသော ရခြင်းဖြစ်တယ်။ အဲဒါဟာ အကောင်းဆုံးသော ရခြင်းကို ရတာပဲ။

မိဘတွေက ပေးခဲ့တယ်

ဗုဒ္ဓသာသနာဝင်ဖြစ်တဲ့ မိဘတွေက ‘သူတို့မှတစ်ဆင့် သားသမီးတွေကို ဗုဒ္ဓသာသနာတော်မှာ ယုံကြည်တဲ့သဒ္ဓါတရား တွေဖြစ်လာအောင် နည်းလမ်းညွှန်ပြ ဆုံးမပေးခဲ့ကြတယ်။ ဒီတော့ ဗုဒ္ဓသာသနာဝင်ဖြစ်တဲ့ မိဘတို့ထံမှ အကောင်းဆုံး ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါတရားတွေကို သားသမီးတွေ အဆက်ဆက်က ရလာခဲ့ကြတယ်။

ငယ်ငယ်ကတည်းက ဒီလို အဖိုးတန်တဲ့ သဒ္ဓါတရားတွေရရှိလာခဲ့ကြတာဟာ အင်မတန်ကောင်းသောရလာခြင်းပါပဲ။ မိဘတွေကသာ ဒီလို ဗုဒ္ဓသာသနာဝင်တွေမဟုတ်ယင် ဒီလို သဒ္ဓါတရားကောင်းတွေရဖို့ အခဲယဉ်းသားပဲ။ အခုတော့ ဒီလို အဖိုးတန် သဒ္ဓါတရားတွေကို ရလာခဲ့ကြတယ်။ အင်မတန်ဝမ်းသာစရာကောင်းတာပဲ။ ဗုဒ္ဓသာသနာဝင်မိဘတွေ မဟုတ်လို့ရှိ ယင် သားသမီးတွေမှာ ဒီလိုယုံကြည်မှု သဒ္ဓါတရားကောင်းရလာဖို့ မလွယ်ပါဘူး။ ကြီးမှ ကိုယ့်ဟာကိုယ် လေ့လာပြီးတော့ ဒီလို ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကို ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါတရားကောင်းတွေ ရလာခဲ့ကြတာလဲ နည်းနည်းပါးပါးတော့ ရှိပါတယ်။ အင်မတန် နည်းပါတယ်။ မိဘတွေက ဒီလို သဒ္ဓါတရားကောင်းတွေရအောင် ညွှန်ပြပေးတယ်ဆိုတာ အင်မတန်ကောင်းတဲ့ တရားအမွေ တွေပါ။ အဲ...တတ်နိုင်သမျှ ပစ္စည်းဥစ္စာ၊ ရတနာရွှေငွေ အမွေတွေကိုလဲ မိဘတွေက သားသမီးတွေကို ပေးပါတယ်။ အဲဒါတွေ က လောကအမွေတွေပဲ။ တရားအမွေလောက် မမြတ်ဘူး။

အခုခေတ်မှာ တချို့က တယ်မသိကြဘူး။ ဒီလို မသိတာတွေလဲ ရှိတယ်။ အဲဒါတွေဟာ ရသင့်ရထိုက်တဲ့ အခွင့်အရေး တွေ ဆုံးရှုံးတာပဲ။ အခု တရားနာနေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကိုတော့ အထူးပြောစရာမလိုပါဘူး။ ဒီသဒ္ဓါတရားတွေ ပြည့်စုံနေကြပါ ပြီ။ ကောင်းသောရခြင်းတွေ ရနေကြပြီ။ ဝမ်းသာစရာပဲ။

“ကောင်းစွာ ခိုင်မြဲတည်တံ့ပါစေ” တဲ့။ အဲဒါက ဘယ်လိုခိုင်မြဲ တည်တံ့ရမှာတုန်း။ ကောင်းသောရခြင်းဖြင့် ရလာတဲ့ အဲဒီသဒ္ဓါတရား ခိုင်မြဲတည်တံ့ရမှာပေါ့။ အဲဒီ သဒ္ဓါတရားခိုင်မြဲ တည်တံ့တာကတော့ သောတာပတ္တိမဂ်-ဖိုလ်ရောက်မှ ခိုင်မြဲ တည်တံ့တယ်။ ဒါကြောင့် သောတာပတ္တိမဂ်=ဖိုလ်ရအောင် ကျင့်ရတယ်။ အဲဒါကတော့ နောက်ဆွယ်ကနေပြီး တွဲပြောရမယ်။ အင်မတန်ရှည်တာပဲ။ ဒီလောက်နဲ့ပဲ ရပ်ထားလိုက်ကြအုံးစို့။ ဒီ တတိယမေးခွန်း ဖြေရတာက ရှည်လျားတယ်။ စတုတ္ထမေးခွန်း သွားကြရအောင်။

သူခိုး ဒါမ မခိုး မယူနိုင်တာ

“ဘန္တေ၊ ဘုန်းတော်နေဝန်း ထွန်းလင်း တောက်ပတော်မူပေသော မြတ်စွာဘုရား။ စောရေဟိ၊ သူခိုး ဒါမ၊ လူဆိုးသူဆိုးတို့သည်။ ဣဟရုံ၊ မခိုးမယူနိုင်သော ဥစ္စာကား။ ကိံ သု၊ အဘယ်ပါနည်း မြတ်စွာဘုရား”

လူဆိုးသူဆိုးတို့ မခိုးမယူနိုင်သော ဥစ္စာကား အဘယ်ပါနည်း....တဲ့။ ဒါက အရေးကြီးတယ်။ မိမိတို့ ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းလေးတွေကို သူများခိုးယူသွားမှာ စိုးရိမ်ရတယ်။ ကိုယ်လိုချင်လို့၊ ကိုယ်အသုံးလိုယင်ရအောင်လို့ လုပ်ကိုင်စုဆောင်းထားတဲ့ ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းကလေးတွေကို သူတပါးက ခိုးယူသွားတယ်ဆိုယင် ဘယ်မှာ စိတ်ချမ်းသာပါတော့မလဲ။ မခိုးမယူနိုင်ဘူးဆို ယင်တော့ ကောင်းတာပေါ့။ ခိုးယူနိုင်တဲ့ ပစ္စည်းဥစ္စာဆိုယင် သိမ်းဆည်းစောင့်ရှောက်ရတာ အင်မတန် တာဝန်ကြီးတယ်။ မခိုးမယူနိုင်တဲ့ ပစ္စည်းဥစ္စာဖြစ်လို့ မခိုးမယူနိုင်ဘူးဆိုယင် စောင့်ရှောက်တဲ့တာဝန် ကင်းသွားတာပေါ့။ ဒီလို တာဝန်ကင်းသွားယင် အင်မတန်ကောင်းပြီး ကြီးလေးတဲ့တာဝန် ငြိမ်းသွားတာပဲ။ အဲဒီလို မခိုးမယူနိုင်တဲ့ ပစ္စည်းရဖို့အရေးကြီးတယ်။ အဲဒါကို မြတ်စွာဘုရားက-

“ဒေဝပုတ္တ၊ သိလိုရေးနဲ့ မေးမြန်းလျှောက်ထားသော အို-နတ်သား။ စောရေဟိ၊ သူခိုးဒါမ၊ လူဆိုးသူဆိုးတို့သည်။ ဣဟရုံ၊ မခိုးမယူနိုင်သော ဥစ္စာကား။ ပုညံ၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုပဲ”

နတ်သား၊ ဘယ်သူခိုးဒါမကမှ မခိုးမယူနိုင်တဲ့ဥစ္စာကတော့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုပါ....တဲ့။ ကုသိုလ်ဆိုတာ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာတရားတွေပါပဲ။ အဲဒီ ဒါနကုသိုလ်၊ သီလကုသိုလ်၊ ဘာဝနာကုသိုလ်တွေကို ဘယ်သူခိုး ဒါမမှ မခိုးမယူနိုင်ဘူး၊ လူမယူနိုင်ဘူး။ ခိုးယူလို့ လူယူလို့လဲမရနိုင်ဘူး။ ဒါကိုတော့ ကြားလဲ ကြားဘူးကြမှာပဲ။ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးက ကျယ်ကျယ်ချဲ့ဟောစရာ မလိုပါဘူး။ တိုတိုနဲ့ အပြီးသတ်ရမယ်။ ကိုင်း....ဒါလေး ဆိုရမယ်။

(၄) နံပါတ်။ “မခိုးယူနိုင်တာ ဘယ်ဟာလဲ၊ မခိုးယူနိုင်တာ ကုသိုလ်ပဲ” (သုံးခေါက်)

အဲဒါကတော့ ထင်ရှားပါတယ်။ ဒါန ကုသိုလ်ဆိုယင် တဆယ်ဖိုး လှူဒါန်းလိုက်က အဲဒီတဆယ်ဖိုးကို ဘယ်သူမှ မခိုးနိုင်တော့ဘူး။ မလှူမတန်းပဲ ဒီတိုင်းထားတဲ့ တဆယ်ဆိုယင်တော့ ပျောက်ချင်ပျောက်သွားမှာပဲ။ အခုကာလမှာ သူခိုးသူဝှက်တွေက ပေါက် ပေါ်ပါတာနဲ့။ ပျောက်နိုင်တဲ့ဥစ္စာဟာ လမ်းသွားယင်းလာယင်းလဲ ပျောက်နိုင်တယ်။ ဘာမှ စိတ်မချရဘူး။ ပျက်စရာပျောက်စရာ အကြောင်းတွေပေါ်တယ်။ ရေကြောင့်၊ မီးကြောင့် ဒီလို အန္တရာယ်တွေကြောင့်လဲ ပျက်စီးပျောက်ပျက်နိုင်တာပဲ။ လှူဒါန်းလိုက်လို့ရှိယင်တော့ ဘဏ်တိုက်မှာ သွင်းထားတဲ့ငွေတွေ မပျောက်ပျက်နိုင်သလိုပဲ။ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော် ဘဏ်တိုက်မှာ သွင်းထားတဲ့ ငွေတွေဆိုယင်လဲ မပျောက်မပျက်နိုင်တော့ဘူး။ မခိုးမယူနိုင်တော့ဘူး။

ရှေးအခါကာလတုန်းက ပိုလျှံနေတဲ့ ရွှေငွေတွေကို အိုးထဲမှာထည့်ပြီး မြေထဲမှာ မြှုပ်နှံထားတာတွေရှိတယ်။ ရတနာရွှေအိုးငွေအိုးတွေပေါ့။ ဒါတွေကိုတော့ ဓာတ်သိသူတွေက ဖော်ယူသွားယင် ဘာမှမတတ်နိုင်ဘူး။ အခုခေတ် ဘဏ်တိုက်တွေမှာ သွင်းထားလို့ ရှိယင်တော့ စည်းကမ်း ဥပဒေအရ မပျက်နိုင်လို့ ခိုင်မြဲတယ်လို့ ဆိုရမှာပဲ။ ဒါပေမယ့်လဲ ကမ္ဘာစစ်ကြီးလို ကြီးကျယ်တဲ့ အန္တရာယ်တွေနဲ့ တွေ့သွားမယ်ဆိုယင်တော့ သိပ်မသေချာဘူး။ စိတ်မချရဘူး။ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်မှာ လှူဒါန်းထားတဲ့ ဒါန ကုသိုလ်ကတော့ တပြားမှ မပျက်မစီးဘူး။ စိတ်ချရတယ်။ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတည်း ဟူသော ဘဏ်တိုက်မှာ သွင်းထားယင်တော့ အင်မတန် ခိုင်မြဲတယ်။

အခု ရှင်ပြု၊ ရဟန်းခံ ပဗ္ဗဇ္ဇမင်္ဂလာ၊ ဥပသမ္ပဒ မင်္ဂလာကို အကြောင်းပြုပြီး ကျွေးမွေး လှူဒါန်းတာတွေဆိုယင် အကုန်အကျနည်းမှာ မဟုတ်ဘူး။ အများကြီးနေမှာပဲ။ သောင်းနဲ့ချီကုန်မှာပဲ။ အဲဒါ မခိုးယူမလုယက်နိုင်တဲ့ ပစ္စည်းဥစ္စာတွေ ဖြစ်သွားပြီ။ နောင်သံသရာတလျှောက်လုံး ဒီကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေကို အမှီပြုပြီး လှူချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာတွေ ရသွားမယ်။ နောက်ဆုံး ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ငြိမ်းရာဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကိုပါ ရသွားမှာပဲ။ အဲဒါ အင်မတန် ကောင်းတယ်။ ကောင်းခြင်းလေးဖြာထဲမှာ ဒီဟာကလဲ အင်မတန် ကောင်းတာပဲ။ လေးခုစလုံး ကောင်းတာချည်းပါပဲ။ (၃) နံပါတ် အဲဒီအဖြေကို ဂရုစိုက်ရမယ်။ သူက ရှည်လို့ အချိန်ရှိသလောက် ဟောရမယ်။

အဖိုးတန် ရတနာ

ဘန္တေ၊ ဘုန်းတော်နေဝန်း ထွန်းလင်းတောက်ပတော်
မူပေသော မြတ်စွာဘုရား။ နုရနံ၊ လူတို့၏။ ရတနံ၊
အဖိုးတန် ရတနာကား။ ကိံသု၊ အဘယ်ပါနည်း မြတ်စွာဘုရား။

လူတို့ အဖိုးတန် ရတနာဆိုတာ ဘယ်ဟာပါလဲ မြတ်စွာဘုရား....တဲ့။ ရတနာဆိုတာ ရတီ ဇနေတီတိ ရတနံ စတဲ့
ဝစနတ္ထတွေ လုပ်ထားတဲ့အတိုင်း နှစ်သက်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်တာဟာ ရတနာ....တဲ့။ ဒီပြင် အဓိပ္ပာယ်တွေနဲ့ ဖွင့်ပြထားတာ
တွေလဲ ရှိပါတယ်။

ဒီ ရတနာ ပစ္စည်းကို ရလို့ရှိရင် ဝမ်းသာ ကြတယ်။ ရှေးပိုက်ဆံခေတ်တုန်းက ကလေးတွေဟာ ပိုက်ဆံတပြားရယင်
အင်မတန်ကို ဝမ်းသာကြတယ်။ တပဲလောက်ရယင် ပြောစရာ မရှိဘူး။ အခုခေတ်တော့ တကျပ်လောက်ရမှ ကလေးတွေက
ဝမ်းသာမှာပဲ။ လူကြီးတွေကတော့ ဒီလောက်နဲ့ဝမ်းသာမှာ မဟုတ်သေးဘူး။ ဆယ်တို့၊ ရာတို့၊ ထောင်တို့လောက်ရမှ ဝမ်းသာ
ကြမှာပဲ။ ရလာလို့ရှိရင် ဒီလို ဝမ်းသာစရာ၊ နှစ်သက်စရာဖြစ်တဲ့ ပစ္စည်းတွေဟာ ရတနာတွေဖြစ်တယ်။

အဖိုးများစွာ ထိုက်တန်လို့လဲ ရတနာ တဲ့။ ဒီတော့ အဖိုးမထိုက်တဲ့ပစ္စည်းတွေဟာ ရတနာ မဟုတ်ဘူး။ ရတနာ
လို့ မခေါ်ဘူး။ ပြီးတော့ ရခဲလို့လဲ ရတနာ တဲ့။ ရတနာ ဆိုတာ ရခဲတယ်။ လွယ်လွယ်နဲ့ မရနိုင်ဘူး။ လွယ်လွယ်နဲ့ရပြီး
ပေါများနေတဲ့ ပစ္စည်းတွေကို ရတနာမခေါ်ဘူး။ ဘုန်းကံရှိသူတွေ သုံးဆောင်တာဖြစ်လို့လဲ ရတနာ တဲ့။ ရတနာ ဆိုတာ
ဘုန်းရှင်၊ ကံရှင်တွေဆီမှာ များများရှိတယ်။ သူတို့သာ များများ သုံးဆောင်ကြရတယ်။ ဘုန်းကံမရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ အချို့
လုံးလုံးမရှိဘူး။ အချို့ရှိရင်လဲ မပြောပလောက်ဘူး နည်းနည်းပဲရှိတယ်။ အဲ....ရတနာတွေဆိုတာ အများကြီး၊ အမျိုးမျိုးရှိ
တယ်။ ဒီအထဲ လူတို့အတွက် အကောင်းဆုံး၊ အဖိုးအထိုက်ဆုံး ရတနာကို မြတ်စွာဘုရားက ဖော်ပြ ဖြေကြားထားပါတယ်။

“ဒေဝပုတ္တ၊ သိလိုရေးနဲ့ မေးမြန်း လျှောက်ထား လာသော အို....နတ်သား။
နုရနံ၊ လူတို့၏။ ရတနံ၊ အဖိုးအတန်ဆုံးဖြစ်သော ရတနာကား။ ပညာ၊ အသိ
အလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာ ပါပဲ တဲ့။

လူတို့မှာ အဖိုး အတန်ဆုံး ရတနာကတော့ ဉာဏ်ပညာပါ တဲ့။ ကိုင်း ဆိုရမယ်။

“အဖိုးအတန်ဆုံး ရတနာ ဘယ်ဟာလဲ။
အဖိုးအတန်ဆုံး ရတနာ ပညာပဲ”။ (သုံးခေါက်)

ရွှေရတနာ၊ ငွေရတနာ၊ ရှေးတုန်းကဆိုယင် ဆင်ရတနာ၊ မြင်းရတနာ၊ စကြာရတနာ၊ အဲဒီဟာတွေ အဖိုးထိုက်ရတနာ
လို့ ဆိုထားကြတယ်။ အကောင်းဆုံးကတော့ စကြာရတနာ....တဲ့။ အခုတော့ စကြာရတနာကို အထောက်အထားသာခက
အခိုင်အလုံ လက်တွေ့ပြဖို့ ခဲယဉ်းတယ်။ စာပေတွေထဲမှာတော့ စာလာပေလာ သာခက အထောက်အထားရှိပါတယ်။ ဒီ
ရတနာတွေဟာ တဘဝထဲသာ သုံးဆောင်ရတာပဲ။ နောက်ဘဝကျအောင် မလိုက်မပါလာဘူး။ ဒီဘဝမှာတောင် အကြောင်း
ညီညွတ်ပါမှ သုံးဆောင်ရတာပဲ။ အကြောင်းမညီညွတ်ယင် ပျက်စီးပျောက်ပျက်သွားနိုင်တယ်။

မြတ်စွာဘုရား ရည်ရွယ်တော်မူတာကတော့ တရားနဲ့ သက်ဆိုင်တဲ့ ရတနာကို ရည်ရွယ် ဟောကြားတာ ဖြစ်တယ်။
လောကီဘက်က ရွှေ၊ ငွေ စတဲ့ ရတနာတွေလဲ သူ့အလိုက် အဖိုးထိုက်ပါတယ်။ ကောင်းပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အသိ အလိမ္မာ
ဉာဏ်ပညာလောက် အဖိုးမတန်ဘူး။ မကောင်းဘူး။ အခြား ရတနာတွေက ဇနီမ (ပြောင်းလဲ သွားနိုင်သော) ရတနာတွေ။
ပျက်ချင်ယင် ပျက်သွားနိုင်တယ်။ ပျောက်ချင်လဲ ပျောက်သွားနိုင်တယ်။ ပညာ ရတနာ ဆိုတာကတော့ အင်မတန်စွာရတနာ
တဲ့။ ကိုယ်အင်္ဂါနဲ့တူတယ်။ ကိုယ်အင်္ဂါဆိုတာ ခြေတို့၊ လက်တို့၊ ဦးခေါင်းတို့ စသည်တွေပဲ။ အဲဒီ ကိုယ်အင်္ဂါဆိုတာ မြတ်နိုး
စရာ၊ နှစ်သက်စရာတို့တွင် အသက်နဲ့ထပ်တူ မြတ်နိုးကြတယ်။ နှစ်သက်ကြတယ်။ ဒီအတိုင်းလဲ မြတ်နိုးနှစ်သက်စရာ
ကောင်းတယ်။ ကိုယ်အင်္ဂါဆိုတာက သွားလာရာတွင် ဘယ်မှာမှကျန်မနေရစ်ဘူး။ အမြဲပါနေတယ်။ ဒီပြင် ဇနီမ ဥစ္စာရတနာ
တွေက ဒီလိုမဟုတ်ဘူး။ သွားလာရာတိုင်းမှာ မပါနိုင်ဘူး။ သွားယင်း လာယင်း ကျချင်လဲ ကျနေရစ်တာပဲ။ အဲ အသိ
အလိမ္မာဉာဏ်ပညာကတော့ ကိုယ်အင်္ဂါတွေလိုပင် ဘယ်မှာမှမကျန်ရစ်ခဲ့ဘူး။ ဘယ်သူမှ ဖြုတ်ယူသွားတယ်လဲ မရှိဘူး။
အတင်းလုယက်ပြီး ယူသွားတယ်လဲ မရှိဘူး။ သွားလေရာရာမှာ အမြဲပါတယ်။

အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာ

မိဘတွေက သားသမီးတွေကို စာသင် ကျောင်းတွေ၊ အတတ်သင်ကျောင်းတွေမှာ ထားပေးကြတယ်။ မိဘတွေက ထားပေးလို့ ကျောင်းရောက်လာတဲ့ သားငယ်၊ သမီးငယ် ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားတွေကို ကျောင်းဆရာတွေက စာပေတွေကို သင်ကြားပေးကြတယ်။ စက်မှု၊ လက်မှုပညာစတဲ့ အတတ်သင်ကျောင်းဆရာတွေက ဆိုင်ရာအတတ်မျိုးတွေကို သင်ကြားပေးကြတယ်။ အဲဒီလိုသင်ကြားပေးလို့ တတ်လာတဲ့ အတတ်ပညာတွေ ဆိုတာလဲ အသိအလိမ္မာ ပညာရတနာတွေပါပဲ။ ဒါတွေဟာ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအတွက် အင်မတန်အသုံးကျပါတယ်။ ဘဝတလျှောက် စား၊ ဝတ်၊ နေရေး ထိုင်ရေးအတွက် အင်မတန် ကောင်းမွန်ပါတယ်။ ဒီလိုဘဝအသက်မွေးမှုဆိုတဲ့ လူမှုရေးတွေပေါ့လေ၊ တင့်တင့်တယ်တယ် ဖြစ်ကြပါစေဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက် တွေနဲ့ သူတို့သားသမီးကလေးတွေကို မိဘတွေက ကျောင်းထားပေးကြတာ။ အလွယ်တကူနဲ့ ထားပေးကြရတာ မဟုတ်ဘူး။ ငွေတွေကြေးတွေ အကုန်ခံ ထားပေးကြတာ၊ ပင်ပင်ပန်းပန်း ထားပေးကြရတာ။ နေ့စဉ် နေ့တိုင်းလိုလို ကျောင်းရောက်အောင် ပို့ပေးကြရတယ်။ ကျောင်းဆင်းချိန်ကျယင် သွားကြိုကြရတယ်။ ကားရှိတဲ့မိဘတွေက ကားနဲ့သွားပို့၊ သွားကြို၊ ကားမရှိယင် ဖြစ်သလိုသွားပို့ သွားကြိုကြရတယ်။ ဒါဟာ မိဘတွေက ကိုယ့်သား ကိုယ့်သမီးကလေးတွေ ကြီးပွားပါစေ၊ ချမ်းသာပါစေဆို တဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ လောကီ အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာတွေကို သင်ကြားပေးကြတာပဲ။

အချို့ဆိုယင် ကျောင်းတောင် နေရတာ မဟုတ်ဘူး။ ပန်းချီ၊ ပန်းပုပညာတို့၊ စက်မှု၊ လက်မှုပညာတို့ စသည်ပေါ့ လေ။ အဲဒီအတတ်ပညာတွေကို ကြားဆရာ၊ မြင်ဆရာတွေနဲ့ပဲ သူတို့ဝါသနာ ပါရမီအလျောက် တတ်မြောက်ကြရတာလဲ ရှိ တာပဲ။ ဘယ်လိုပဲတတ်တတ် အဲဒီထူးထူးချွန်ချွန်တတ်တဲ့ အတတ်ပညာတွေဟာ အဖိုးတန်တာတွေချည်းပဲ။ ဘယ်သူမှ မခိုး မယူနိုင်တဲ့ အင်မတန်စွာရတနာတွေ ဖြစ်တယ်။ ဒီအတတ်ပညာ ရတနာတွေနဲ့ ပြည့်စုံနေပြီဆိုယင် ဘယ်မှာနေနေ ကြီးပွား ချမ်းသာနိုင်တယ်။ ဘယ်နိုင်ငံမှာ သွားနေနေ ကြီးပွားချမ်းသာနိုင်တယ်။ ဘုန်းကြီးတို့နဲ့သိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရှိတယ်။ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ် အချို့ နိုင်ငံခြားတွေမှာ ကြီးပွားချမ်းသာနေကြတယ်။ အင်မတန်ကို ကြီးပွားချမ်းသာနေပါတယ်။ အတတ်ပညာဆိုတာ ဒီ လောက်တောင် အဖိုးတန်နေတာပဲ။

ဘုရားရည်ရွယ်ချက်

ဒါပေမယ့် မြတ်စွာဘုရား သိစေချင်တဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ကတော့ တရားနဲ့စပ်တဲ့ပညာ....တဲ့။ မြတ်စွာဘုရား ဟောထား တဲ့ တရားတွေကို နာကြားပြီး သိကြား လိမ္မာတဲ့ ပညာ တဲ့။ တရားတွေ နာကြားပြီးသိတာက သုတမယ ပညာ။ အဲဒီ သုတမယ ပညာဖြစ်ဖို့ ရုပ်တရား နာမ်တရားတွေ၊ အနိစ္စတရား၊ ဒုက္ခတရား၊ အနတ္တတရားတွေ၊ ဒီလိုမြတ်စွာဘုရား၏ တရား တော်တွေကို ဟောကြားပေးရတယ်။ ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံ၊ အဲဒီကံတွေရဲ့ ကောင်းကျိုး၊ ဆိုးကျိုး တရားတွေပေါ့လေ။ အဲဒီတရားတွေကို ဟောကြားပေးရတယ်။ နာကြားလို့ သိသင့်တဲ့ တရားတွေကို သိတာက သုတမယပညာ တဲ့။ သုတမယ ပညာဉာဏ်နဲ့ သဘောပေါက်ပြီး ကြံစည်သိတာက စိန္တာမယပညာ။ ကြားပြီးမှပဲ စဉ်းစားကြံစည်လို့ ရပါတယ်။ နက်နဲတဲ့ တရားတွေကို မကြားမနာရပဲနဲ့ စဉ်းစားကြံစည်တဲ့ စိန္တာမယပညာ မဖြစ်ပါဘူး။ မကြားပဲနဲ့ စိန္တာမယပညာ အစစ်ဖြစ်တာက ဘုရားနဲ့ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်များမှာသာ ဖြစ်ပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ဘာဝနာမယပညာဆိုတာက ဝိပဿနာပညာပဲ။ ဝိပဿနာ ပညာက အရေးကြီးတယ်။ ဝိပဿနာပညာ ပွားများချင်လို့ရှိယင် အခြေခံပညာကို သိရမယ်.... တဲ့။ အခြေခံမဂ္ဂင်ကို မူလမဂ္ဂင် ခေါ်တယ်။ ဝိပဿနာ ပညာက ပုဗ္ဗဘာဂမဂ္ဂင် တဲ့။ ဝိပဿနာပုဗ္ဗဘာဂမဂ္ဂင် ပြည့်စုံတဲ့အခါကျတော့ အရိယမဂ်ပညာ ဖြစ် လာတယ်။ ဒါက အဆုံးသတ်မဂ်ပညာပဲ။ အားလုံး သုံးဆင့်ရှိတယ်။ “မူလပုဗ္ဗ၊ အရိယ၊ သုံးမဂ္ဂင်မြတ်။ ဖြစ်ပွားစေလျှင်၊ ဤမဂ္ဂင်၊ ပြေးဝင် နိဗ္ဗာန်ဓာတ်”။ အဲ...ပညာပွားဖို့ရာ အဆင့်ကို အတိုချုပ်မှတ်ရအောင် ဘုန်းကြီးက ဆောင်ပုဒ်လုပ်ထားတယ်။ ဒါကို ဆိုကြအုံးစို့။

မူလပုဗ္ဗ၊ အရိယ၊ သုံးမဂ္ဂင်မြတ်။
 ဖြစ်ပွားစေလျှင်၊ ဤမဂ္ဂင်၊ ပြေးဝင် နိဗ္ဗာန်ဓာတ်။ (ဆို)

မူလမဂ္ဂင်က တမျိုး၊ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ္ဂင်က တမျိုး၊ အရိယမဂ္ဂင်က တမျိုး၊ အဲဒီလို အဆင့် သုံးဆင့်၊ သုံးမျိုး ရှိတယ်။ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ္ဂင် ပြည့်စုံယင် အရိယမဂ္ဂင်ဖြစ်တယ်။ ဥပမာ ဘယ်လိုလဲဆိုယင် မီးခြစ်မပေါ်သေးခင် ရှေးခေတ်တုန်းက မီးဖြစ်အောင် သစ်သားနှစ်ချောင်းကို ပွတ်ရတယ်။ အဲဒါ မီး မဖြစ်မချင်း အမြဲတမ်း ပွတ်နေရတာ၊ ရပ်မနေရဘူး၊ မရပ်မနား ပွတ်တိုက်နေရတယ်။ တဖြည်းဖြည်း ပူလာပြီး နောက်ဆုံးတကြိမ်ကျတော့ မီးကလေး ပွင့်လာတယ်။ စောစောကပွင့်တာ မဟုတ်ဘူး။ ဒါပေမယ့် စောစောပွတ်တိုက်ရတဲ့ အချိန်တွေက များတယ်။ အကြိမ်တရာတောင် ကချင်မှ ကမှာ။ အများကြီး ပွတ်ရ၊ တိုက်ရတာ။ အဲဒီတော့မှ နောက်ဆုံး မီးပွင့်လာတာ။ အဲဒီ ရှေ့ပိုင်းက ပွတ်လာတာတွေက ပုဗ္ဗဘာဂ=ရှေ့အဖို့တွေပဲ။ နောက်ဆုံး တကြိမ်ကလေးက မီးပွင့်လာတယ်။ အဲဒီ မီးပွတ်ရသလိုပဲ။ ရှေ့ပိုင်းက မပြတ်မလတ် ကြီးစား အားထုတ်ပြီး ရှုမှတ် ပွားများရတဲ့ ဝိပဿနာမဂ္ဂင်က ပုဗ္ဗဘာဂမဂ္ဂင်တွေပဲ။ ပုဂ္ဂိုလ်အလိုက် အားထုတ် ပွားများရမယ်။ အချိန်ကာလ နည်းချင်လဲ

နည်းမှာပဲ။ များချင်လဲ များမှာပဲ။ နောက်ဆုံး အရိယမဂ္ဂင် ကျတော့ မကြာဘူး။ စိတ်ကလေးတကြိမ်ထဲနဲ့ ဖြစ်သွားတယ်။ နောက်ဆုံး မီးပွင့်ကလေး ပွင့်လာသလိုပေါ့။ နောက်ဆုံးတကြိမ်ထဲနဲ့ ပွင့်တာပဲ။

အဲဒီလို သုံးဆင့်ရှိရာမှာ အစဉ်အတိုင်း ပွားများအားထုတ်သွားလို့ရှိရင် နောက်ဆုံး အရိယမဂ္ဂင်နဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုပြီး အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သွားတယ်။ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာဖြစ်တယ်။ အဲဒါပါပဲ။ အခြေခံ မူလမဂ္ဂင်ဆိုတာ “သမ္မာဒိဋ္ဌိ” လို့ အဋ္ဌကထာက ဖွင့်ပြထားတယ်။ ခြောက်မျိုး ဖွင့်ပြထားတယ်။ ကမ္မဿကတ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ ဒါလဲ ပညာပဲ။ ကံကို ယုံကြည်ပြီး ကံ၏အကျိုးရှိတယ်လို့ သိတာဟာ ကမ္မဿကတသမ္မာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီ ကမ္မဿကတ သမ္မာဒိဋ္ဌိကတော့ ဗုဒ္ဓသာသနာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း ပြည့်စုံပြီးသားပဲ။ အခြေခံ ပြည့်စုံနေကြပါပြီ။

နောက်ဆက်တွဲ

မပြည့်စုံသေးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ပြည့်စုံဖို့လိုတယ်။ ဒါကြောင့် ကံနဲ့ ကံရဲ့အကျိုးကို ယုံကြည်မှုဖြစ်အောင် ဟောရ၊ ပြောရ တယ်။ ကံ၊ ကံရဲ့အကျိုးတွင် မကသေးဘူး။ နောက်ဆက်တွဲတွေလဲ ရှိသေးတယ်။ အဲဒါက သမာဓိဖြစ်အောင် ဒီလိုရှုရတယ်။ ဒီလိုရှုလို့ရှိရင် သမာဓိဖြစ်တယ်ဆိုတာ ယုံကြည်မှ။ ပြီးတော့ ဝိပဿနာဖြစ်အောင် မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း စသည် ဒွါရခြောက် ပါးက ဖြစ်ပေါ်တိုင်း ရှုမှတ်ရတယ်။ ရှုမှတ်လို့ရှိရင် ရုပ်၊ နာမ် နှစ်ပါးကို ပိုင်းခြားသိတယ်။ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တသိတယ်။ ရုပ်၊ နာမ်သင်္ခါရငြိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုတာကိုလဲ သိတယ်ဆိုတာလဲ ယုံကြည်မှုရှိမှ။ အဲဒါ ကမ္မဿကတ သမ္မာဒိဋ္ဌိရဲ့ နောက်ဆက်တွဲတွေပဲ။ အဲဒါတွေ စောစောက ယုံကြည်မှုရှိဖို့လိုတယ်။ ယုံကြည်မှုမရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘာကုသိုလ်ကိုမှ မပြုဘူး။ ယုံမှ မယုံကြည်ပဲဟာကိုး၊ မပြုဘူးပေါ့။ အဲ...ကမ္မဿကတသမ္မာဒိဋ္ဌိ အခြေခံနဲ့ ပြည့်စုံရမယ်။

အခြေခံတွေ ရှိသေးတယ်

နောက်ပြီးတော့ သီလလဲ စင်ကြယ်ရမယ်။ သီလဉ္စ သုဝိသုဒ္ဓိ=သီလလဲ စင်ကြယ်ရမယ်တဲ့။ အဲဒါလဲ အခြေခံမဂ္ဂင်ပဲ။ သီလဆိုတာ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးထဲမှာပါတဲ့ “သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ ဆိုတဲ့ မဂ္ဂင်သုံးပါးပဲ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီ မဂ္ဂင်တွေ လဲ ဗုဒ္ဓသာသနာဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ငါးပါးသီလ ဆောက်တည်ကျင့်သုံးနေယင် ပြည့်စုံနေပါတယ်။ စောစောက ကြိုတင်ပြည့်စုံ နေတာလဲ ရှိပါတယ်။ စောစောက မပြည့်စုံသော်လဲ တရားအားထုတ်ခါနီးမှ ဆောက်တည်ယင်လဲ ပြည့်စုံတာပါပဲ။ ဒီ မူလ မဂ္ဂင် ပြည့်စုံကတော့ သိပ်မခက်လှပါဘူး။

နောက်တခုက ဈာနသမ္မာဒိဋ္ဌိ....တဲ့။ ဈာန်နဲ့ ယှဉ်တွဲဖြစ်တဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်တယ်။ အဲဒါလဲ နှစ်မျိုးရှိတယ်။ ရိုးရိုး ဈာန သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ထူးခြားတဲ့ ဈာနသမ္မာဒိဋ္ဌိ။ အဲဒီ နှစ်မျိုးပဲ။ ရိုးရိုးဆိုတာက သာမညရတဲ့ဈာန်၊ ထူးခြားတာဆိုတာက အဘိညာဉ် အထိ ရတဲ့ဈာန်ပေါ့။ ဒီဈာန်တွေက သမာဓိကိုအခြေခံ ဖြစ်တာပဲ။ သမာဓိအခြေခံရှိမှ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်တယ်။ တရားအားထုတ် ရာမှာ သီလဝိသုဒ္ဓိ၊ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ၊ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ စသည်ဖြင့် ဝိသုဒ္ဓိ ခုနစ်ပါးရှိတယ်။ ရှေးဦးစွာ သီလစင်ကြယ်တဲ့ သီလ ဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်ရမယ်။ သီလဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်ပြီးတဲ့နောက် စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ=စိတ်စင်ကြယ်တယ်။ ပြီးတော့ တတ်နိုင်လို့ရှိရင် ဈာနသမာဓိဖြစ်အောင် ဈာန်တရားကို အားထုတ် ပွားများပေးရတယ်။ ဈာန်ရလို့ရှိရင် အဲဒါ ဈာနသမ္မာဒိဋ္ဌိ=ဈာန်နဲ့ယှဉ်တွဲဖြစ်တဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိ-ဈာန သမာဓိ....တဲ့။ အဲဒါ အရေးကြီးတယ်။ တတ်နိုင်ယင် အဲဒီအထိ အားထုတ်ရမယ်။ မတတ်နိုင်လို့ရှိရင်တော့ ဝိပဿနာကစပြီး ရှုမှတ်ပါ....တဲ့။

ဝိပဿနာ ရှုမှတ်တယ်ဆိုတာက ဒွါရ ခြောက်ပါးက ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကို ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း ရှုမှတ်ရ တယ်။ အဲဒါကို ဘုန်းကြီးက “ဝိပဿနာဉာဏ်ဆိုတာ ဘယ်ဟာရှုလို့ ဖြစ်တယ်” ဆိုတာသိရအောင် ဆောင်ပုဒ် လုပ်ထား တယ်။ “ဝိပဿနာ၊ ဉာဏ်ဆိုတာ၊ ဘယ်ဟာရှု၍ ဖြစ်သနည်း” တဲ့။ အရှင်ကောဠိကမထေရ်ကမေးတဲ့ အမေးကလေးကို ဘုန်းကြီးက ဒီမှာ အတိုချုပ်ပြီး ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ ကိုင်း....ဒီဟာကို ဆိုရမယ်။

“ဝိပဿနာ၊ ဉာဏ်ဆိုတာ၊ ဘယ်ဟာရှု၍ ဖြစ်သနည်း” (သုံးခေါက်)

ဝိပဿနာဉာဏ်ဆိုတာကို ဘယ်လိုရှုမှ ဖြစ်သလဲ၊ ဘယ်လိုတရားကိုရှုမှ ဝိပဿနာဉာဏ် ဖြစ်သလဲ။ ဝိပဿနာဉာဏ် ဖြစ်ချင်လို့ရှိရင် ရှုရမယ့်တရားကို သိအုံးမှကိုး။ ရှုရမယ့်တရားကို မသိပဲနဲ့ မဟုတ်တာတွေကို လျှောက်ရှုနေယင် ဝိပဿနာ ဉာဏ်မဖြစ်နိုင်တဲ့ တရားကို ရှုမှတ်မှာပေါ့။ ရှုမှတ်က ဘယ်တရားလဲဆိုတော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာ မထေရ်မြတ်က ဖြေကြား ထားတယ်။ “ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးကို နည်းမှန်၊ လမ်းမှန်အားဖြင့် နှလုံးသွင်း ရှုမှတ်ရမယ်”တဲ့။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ဆိုတာ စွဲလမ်း နိုင်တဲ့ ခန္ဓာတွေပဲ။ အဲဒါကို ဘုန်းကြီးက ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါ ဆိုရမယ်။

“စွဲလမ်းနိုင်ရာ၊ ငါးခန္ဓာ၊ မှန်စွာရှု၍ ဖြစ်သတည်း” (သုံးခေါက်)

စွဲလမ်းနိုင်တဲ့ ခန္ဓာငါးပါးကို ရှုရတယ်။ စွဲလမ်းနိုင်တဲ့ခန္ဓာတွေက ဘာတွေတုန်း၊ ဘယ်မှာရှိတာတုန်းဆိုယင် မိမိ သန္တာန်မှာ ရှိတာ။ မိမိသန္တာန်မှာ ထင်ရှားပေါ်နေတဲ့ စွဲလမ်းစရာ အာရုံတွေဆိုတာရှိတယ်။ ဘယ်လို ထင်ရှားပေါ်နေသလဲ ဆိုယင် မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း၊ နံတိုင်း၊ စားသိတိုင်း၊ ထိသိတိုင်း၊ စိတ်ကူး စဉ်းစားကြံစည်တိုင်း ဒွါရခြောက်ပါးက ထင်ရှား ပေါ်နေတယ်။ မြင်တဲ့အခါ မျက်စိလဲ ထင်ရှားတယ်၊ မြင်တဲ့အခါ မျက်စိလဲ ထင်ရှားတယ်၊ မြင်ရတဲ့အဆင်းလဲ ထင်ရှားတယ်၊ မြင်သိတာလဲ ထင်ရှားတယ်။ အဲဒါတွေ ထင်ရှား ပေါ်နေတာတွေပဲ။ ထင်ရှား ပေါ်နေတာတွေကို အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တလို့ အမှန်သိရမှာ၊ မရှုယင် အမှန်အတိုင်း မသိဘူး။ မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း၊ မြင်တာ၊ ကြားတာတွေကို ငါပဲ၊ သူပဲလို့ ဒိဋ္ဌိနဲ့ စွဲလမ်း တယ်။ မြင်တာ၊ ကြားတာ ကောင်းလို့ရှိယင် သာယာပြီးတော့ စွဲလမ်းတယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါကောင်၊ အသက်ရှင်တဲ့ အကောင် လို့လဲ အထင်အမြင်မှားပြီး ဒိဋ္ဌိနဲ့စွဲလမ်းတယ်။ အဲဒါကြောင့် မြင်ဆဲမှာ ထင်ရှားရှိတဲ့ မျက်စိရယ်၊ အဆင်းရယ်၊ မြင်သိတာ ရယ်၊ ဒီသုံးခုပဲ ရှိတယ်။ ဒီအပြင် မရှိဘူး။ ကြားရာမှာလဲပဲ ဒီအတိုင်းပဲ။ နားရယ်၊ အသံရယ်၊ ကြားသိတာရယ် ဒီသုံးခုပဲ ရှိတာပဲ။ ဒါတွေကိုလဲ စွဲလမ်းတယ်။ ကောင်းတဲ့အသံတွေကို ကြားယင်သာယာသဘောကျပြီး တမင်တကာ သာယာရအောင် လဲ ပြုလုပ်နေကြတယ်။ အခမ်းအနားတွေဘာတွေ ပြုလုပ်တဲ့အခါမျိုး၊ ပွဲလမ်းသဘင်တွေ ပြုလုပ်တဲ့အခါမျိုးတွေမှာ အသံ ကောင်းတွေ တမင်ရွေးပြီး ဆိုကြပြုလုပ်ကြတယ်။ ပြီးတော့ ရေဒီယိုက အသံကောင်းကောင်း သီချင်းတွေ အသံလွှင့်၊ ဒါတွေကို လဲ နားထောင်ပြီး စွဲလမ်းသာယာကြတယ်။ ကိုယ်တိုင်သီဆိုနေတာဖြစ်ယင် ငါပဲ၊ သူများသီဆိုနေလို့ရှိယင် သူပဲလို့ထင်တယ်။ အသက်ရှင်နေတဲ့ အကောင်ပဲလို့လဲ ထင်တယ်။ အဲဒါတွေဟာ တဏှာ၊ ဒိဋ္ဌိတွေနဲ့ သာယာစွဲလမ်းနေကြတာချည်းပဲ။ ကျန်တာ တွေလဲ ဒီလို အတူတူချည်းပဲ။

နံတာတွေ၊ စားသိတာတွေ၊ အတွေ့အထိတွေ့ ဒါတွေလဲ ငါပဲ၊ သူပဲ စသည် စွဲလမ်းတာပဲ။ သွားရာမှာရော၊ ရပ်ရာမှာ ရော၊ ထိုင်ရာမှာရော၊ လဲလျောင်းရာမှာရော၊ ကွေးရာ၊ ဆန့်ရာ၊ လှုပ်ရှားရာမှာရော ပြည့်လို့ပဲ။ မလှုပ်မရှား ဒီအတိုင်းနေရာမှာလဲ စုံလို့ပြည့်လို့ပါပဲ။ အဲဒါတွေလဲပဲကောင်းလို့ရှိယင် သာယာပြီးတော့စွဲလမ်းတယ်။ အသက်အနေ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ အနေ၊ ငါ သူတပါးအနေနဲ့လဲ စွဲလမ်းတယ်။ အဲဒီလို စွဲလမ်းနေတဲ့တရားတွေကို ရှုရမှာ။ စိတ်ကူး ကြံစည် စဉ်းစားယင်လဲပဲ စိတ်ကူး စဉ်းစား ကြံစည်နေတာ ထင်ရှားနေတာပဲ။ အဲဒါတွေအားလုံး ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေချည်းပဲ။ ဒါတွေ ထင်ရှားပေါ်လာသမျှ အကုန် လုံး ရှုမှတ်ရမှာချည်းပဲ။ ဒီရှုမှတ်ရမယ့် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေကို တခြားမှာ လိုက်ရှာနေရမှာ မဟုတ်ဘူး။ စာအုပ်ထဲမှာ လိုက်ရှာ နေရမှာ မဟုတ်ဘူး။ အမှန်က ကိုယ့်သန္တာန်မှာ တကယ်ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ တရားတွေ။ အဲဒါတွေကို ရှုရမှာ။

ပရမတ္ထဆိုတာ ဖြစ်ဆဲမှ ရှိတာ

မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း ဒွါရခြောက်ပါးက ထင်ရှားဖြစ်တဲ့ တရားတွေကို ရှုရမှာ။ ဒီလိုရှုတဲ့အခါမှာ အစပထမတော့ သမာဓိအားမရှိသေးလို့ မထူးခြားသေးပါဘူး။ နောက်သမာဓိဉာဏ် အားကောင်းလာပြီဆိုယင် စိတ်က ဘယ်မှမသွားတော့ဘူး။ ရှုမှတ်တဲ့ အာရုံအပေါ်မှာသာ လိုက်ပြီးရှုမှတ်နေတော့တယ်။ ရှုစရာအာရုံနဲ့ ရှုသိစိတ်၊ ရှုစရာအာရုံနဲ့ ရှုသိစိတ်၊ ဖြစ်လာတာပါ ပဲ။ ဒီတော့ မှတ်သိစရာ ရုပ်ကတခြား၊ မှတ်သိစိတ် နာမ်ကတခြား၊ ဒီလို ရုပ်-နာမ် နှစ်ပါးကို သိလာတယ်။ ကွေးတယ်၊ ဆန့် တယ်ဆိုယင်လဲ ကွေးချင်တော့ ကွေးတယ်၊ ဆန့်ချင်တော့ ဆန့်တယ်စသည်ဖြင့် ကွေးချင်တဲ့ စိတ်ရော၊ ကွေးတာရော သိ၊ သိလာပါတယ်။ သွားရာမှာလဲ ဒီလိုပါပဲ။ လှမ်းချင်တယ်၊ လှမ်းတယ် စသည် မလွတ်တမ်း သိ၊ သိလာပါတယ်။ နောက် မြင်စရာရှိလို့ မြင်တယ်၊ မျက်စိရှိလို့ မြင်တယ်၊ နှလုံးသွင်းရှိလို့ မြင်တယ် စသည် အကြောင်းရှိလို့ အကျိုးတွေ ဖြစ်နေတာကို သိ၊ သိလာတယ်။ အကြောင်းနဲ့ အကျိုးမျှပဲလို့ ဒီလိုပဲသိတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း ဖြစ်ပြီး ပျောက်သွား၊ ဖြစ်ပြီး ပျောက်သွားနဲ့ အဖြစ်အပျက်ကလေးတွေကို ထင်ထင်ရှားရှား ကွဲကွဲပြားပြား တွေ့သိလာတယ်။

အဲဒီလို သဘောတရား ကလေးတွေကို သိရတယ်။ ဒီလို သိအောင် ဘယ်လို ရှုမှတ်ရသလဲဆိုယင် ဖြစ်ခိုက် ဖြစ်ခိုက် မှာ ဖြစ်ဆဲ ဖြစ်ဆဲ ဖြစ်တဲ့ ရုပ်၊နာမ်တရားတွေကို ရှုရတယ်။ ပရမတ္ထ ရုပ်၊ နာမ်တရားဆိုတာ ဖြစ်ဆဲမှာမှရှိတာ ဖြစ်ပြီးလို့ ချုပ်သွားယင် မရှိတော့ဘူး။ မဖြစ်သေးခင်လဲ မရှိဘူး။ အားလုံးနားလည်တဲ့ ဥပမာကို ပြောရယင် ကောင်းကင်မှာလက်တဲ့ လျှပ်စစ်ရောင်ကို ပြောရမယ်။ အဲဒီ လျှပ်စစ်ရောင်ကိုလက်နေတုန်းကြည့်မိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမြင်တယ်။ လက်ပြီးလို့ ပျောက်သွား တဲ့အခါ ကြည့်လို့ မြင်ပါ့မလား။ (မမြင်ပါဘုရား)။ မလက်သေးခင်က ဒီနေရာမှာ ဒီလိုလက်လိမ့်မယ်လို့ မှန်းကြည့်ယင်ကော အမှန်အတိုင်း သိမြင်ပါ့မလား၊ (မသိမမြင်ပါဘုရား)။ မလက်သေးခင်ကို အနာဂတ် ခေါ်တယ်။ လက်ပြီး ပျောက်သွားတာကို အတိတ် ခေါ်တယ်။ လက်တုန်းဆဲဆဲ မပျောက်သေးတာကို ပစ္စုပ္ပန် ခေါ်တယ်။ အဲ လက်နေတုန်းဆဲဆဲ မော့ကြည့်မှ မျက်စိကောင်းယင် လူတိုင်း မြင်နိုင်တယ်။ အဲဒီလိုပဲ၊ ဒွါရခြောက်ပါးက ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း ရုပ်၊နာမ်တွေဟာ ဖြစ်ဆဲ ဖြစ်ဆဲ မှာသာ ထင်ရှားရှိနေတာ၊ ထင်ရှားရှိတဲ့ အဲဒီ ရုပ်၊နာမ်တွေကို ရှုမှတ်သဘောမှန်တွေကို သိရတယ်။ သဘောမှန်ကလေးတွေကို သိရပြီဆိုယင် ဖြစ်ပြီးပျောက်သွားတဲ့ သဘောကလေးတွေကိုလဲ သိသိလာတယ်။ အစဖြစ်ပေါ်လာတာနဲ့ အဆုံးပျောက်သွားတာ တွေကို အထင်အရှား တွေ့တွေ့လာတယ်။ အဲဒီလိုအဖြစ်နဲ့အပျက်ကို သိလာပြီဆိုယင် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တကိုပါသိလာတယ်။

အဲဒီလို သိအောင် ဖြစ်ခိုက် ဖြစ်ဆဲ တရားတွေကို ရှုမှတ်ရတယ်။ သတိပဋ္ဌာန် ဒေသနာတော်မှာ မြတ်စွာဘုရားက ဒီအတိုင်း ဟောကြားထားခဲ့ပါတယ်။ ပါဠိတွေ ထုတ်ပြနေဖို့က မဖြစ်တော့ဘူး။ အချိန်ကအတော်ကုန်သွားပြီ။ ဆောင်ပုဒ်ကလေးတွေကိုပဲ ဆိုပြီးတော့ ရှင်းပြရမယ်။ လိုက်ဆို-

“ဖြစ်ခိုက်ရှုမှ၊ သဘာဝ၊ မုချသိနိုင်သည်” (သုံးခေါက်ဆို)

အရိယမဂ်ရဖို့ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်၊ ဝိပဿနာမဂ်ကို ပွားရမယ်။ ပွားတဲ့အခါ ဘယ်လို ပွားရမလဲဆိုယင် ဖြစ်ခိုက် ဖြစ်ဆဲမှာ ရှုရမယ်....တဲ့။ အဲဒီလို ဖြစ်ခိုက် ဖြစ်ဆဲမှာ ရှုပါမှ သဘာဝမှန်ကို မုချသိနိုင်တယ်....တဲ့။

ခုနက လျှပ်စစ်ရောင်ကလေး လက်နေတုန်း ကြည့်မိမှ မြင်မယ် မဟုတ်လား။ (မှန်ပါဘုရား)။ အဲဒီလိုပဲ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း ဒွါရခြောက်ပါးက ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ရုပ်,နာမ် တရားဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေဆိုတာ ရှိတယ်။ အဲဒါတွေဟာ အဝေးကြီးမှာ မဟုတ်ဘူး။ အနီးကပ် မိမိသန္တာန်မှာပါပဲ။ ဖြစ်ခိုက်ဆိုတာ ပစ္စုပ္ပန်ပဲ ဖြစ်တယ်။ ဈာန်ရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဈာန်ဝင်စားပြီး ဈာန် တရား ရှုတယ်ဆိုတာ ဒီအတိုင်းပါပဲ။ ဈာန်ဝင်စားပြီး ဈာန်ကထမူ ပြန်ရတော့ အဲဒီဈာန်စိတ်ဟာ မရှိတော့ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် အခုလောလောဆယ်မှာဖြစ်လို့ သုတ္တန်ဒေသနာတော်တွေက ပစ္စုပ္ပန်လို့ပဲ ဟောပါတယ်။ အဲ...ဈာန်ရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဈာန်ကို ရှုသလို အခု မြင်သိယင် မြင်သိတာကိုရှု၊ ကြားသိယင် ကြားသိတာကို၊ နံသိယင် နံသိတာကို၊ စားသိယင် စားသိတာကို၊ ထိသိယင် ထိသိတာကို ရှုရတယ်။ သွားတာ၊ ရပ်တာ၊ ထိုင်တာ၊ လျောင်းတာ၊ ကွားတာ၊ ဆန့်တာ၊ ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာတွေ အကုန်လုံးပေါ့လေ။ ကိုယ်အမူအရာတွေ အကုန်လုံးပေါ့။ အဲဒါတွေ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း ရှုရမယ်....တဲ့။ အဲဒီလို ဖြစ်ခိုက် ဖြစ်ဆဲမှာ ရှုမှ သူ့သဘော သဘာဝမှန်ကို သိတယ်။

ကိုယ်ထဲမှာ နာလိုရှိယင် နာတယ် နာတယ်လို့ ရှုရတယ်။ နာတဲ့ သဘောမှန်ကို ဒီလို ရှုတော့ မသိပေဘူးလား။ (သိပါတယ်ဘုရား)။ မနာပဲနဲ့ နာတယ်လို့ စိတ်ကူးစဉ်းစားတယ်ဆိုယင် နာတဲ့ သဘောမှန်ကို သိပါ့မလား။ (မသိပါဘုရား)။

ဂစ္ဆန္တောဝါ၊ သွားသည်ရှိသော်လဲ။ ဂစ္ဆာမိတိ ပဇာနာတိ၊ သွားသည်ဟု သိ၏။ သွားနေလိုရှိယင် သွားနေတယ်လို့ သိရမယ်....တဲ့။ သွားနေတုန်းရှုမှ သွားတဲ့ရုပ်က ရှုစရာရှိတာ။ မသွားပဲထိုင်နေတုန်းဆိုယင် သွားတဲ့ရုပ်က ရှိပါ့မလား။ (မရှိပါ ဘုရား)။ သွားချင်တုန်း သွားချင်တဲ့ စိတ်ကြောင့် သွားရပ်တွေ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီလို ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်တွေကို မရှု မမှတ်ပဲနဲ့ အနိစ္စပဲ၊ ဒုက္ခပဲ၊ အနတ္တပဲလို့ ဒီလို ထင်မှတ်နေယင် သူ့ဟာ မှားတယ်လို့တော့ မပြောနိုင်ဘူး။ ဒါပေမယ့်လို့ အဲဒါ ဝိပဿနာတော့ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ဝိပဿနာဆိုတာက ဖြစ်ခိုက်မှာ ဖြစ်တဲ့အတိုင်း ရှုမှဖြစ်တာ။ ဒါကြောင့် ဖြစ်ခိုက်မှာ ဖြစ်တဲ့ အတိုင်းရှုပါ....တဲ့။

မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း ဒွါရခြောက်ပါးက ပေါ်လာသမျှ ရုပ်, နာမ်တွေကို ရှုလိုရှိယင် ရုပ်,နာမ်တို့ရဲ့ သဘောမှန်ကို သိရလိမ့်မယ်။ “ဖြစ်ခိုက်ရှုမှ၊ သဘာဝ” ဆိုတဲ့ အတိုင်း ဖြစ်ခိုက်ကိုရှုမှ သူ့သဘာဝမှန်တွေကို သိမှာ။ သဘာဝမှန်ဆိုတာက စာပေကျမ်းဂန် ဝေါဟာရနဲ့ပြောရယင် လက္ခဏာ၊ ရသ၊ ပစ္စုပ္ပန် ဆိုတဲ့ တရားတွေပေါ့။ အဲဒါတွေကို အမှန်အတိုင်း သိတယ်။ စပြီးရှုခါစတော့ မသိသေးဘူး။ နောက်သမာဓိဉာဏ်တွေ ရင့်သန်လာမှသိတယ်။ ရှုခါစမှာ မရှုတတ်ပဲ နေမှာစိုးလို့ ဘုန်းကြီးက ရှုမှတ်ရန် အလွယ်ဆုံးဖြစ်တဲ့ ဖောင်းတာ ပိန်တာကို စပြီးအရှုခိုင်းတယ်။ အဲဒါက မိမိသန္တာန်မှာ အင်မတန် ထင်ရှားတယ်။ ပြီးတော့ တခြား ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံတွေနဲ့လဲ မရောဘူး။ “ဗိုက်က ဖောင်းလာလို့ ရှိယင် ဖောင်းတယ်လို့ရှု၊ ဗိုက်က ပိန်သွားလို့ရှိ ယင် ပိန်တယ်လို့ရှု” အစမှာ ဒီလိုအရှုခိုင်းရတယ်။ ဒွါရခြောက်ပါး ဘယ်နေရာကရှုမှ ဖြစ်ခိုက် ဖြစ်ဆဲမှာ ရှုလိုရှိယင် ဝိပဿနာ ဖြစ်တာချည်းပါပဲ။

ကျောကလဲ ရှုနိုင်တယ်။ ဝမ်းဗိုက်ကလဲ ရှုနိုင်တယ်။ ခေါင်းကလဲ ရှုနိုင်တယ်။ ခြေထောက်ကလဲ ရှုနိုင်တယ်။ ဘယ် နေရာကမဆို ရှုနိုင်တာပဲ။ အာနာပါန=ထွက်သက် ဝင်သက်ရှုတဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းကတော့ နှာသီးဖျားကသာ စပြီးရှုရတယ်။ ဒါပဲ။ ဒို့ပြင်နေရာက ရှုယင်တော့ သမာဓိနိမိတ် မရဘူး။ ဝိပဿနာကတော့ ဒီလိုတနေရာထဲမှာသာ ရှုရတာမဟုတ်ဘူး။ ပေါ်ရာ ပေါ်ရာ ထင်ရှားရာကို ရှုရတယ်။ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးက အလွယ်ဆုံး ဝိပဿနာ ဖြစ်နိုင်တဲ့ ဝမ်းဗိုက်က ဖောင်းတာ ပိန်တာ ကို စပြီးအရှုခိုင်းရတယ်။ အဲဒါဟာ ဝါယောဓာတ်ကို ရှုနေတာပဲ။ အဲဒီလို ရှုရာမှာ “ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်”လို့ ပါးစပ်က ဆိုဖို့ တော့ မဟုတ်ပါဘူး။ စိတ်အဆိုကလေး၊ စိတ်အသိကလေးနဲ့ ရှုဖို့ပါပဲ။ အမှန်က ဖောင်းတာကို ဖောင်းတဲ့အတိုင်းသိဖို့။ ပိန်တာ ကို ပိန်တဲ့အတိုင်းသိဖို့ပါပဲ။ တော်တော်ကြာတော့ ဒါကို ရှုမှတ်ရမယ်နော်။ ခဏတော့ ရှုရအုံးမယ်။ နာရီအချိန်တောင် အတော် ကုန်သွားပြီ။ ဒါပေမယ့် တညထဲဟောရတာဆိုတော့ စုံအောင်ဟောမှ ဖြစ်မယ်။ သုံးလေးနာရီတော့ ဟောမှနဲ့တူတယ်။ ဘုန်းကြီးအနေနဲ့ကတော့ ဟောမယ်ဆိုယင် ရပါတယ်။ ဒါပေမယ့် တရားနာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ငဲ့ရသေးတယ်။ ဒါကြောင့် သုံးလေးနာရီမကြာပဲ နှစ်နာရီကျော်ကျော်လောက်ပဲ ဟောမယ်။ ဒီလောက်ဆိုယင်တော့ ရပ်မှပဲ။

ကိုယ်တိုင်သိမှ ဝိပဿနာဉာဏ်

ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်ရှုတဲ့အခါ ဖောင်းစကနေ ဖောင်းဆုံးအထိသိရမယ်။ ပိန်စကနေ ပိန်ဆုံးအထိသိရမယ်။ ရှုခါစမှာ စိတ်တွေက မငြိမ်သေးဘူး။ သမာဓိ မဖြစ်သေးတော့ စိတ်တွေက ဟိုသွားဒီသွား သွားနေတာပဲ။ အဲဒီ သွားတဲ့ စိတ်ကလေးတွေကိုလဲ ရှုရတယ်။ သူလဲ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ဆဲ စိတ်ကလေးတွေပဲ။ အဲ...ရှုပါများယင် သွားတဲ့ စိတ်ကလေးတွေဟာ မသွားတော့ဘူး။ ဘယ်မှ မသွားတော့ဘူး။ မှတ်စရာအာရုံနဲ့ မှတ်စိတ်၊ မှတ်စရာအာရုံနဲ့ မှတ်စိတ်၊ ဒီလို သူ့အာရုံနဲ့ သူ့စိတ်ဖြစ်နေတယ်။ ဒီတော့ တော်တော် နေရာကျတယ်။ ချိန်ထားသလိုပဲ။ နာရီများမှာ ခွေးသွားစိပ် ဘီးကလေးတွေ ရှိတယ်။ အဲဒီဘီးကလေးတွေက ခွေးသွားစိပ်ကလေးတွေဟာ တခုနဲ့တခုချိတ်ပြီး အတက်ကလေးတခုက ရွှေ့လိုက်တာနဲ့ တခြား အတက်ကလေးတခုက ရွှေ့တာပဲ။ အံ့ကို ကိုက်လို့။ ဒီလိုပဲရှုစရာ၊ ဖောင်း၊ ပိန်နဲ့ အသိစိတ်လေးတွေဟာ သူ့ဟာနဲ့သူ အံ့ကိုက် နေတာပဲ။ ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာ ကလေးတွေကလဲ အသစ်၊ အသစ်ပေါ်လိုက်၊ ရှုမှတ်တဲ့ စိတ်ကလေးတွေကလဲ အသစ်၊ အသစ်ပေါ်လိုက်၊ သူ့သဘာဝကလေးတွေနဲ့သူ ချိန်ထားသလိုပဲ၊ ဟန်ကိုကျလို့။ အဲဒီလိုဖြစ်အောင်ရှုရတာ။ ဖြစ်ခိုက်ကိုရှုမှ သဘာဝကိုသိပြီး အဲဒီတော့မှ သူပြော၊ လူပြောမဟုတ်ပဲ ကိုယ်တိုင်သိတာ။ ဖြစ်ခိုက် ဖြစ်ခိုက်မှာ ရှုလို့ ရုပ်-နာမ်သဘောကို ဒီလိုသိပြီဆိုယင် အဲဒီ တရားကလေးတွေရဲ့ အစကိုလဲ သိလာတယ်။ အဆုံးကိုလဲ သိလာတယ်။

ပထမစပြီးရှုခါစတော့ စိတ်ကူးကလေးတွေက အင်မတန်မြန်တယ်။ သူ့ကို လိုက်လို့မမီဘူး။ ရှုဖန်များလို့ သမာဓိဉာဏ်ရင့်သန်လာပြီဆိုတော့ သူ့ကိုလိုက်လို့ မိလာတယ်။ မိရုံတောင် မကဘူး၊ ဘေးနားက အသာလေး စောင့်ကြည့်နေရသလိုပဲ။ အသစ်၊ အသစ်ပေါ်လာလိုက်၊ ပျောက်သွားလိုက်၊ အဲဒါကလေးတွေကို သိ၊ သိနေတာပဲ။ ပေါ်ပေါက်လာပြီး ပျောက်ပျောက်သွားတဲ့ သဘာဝကလေးတွေကို လက်နဲ့ကိုင် ကြည့်ရသလို သေသေချာချာ သိသိသွားတယ်။ အဲဒီလို သိအောင်ရှုရတာပဲ။ ဒီလို ကိုယ်တိုင်သိတာကိုပဲ ဝိပဿနာဉာဏ်နဲ့ ကိုယ်တိုင်သိတာလို့ခေါ်တယ်။ ဟောတာ၊ ပြောတာကိုနာ၊ စာပေတွေကြည့်၊ ဒီလို သိတာကို ဝိပဿနာဉာဏ်လို့ မခေါ်ဘူး။ ကိုယ်တိုင်သိတာလို့ မခေါ်ဘူး။ အဲဒါတွေက ကြားသိ၊ နာသိ၊ စာပေသိတွေပဲ။ ဒါကြောင့် “ဖြစ်ခိုက်ရှုမှ၊ သဘာဝ၊ မုချသိနိုင်သည်” တဲ့။ ဒီလိုဆိုထားတယ်။

ဥဒယနဲ့ ဝယဉာဏ်

အသစ်၊ အသစ် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ သဘာဝကလေးတွေကို သိလာတဲ့အခါ အဲဒါကလေးတွေရဲ့ အစ ဖြစ်ပေါ်လာတာကို “ဥဒယ” လို့ခေါ်တယ်။ အဆုံး ပျောက်သွားတာကို “ဝယ” လို့ ခေါ်တယ်။ ပါဠိလို ဥဒယ=မြန်မာလို ဖြစ်တာ။ ပါဠိလို ဝယ=မြန်မာလို ပျက်တာ...တဲ့။ အဲဒီ သဘောကို သိပြီဆိုယင် ရုပ်၊နာမ်တို့ရဲ့ ဥဒယ၊ ဝယကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နဲ့ သိတာပါပဲ။ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နဲ့ မြင်တာပါပဲ။ ကိုင်း လိုက်ဆိုရမယ်။

“သဘောသိမှ၊ ဥဒယ၊ ဝယ မြင်နိုင်သည်။ (သုံးခေါက်ဆို)

သဘောကို ရှုမှတ်လို့ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း အသိစိတ်က မှီခိုနေပြီဆိုလို့ရှိယင် အစ ဖြစ်ပေါ်လာတာကိုလဲ သိတယ်။ အဆုံးပျက်သွားတာကိုလဲ သိတယ်။ ဘယ်လောက်တောင် သိသလဲဆိုယင် စပြီးပေါ်လာတာဟာ ပြတင်းပေါက်ကနေ ခေါင်းပြူထွက်လာသလို ပေါ်ပေါက်လာတာတွေကို သေသေချာချာ သိနေပါတယ်။ အဆုံးပျောက်သွားပြန်တော့လဲ ဖယောင်းတိုင်မီးကလေး ဟုတ်ကနဲ့ ငြိမ်းသွားသလိုပဲ ပျောက်သွားတာကို သေသေချာချာ သိနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလိုကိုသိရမှာ။ အဲဒီလိုသိမှလဲ “ဥဒယဗ္ဗယ” အဖြစ်အပျက်ကို ကိုယ်တိုင်သိဖြစ်တာ။ အဲဒီလိုအဖြစ်အပျက်ကို မြင်မှ အနိစ္စ=မမြဲဘူးဆိုတာ သိနိုင်တယ်။ စောစောက လျှပ်စစ်ရောင် ဥပမာကို ပြောခဲ့တယ်။ လျှပ်စစ်ရောင်ကို ကြည့်မိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ လျှပ်စစ်ရောင် ပေါ်လာပြီးချက်ချင်း ပျောက်သွားတာကို တွေ့မယ်မဟုတ်လား။ (တွေ့ပါတယ်ဘုရား)။ ဖြစ်ပြီး ပျောက်သွားတဲ့ လျှပ်စစ်ရောင်ကို မြင်မိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ဒီလျှပ်စစ်ရောင်ကို မြဲတယ်လို့ ဆိုနိုင်ပါ့မလား၊ (မဆိုနိုင်ပါဘုရား)။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ဖြစ်ပြီး ပျောက်သွားတာကို ကိုယ်တိုင် တွေ့လိုက်ရသူဖြစ်လို့ မဟုတ်လား၊ (မှန်ပါဘုရား)။ အဲဒီလိုပဲ၊ မိမိတို့သန္တာန်မှာ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေ၊ ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာတွေ၊ မြင်တာ၊ ကြားတာတွေကို ကိုယ်တိုင်ရှုမှတ်ပြီး ဖြစ်၊ ပျက်နေတာတွေကို ကိုယ်တိုင်သိတာပဲ။ အဲဒီ ဖြစ်ပျက်သွားတာကို မြဲတယ်လို့ ဆိုနိုင်ပါ့မလား၊ (မဆိုနိုင်ပါဘုရား)။

ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ဖြစ်ပြီးပျောက်သွားတာကို မြင်နေရလို့ပဲ။ အဲဒီလို မိမိသန္တာန်မှာ တကယ်ဖြစ်ပျက်နေတာတွေကို ကိုယ်တိုင်တွေ့အောင် သိမြင်အောင် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ရုပ်၊နာမ်တွေကို ပစ္စုပ္ပန် တည့်တည့် ရှုရတယ်။ ရုပ်၊ နာမ်ရဲ့ အဖြစ်အပျက်ကို တကယ်မြင်ပဲနဲ့ ပါးစပ်က အနိစ္စ၊ အနိစ္စဆိုနေရုံနဲ့တော့ မဖြစ်ဘူး၊ ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်နဲ့ဆိုနေရုံနဲ့လဲ မဖြစ်ဘူး။ သတိပဋ္ဌာန်ပါဠိတော်နဲ့ရော၊ လက်တွေ့နဲ့ရော မကိုက်ညီဘူး။ ဒါကြောင့် သဘာဝလဲမကျဘူး။ ကိုယ့်သန္တာန်မှာ တကယ် ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ တရားတွေကို ရှုနေတာမှ မဟုတ်ပဲ။ စိတ်ထဲမှာ ထင်ရာမြင်ရာ မှန်းခြေနဲ့ဆိုနေလို့ တကယ် ရုပ်၊ နာမ် အဖြစ်အပျက်ကို ဘယ်သိမြင်မှာလဲ။ မသိမြင်နိုင်ပါဘူး။ အိပ်မက် မက်သလို မရေမရာတွေကို ဆိုနေတာဖြစ်တော့ ရုပ်၊ နာမ်တွေရဲ့

သဘောသဘာဝကို မသိမမြင်နိုင်ဘူးပေါ့။ အဲဒါတွေဟာ ရှုမှတ်နည်း အမှန် မဟုတ်ဘူး။ မြင်တဲ့ အတိုင်း၊ ကြားတဲ့ အတိုင်း၊ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း၊ ဒွါရခြောက်ပါးက ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်နေတာတွေကို ဖြစ်တဲ့အတိုင်း ရှုမှတ်ပါမှ မှန်တာ။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာ ဘုရားက “သွားနေယင် သွားတယ်”လို့ ရှုရမယ်တဲ့။ ရပ်နေတုန်း သွားတယ်လို့ ရှုရတာ မဟုတ်ဘူး။ မသွားပဲ သွားတယ်လို့ ရှုရတာ မဟုတ်ဘူး။ ရပ်နေတုန်း ရပ်တာကို ရှုရတယ်။ ထိုင်နေတုန်း ထိုင်တာကို ရှုရတယ်။ ကွေးနေတုန်း ကွေးတာရှုရတယ်။ ဆန့်နေတုန်း ဆန့်တာကို ရှုရတယ်။ ဖောင်းနေတုန်း ဖောင်းတာကို ရှုရတယ်။ ပိန်နေတုန်း ပိန်တာကို ရှုရတယ်။ အဲဒီလို ဖြစ်ခိုက် ဖြစ်ခိုက် တရားတွေကို ဒီလို ရှုရတယ်။ အဲဒီလို ရှုမှ အဖြစ်အပျက်ကို သိတာ။ အနိစ္စ-မမြဲဘူး ဆိုတာသိတာ။ ကဲ-ဆိုကြရမယ်။

“ဖြစ်ပျက်မြင်မှ၊ အနိစ္စ၊ ဒိဋ္ဌသိနိုင်သည်” (သုံးခေါက်ဆို)

အဲ...ရုပ်-နာမ်တွေကို ဒီလို ဖြစ်ခိုက် ဖြစ်ခိုက်မှာ ရှုယင်း မှတ်ယင်းနဲ့ အနိစ္စ = မမြဲဘူးဆိုတာ ကိုယ်တိုင် သိလာနိုင် ပါတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့က မဟောရပါဘူး။ မဟောရပဲ ကိုယ်တိုင် သိမြင်နိုင်ပါတယ်။ ကိုင်း...တော်လောက်ပြီ။ တရားသိမ်းရ အောင်။ ကုသိုလ် အဖို့ကို အမျှဝေကြရမယ်။

ယနေ့အဖို့ အကျွန်ုပ်တို့ ပြုစုပွားများ အားထုတ်အပ်သော ဒါနကုသိုလ်၊ သီလကုသိုလ်၊ ဘာဝနာကုသိုလ်၊ ဝေယျာဝစ္စ ကုသိုလ်၊ တရားဟော တရားနာရသော ကုသိုလ် အစရှိသော ဤကောင်းမှုအပေါင်း၏ အဖို့ဘာဂကို အမိ အဖတို့အား အမျှ ပေးဝေပါကုန်၏။ အဆွေအမျိုးတို့အား အမျှပေးဝေပါကုန်၏။ ဤအရပ်၌ ရောက်ရှိနေကြသော လူပရိသတ်၊ နတ်ပရိသတ် အပေါင်းတို့အား အမျှပေးဝေပါကုန်၏။ အလုံးစုံသော သတ္တဝါ အပေါင်းတို့အား အမျှ ပေးဝေပါကုန်၏။ အမိ အဖတို့မှစ၍ အလုံးစုံသော သတ္တဝါ အပေါင်းတို့သည် အမျှရကြ၍ ကျန်းမာ၊ ချမ်းသာ ကြပါစေ။

အမျှ အမျှ အမျှ ယူတော်မူကြပါကုန်လော့။

သာဓု သာဓု သာဓု

ပြီးပြီ။